

~~172~~ 150 Rare b

సంపత్తమృద్దియ

రాజమాగళ

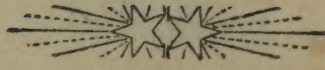
(మ)

వి. ఎం. జ్యోతిషా

330
J05

ಸಂಪತ್ತಮ್ಮದಿಯು ❖

❖ ರಾಜಮಾರ್ಗ

ಎ. ಎಂ. ಜೋಸೆಫ್

All Rights Reserved.

ಬೆಲೆ ರೂ॥ ೧

AKSHARA GRANTHALAYA

ACC.NO. 111335

೧೯೩೫

ವಿಳಾಸ :

ಎ. ಎಂ. ಜೋಸೆಫ್
ಇಂಞ, ಅಸ್ಟ್ರೀ ಟೌನ್, ಬೆಂಗಳೂರು

330
JOL 8

(R) 111335

Composed by A. M. Joseph
Printed at the Good Shepherd Convent Press
Conducted by the Sisters of the Good Shepherd,
Bangalore. 4653—35.

ಸಾಂಕೇತಿಕಾ ಅಧಿಕಾರಿ

ಮುನ್ನುಡಿ

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಜೀವಿಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು — ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೂ ಸರಿ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸರಿ ಈ ವಿಷಯವು ಮಾತ್ರ ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡದು. ಆಗರ್ಭಶ್ರೀಮಂತರು ಹೆಚ್ಚು ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕೋರದಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವುದಾದರೂ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು, ಆಗರ್ಭದರಿದ್ರರ ದುಸ್ಥಿತಿಯು ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ನಾನಾ ಕಸುಬು, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ, ವಿದ್ಯೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಲಿತ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಈ ವಿದ್ಯೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಸಂಪತ್ತೆಂಬ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗವು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಇವುಳಿಂದ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನ ವಿರದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ವಿಷಯವೂ ಆವುಗಳಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾದಾಗ ಭಾವಿತೋಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡದೆ ಸಂಪತ್ತೆಂದರೇನು, ಅದು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿರುವುದು. ಈ ಲೋಕವು ಯಾರಿಗೆ ಸ್ವಂತ? ಅದನ್ನು ಜಯಿಸಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಸ್ವಂತ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಜನು: ಆದರೆ ಅವನು ಆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಿದಾಗ ಅದು ಕೈವಶವಾಗುವುದು. ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಜೀವಮಾನದ ಒಂದೊಂದು ದಿನವೂ ಯುದ್ಧಮಾಡಬೇಕು: ತಿಳಿಯದ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೂ ಒಂದು ಯುದ್ಧ, ಒಲ್ಲೆ ನೆಂಬ ಗಿರಾಕಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಹೇಳಿ ಅವನು ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆಮಾಡುವುದೂ ಒಂದು ಯುದ್ಧ. ಹೀಗೆ ದಂಡಯಾತ್ರೆಮಾಡುತ್ತಾ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ರಾಗದ್ವೇಷಗಳನ್ನೂ ಬಂಧುಮಿತ್ರರನ್ನೂ ಜನಾಂಗವನ್ನೂ ಲೋಕವಾದ್ಯಂತವನ್ನೂ ಜಯಿಸಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ತಾನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ನಾಡು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆಮಾಡುವುದು ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು “ರಿಯಲ್ ವೆಲ್ತ್ ಆಫ್ ನೇಷನ್ಸ್”, “ಎಸ್ಟೇಸ್ ಆಫ್ ವೆಲ್ತ್ ಆಂಡ್ ಕಲ್ಚರ್”, “ವೆಲ್ತ್, ವರ್ಚುಲ್ ವೆಲ್ತ್ ಆಂಡ್ ಡೆಟಾ”, “ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಎಕ್ನಾಮಿಕ್ಸ್”, “ವೆಲ್ತ್ ಆಂಡ್ ಲೈಫ್”, “ಆರೋಬರೋಸ್”, “ಎವ್‌ರಿಬಡಿಸ್ ಬಿಸಿನೆಸ್” ಎಂಬ ಮತ್ತಿತರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಕನ್ನಡನಾಡೂ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾಗಲೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು

೭-೧೦-೧೯೫೫

ಎ. ಎಂ. ಜೋಸೆಫ್.

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೧.	ಸಂಪತ್ತಿನ ಆವಶ್ಯಕತೆ	೧
೨.	ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಾಧಾರವು ಯಾವುದು?	೬
೩.	ನಾನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?	೧೨
೪.	ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವ ವಿಧ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ನಾಗರಿಕತೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ	೨೦
೫.	ಸಂಪತ್ತಿನ ನೈಜಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ನೈಜಮೌಲ್ಯ	೨೬
೬.	ಕ್ರಮ — ಕಾರ್ಯಭಾಗವಿಭಾಗದಿಂದಿರುವ ಪ್ರಯೋಜನ	೩೪
೭.	ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೂ ಈಗಿನ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಕಾರಣ	೩೭
೮.	ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವ ಮಾರ್ಗ	೪೪
೯.	ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿನಿಯೋಗ	೫೨
೧೦.	ನಾಣ್ಯ	೫೬
೧೧.	ಧನನಿಧಿಗಳು	೬೦
೧೨.	ಹುಂಡಿ	೬೫
೧೩.	ಮಿತವ್ಯಯ	೬೭

ಸಂಪತ್ಸಮುದ್ಧಿಯ ರಾಜಮಾರ್ಗ

೧ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಸಂಪತ್ತಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳು ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಉತ್ತದೆ ಬಿತ್ತದೆ ಇದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ದೇಹಪೋಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭಗವತ್ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ಹಾಗೆ ದೊರೆಯುವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಹೊಂದುತ್ತವಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಇತರ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೋರುವುದೂ ಇಲ್ಲ ಅನುಭವಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಹಸುವಾಗಲಿ ನಾಯಿಯಾಗಲಿ ಕುದುರೆಯಾಗಲಿ ಬಟ್ಟೆನೆಯ್ದು ಅಂಗಿಯನ್ನು ಹೊಲಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೇ? (ನಾವು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತವೆ, ಅಭ್ಯಾಸವಾದರೆ ಬಿಡುವುದು ಕಷ್ಟ — ಈ ವಿಷಯವೇ ಬೇರೆ.) ಹಸು ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡಾ ತಮ್ಮ ಅನ್ನಪಾನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ ದುಡಿಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವರಾಗುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಚಿಕ್ಕ-ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ವಿಕಸಿಸಿದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯನು ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದುಚಿತವೆಂದು ಗೋಚರವಾಗುವುದು. ಇದೇ ಪಶುಗಳಿಗೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನೇ ತನ್ನ ದೇಹಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವನು ಉತ್ತಮನಾಗಲು ತನಗಿರುವ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಲೇ ಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ: ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಪ್ರಕೃತಿ

ಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಕಂದಮೂಲಫಲಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನೂ ವನಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಬಹಳವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಷ್ಟೂ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಕಾಸಪಡಿಸಿದಷ್ಟೂ ಅವನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಬರೀ ಕಂದಮೂಲಫಲಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮನೆ ಮಠ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಮುಂತಾದ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳೂ ಅವನ ಸುಖಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವುವು. ಮತ್ತು ಆಹಾರ ವಿಹಾರ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಗಳು ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ನಾನಾ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗುವುವು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನತನಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು, ಇತರರಿಂದ ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಇತರರಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ರಾಮ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರು ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಮನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಣ್ಣದ ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿ ಇದೆ, ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಟ್ಟಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿದೆ. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿಯ ಮೇಲೆ ಆಸೆಯಾಗಲು ಇವನು ರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು “ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ನೀನು ಆ ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೊಡು” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ರಾಮನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರವಾಯಿತು. ಗೋವಿಂದನಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವು ಬರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಇವನಿಗೆ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿಯದು. ಗೋವಿಂದನು ಗೋಪಾಲನಿಂದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕಲಿತು ಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇದೂ ಒಂದು ವಿಧ ವ್ಯಾಪಾರ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸುಂದರನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪಾಠಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸುಂದರನ ತಂದೆಯು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಸಂಬಳಕೊಡುತ್ತಾನೆ; ಇದೂ ವ್ಯಾಪಾರ. ಕೂಲಿಯಾಳು, ಕೊಡಲು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ, ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ; ಅವನಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಅವನಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ; ಇದೂ ವ್ಯಾಪಾರವೇ. ನಾವು ಇತರರಿಂದ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಥವಾ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಹೇಳಿದವುಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುವು ಅವರಿಗೆ ಬೇಡವಾದರೆ ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಪಡೆದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮೊದಲನೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಈ ತರ ವ್ಯಾಪಾರವು ಬಹಳ ತೊಡಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ

ಹರಣೆಯಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂಡಿ ರಾಗಿಯಿದೆ, ನನಗೊಂದು ಕಂಬಳಿಯು ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ರಾಗಿಯು ಬೇಕೋ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ರಾಗಿ ಬೇಕಾದವನು ಸಿಕ್ಕಬಹುದಾದರೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಕಂಬಳಿಯು ಇರದಿರಬಹುದು. ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವನಿಗೆ ರಾಗಿಯು ಅಗತ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಇಂಥ ತೊಡಕನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ನಾಣ್ಯವೇರ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಅಥವಾ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮೊದಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿರಬೇಕು. ಇದು ವಜ್ರವೈಡೂರ್ಯಗಳಾದರೂ ಅಗಬಹುದು, ಅಪರಂಜಿಯ ಗಟ್ಟಿಗಳಾದರೂ ಅಗಬಹುದು, ಅಥವಾ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳಾದರೂ, ಮರಳಿನ ದಿಬ್ಬಗಳಾದರೂ, ದನ ಕುರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮಂದೆಗಳಾದರೂ, ಗೊಬ್ಬರದ ಗುಂಡಿಗಳಾದರೂ, ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಅನಿಲವಾದರೂ, ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳಾದರೂ ಅಗಬಹುದು. ಮರಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಚೆಂಬು ನೀರಾದರೂ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು. ಇಂಥ ವಸ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲದೆ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ, ಕಾಯಬಲ, ವಿದ್ಯೆ, ಲಲಿತಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ವಾಗ್ಗುರಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೂ ಸಂಪತ್ತಿನಂತೆ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಾಕ್ಚಾತುರ್ಯವೇ ವಕೀಲನ ಸಂಪತ್ತು. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ವಾದಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದು ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತೃಪ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಇತರರಿಂದ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವುದೊಂದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಬೇರೊಂದು ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಖರ್ಚು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದಾಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ: ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ, ವಸ್ತ್ರ, ಔಷಧೋಪಚಾರಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ; ಬಾಲ್ಯ ಕೌಮಾರಾವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಜತೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಾಗಬೇಕು; ಯೌವನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕು; ಅಲ್ಲಿಂದಾಚೆಗೆ ಪುತ್ರ ಸಂತಾನ, ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ — ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವ ಔತಣಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಖರ್ಚು ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೊಸಬನೊಬ್ಬನ ಪರಿಚಯವಾದ ಕೂಡಲೇ ಅವನ ಜೀವನೋಪಾಯವೇನು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ

ಕುತೂಹಲವಿರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದು ಕಾರಣವೂ ಉಂಟು: ಅದೇನೆಂದರೆ ಲೋಕವು, ಮನುಷ್ಯನು ಅಪವಾದಕ್ಕೀಡಾಗದೆ ತನ್ನ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವರೆಗೂ, ಅವನನ್ನು ಸಭ್ಯನೆಂದು ಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ದುಡಿಯಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಅಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕದೆ ಮಾನವಾಗಿ ಬದುಕುವ ವರೆಗೂ ಅವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಯೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಲೋಕವು ಅವನನ್ನು ಸಾಕಿ ಸಲಹುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಕಾದೇ ಇರುವುದು. ಇದು ಲೋಕದ ನ್ಯಾಯ. ಹೀಗೆ ರುವುದರಿಂದ ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾದೀತೆಂಬ ಭಯ, ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜಠರಾಗ್ನಿಯ ಬೇಗುದಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲಿಕೆ ಇವುಗಳು ಧನವನ್ನಾರ್ಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವವು. ಅವನು ಕೇವಲ ತನ್ನ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಇವಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಬಾಳಿಗೂ ಪಶುಗಳ ಬಾಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು? ಅವನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಿಂದಾದ ಫಲವೇನು? ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿರಬೇಕಾದುದು ನ್ಯಾಯ.

ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೂ ತಮ್ಮ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನಸ್ಸು ಚುಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು ಸಹಜ. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವ ವಸ್ತುಗಳು, ಮಂದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಕವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಹಣ್ಣುಗಳು, ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವ ನಾನಾ ವಿಷಯಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವವು. ಹೀಗೆ ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಆಶೆ ಭ್ರಾಂತಿಗಳಿಗೆ ವಶನಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸರ್ವ ಪರಿತ್ಯಾಗಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ವಿರಕ್ತಿ ಹೊಂದುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ತೋರಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತ್ಯಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೋ ಅಥವಾ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿರಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಅಷ್ಟು ಮಹಾತ್ಮನಾಗುತ್ತಾನೆಂಬುದು ವೇದಾಂತ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ 'ತ್ಯಾಗರಾಜ' ನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅಥವಾ ಉಚಿತವೇ? ಲಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಯು ತ್ಯಾಗಿಯಾದರೆ ಫಲವುಂಟು, ಪುಣ್ಯವುಂಟು: ಅದರೆ ಭಿಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಯು ತ್ಯಾಗಿಯಾದರೆ ಅವನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದೇನು? ಬಾಳಲಾಗದೆ ತ್ಯಾಗಿಯೆಂಬ ವೇಷತಾಳುವುದರಿಂದ ಫಲವೇನು?

ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾ ತ್ಯಾಗಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಅನ್ನುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡುವುದು ಅರ್ಥವನ್ನಾರ್ಜಿಸುವ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಾಸು

ಕಾಸಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ (ಇದು ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ); ಅಥವಾ ಎಡೆಬಿಡದೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ, ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಮಣ್ಣು ನ್ನಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆರಾಣೆ ಕೂಲಿ ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದನೆಯಾಗದು. ಒಬ್ಬ ಕವಿಯು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರಲು ಅವನ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಹರಾಜುಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಸಾಲಿಗರನ್ನು ಕುರಿತು ನನ್ನ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾರಿದರೂ ಸಾಲಗಳೆಲ್ಲವೂ ತೀರವು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೇ ನಷ್ಟವೆನ್ನಲು ಅವರು ಹಾಗಾದರೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಈತನು ನನಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಗಡುವನ್ನೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಾಲವನ್ನೂ — ಅಂದರೆ ನಿಶ್ಚಿತಂತೆಯಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಡಿಸಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು — ಕೊಡಿ. ಈ ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದು ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸಾಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೀರಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆಂದನು. ಅವರು ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾಡಿದರು; ಈತನೂ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದು) ಸಾಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದಾಗ ವಿರಕ್ತಿಹೊಂದುವುದಾಗಲಿ ತ್ಯಾಗಿಯಾಗುವುದಾಗಲಿ ವಸ್ತುಹಾರಗಳನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು.

ಮನುಷ್ಯನ ಆಸೆಗೆ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲ, ಭ್ರಾಂತಿಗೆ ಮೇರೆಯಿಲ್ಲ: ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಬೇಕು, ತಾಮ್ರವು ಚಿನ್ನವಾಗಬೇಕು, ಸಂಜೀವಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಭೂಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡುಬರಬೇಕು, ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳು ಏನೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ ಕುತೂಹಲಗಳೊಂದು ಕಡೆ, ತನ್ನ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ವಸ್ತುವನ್ನು ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯು ಒಂದು ಕಡೆ ಕಾಡುತ್ತಿರಲು ಇವುಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಸಾಧಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಪ್ರಪಂಚವಾದ್ಯಂತವನ್ನೇ ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಈ ಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ಗ್ರಹಗಳಿಗೂ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಆಸೆ, ಭ್ರಾಂತಿಗಳಿಗೆ ವಶನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಬರೀ ಪರ್ಣಶಾಲೆ ಕಂದಮೂಲಫಲಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆಯೇ? ಅದುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅನ್ನ ಪಾನ ಮನೆ ಮಠಗಳಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಲದು. ದೇಶಾಟನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಪಟ್ಟಣಗಳ

ಅನುಕೂಲಗಳು, ಸುಖ, ವಿಜ್ಞಾನಪರಿಪಾಕದ ಫಲಿತಾಂಶ, ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳು, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಉತ್ತಮ ಸಹವಾಸ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಆಗತ್ಯ.

೨ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಾಧಾರವು ಯಾವುದು ?

ತ್ಯಾಗ ವಿರಾಗಗಳಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲ, ಎಡೆಬಿಡದೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯನು ಧನವಂತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗಬೇಕು, ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡೆವಾದ್ದರಿಂದ “ಹಾಗಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗುವ ಮಾರ್ಗವು ಯಾವುದು?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ತಾನಾಗಿಯೇ ಮೂಡುವವಲ್ಲವೇ ?

ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೇ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಥವಾ ಅರ್ಥದ ಗಣಿ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೂ ಬೃನ್ಹನ್ನ ಇರುವ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಕಾಮಧೇನು ಅಥವಾ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವುದೇ ಅರ್ಥವನ್ನಾರ್ಜಿಸುವ ಮಾರ್ಗ. ಗುದ್ದಲಿಹಿಡಿದು ಅಗೆಯುವ ಒರಟು ಕೆಲಸವಾದರೂ ಸರಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಲಲಿತಕಲೆಯಾದರೂ ಸರಿ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಫಲಕೊಡುವುದು. ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೂ ಮಾಡುವ ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಿಬ್ಬರು ತಂದೆಯ ಹೊಲವನ್ನು ಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು; ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನ ಪಾಲಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯು ಬಂದಿತು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಿಗಳನ್ನೆರೆದು ಬೆಳೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬನು ಕಾಯಿಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಮಾಡಿ ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ೧೦೦-೧೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಎರಡನೆಯವನು ಸೇವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನೂ ದ್ರಾಕ್ಷೀಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ನೆಡುತ್ತಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ಮೊದಲು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಯಾವ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಸೇವಿನ ಗಿಡಗಳು ಮತ್ತು ದ್ರಾಕ್ಷೀಬಳ್ಳಿಗಳೂ ಫಲಬಿಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಇವನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆಬಂದು ೨-೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಆ ತೋಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಕಾವಲಿಟ್ಟು, ಫಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗಾಗ ಕೆಟ್ಟುಹೋದ ಒಂದೆರಡು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬೇರೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಸಮವಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಿದರೂ ಇವರಿಗೆ ದೊರೆ

ಯುವ ಪ್ರತಿಫಲವು ಅವರವರ ಬುದ್ಧಿಗನುಸಾರವಾಗಿರುವುದು. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೀಮ್ಸ್ ನಾಟಿಂಬವನು ಒಲೆಯ ಹತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕಾಯ್ದ ನೀರಿನ ಆವಿಯು ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಪಟಪಟನೆ ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೊರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ನಾಟನು ಇದನ್ನು ಕಂಡನು. ಅವನಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಪರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ — ನೀರು ಕುದಿಯುವುದನ್ನು ನೋಡದವರುಂಟೆ? ನೀರಾವಿಯು ಮುಚ್ಚಳವನ್ನೆತ್ತಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಂಡಶಕ್ತಿಯಿರಬೇಕೆಂದು ಇವನಿಗೆ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ನಾಟನು ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಆವಿಯ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಹೆಚ್ಚು ಯಂತ್ರದಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕಾಗಿರುವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುವುದನಾವಶ್ಯಕ.

ಒಬ್ಬರು ಕಾವೇರಿಯ ಜಲಪಾತವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ — ಇವರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ವಿನೋದಾರ್ಥವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ — ಇಷ್ಟು ನೀರು ಅಷ್ಟು ಎತ್ತರದಿಂದ ಧುಮುಕುವಾಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿರಬೇಕು? ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾದೀತು? ಎಂಬವು ಅವರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇದರ ಮರ್ಮವನ್ನು ಸುರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಿವಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನಿಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತಾಮ್ರದ ಕಂಬಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕೀಲನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇ ಮೈಸೂರು ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣಗಳು ತೇಜೋಮಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಲಾರದ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಭೂತಗಳಂತಿರುವ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಯಂತ್ರಗಳು ಅದೃಶ್ಯವಾದ ಅದ್ಭುತಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದಂತೆ ರಭಸವಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯನ್ನು ಕನ್ನಂಬಾಡಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು: ಬಂಜರುಬಿದ್ದಿದ್ದ ಅಥವಾ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶಾಲಭೂಪ್ರದೇಶವು ಈಗ ಭತ್ತವನ್ನೂ ಮೈಸೂರು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಆದಾಯವೂ ಆದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವರುಗಳು ಸತ್ಕೀರ್ತಿಪಡೆದರು. ಇವುಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಈಗ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅದೇ

ಕಾವೇರಿ ನದಿಯೇ ಈಗಲೂ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿದ್ದ ಅಥವಾ ಅಡಗಿದ್ದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಹಾಪುರುಷರುಗಳು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಉಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ತಿಳಿ ನೀರಿಗೂ ಬಾಯಾರಿ ಕೆಗಲಾ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೋ ಪ್ರಸಂಚನಾದ್ಯಂತಕ್ಕೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಅದೇ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುವುದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಬಳಲಿ ಬಾಯಾರಿದವನು ಉಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ತಿಳಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ಹೇಗೆ ದಾಹವನ್ನಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲಿರುವ ನಾನಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಧಾತುಗಳು, ಪಂಚಭೂತಗಳು, ಪರ್ವತಗಳು, ನದಿ ಸರೋವರಗಳು, ವನಸ್ಪತಿಗಳು, ಲೋಹಗಳು, ಲೋಹದ ಅದುರುಗಳು, ಕಾಡುಗುಡ್ಡಗಳು, ಗಾಳಿ ತಂಗಾಳಿ ಬಿರುಗಾಳಿಗಳು, ಮೇಘ, ಮಳೆ, ಬಿಸಿಲು, ವಿದ್ಯುತ್ತು ಮುಂತಾವುಗಳೆಲ್ಲವೂ — ಕಾವೇರಿ ನದಿಯು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ — ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮಾಣಿಕರಾದ ಸೇವಕರಂತೆ ಸೇವೆಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ನಿರೋಧಗಳೂ, ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಭೂತಗಳಂತಿರುವ ಅವುಗಳ ಪ್ರಚಂಡಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದಾದರೆ ಅವು ಪ್ರಮಾಣಿಕರಾದ ಸೇವಕರಾಗುತ್ತವೆ. ಕಟ್ಟು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೂತ ಭೇತಾಳಗಳು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿರುವ ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ದೂರದರ್ಶಕಯಂತ್ರವು ಕೋಟ್ಯಂತರ ಕೋಟಿ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರನ್ನಾದರೂ ಹಿಡಿದು ತಂದು ಬಾರು ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆನ್ನ ಬಹುದು. ವಯರ್ ಲೆಸ್ ಯಂತ್ರವು ಅಡಿದ ನುಡಿಯನ್ನು ಭೂಲೋಕವಾದ್ಯಂತದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಎಂಬುದು ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನೂ — ಅಂಜನದಿಂದ ನೋಡಿದಂತೆ — ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಕಟ್ಟು ಕಥೆಗಳಲ್ಲ: ಈಗ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯಗಳು.

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ತ್ವತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಈಗ ವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಾರುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮರದಲ್ಲಿ ಮಾಗಿ ಗನುಗಮಿಸುವ ಹಣ್ಣಿಗೂ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ವಿದೇಶಗಳ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಲ್ಪಡುವ ಅದೇ ಹಣ್ಣಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಇದರ ಬೆಲೆಯು ನೂರ್ಮಡಿಯಾಗಿರುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳ

ಗಳಿಂದ ಅಪರೂಪವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ತಂದು ಅವನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೆ ನೂರರಂತೆ ಮಾರುವುದು ವ್ಯಾಪಾರದ ರಹಸ್ಯ. ಇದರಂತೆಯೇ ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯವೂ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಸಂಪತ್ತು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ: ಮನೆಗೆ ಹೊದಿಸುವ ಹೆಂಚುಗಳು, ಹಬೆಯ ಬಂಡಿ, ಮೋಟಾರು ಗಾಡಿ, ವಿಮಾನ, ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಲಾಗುವ ಹಡಗು, ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳು, ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉರಿಯುವ ಸೌದೆ, ಕೆಲಸಕ್ಕೊದಗುವ ಆಯುಧಗಳು, ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಮೊದಲಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮೂಲವಾಗಬಹುದು.

ಒಬ್ಬರು ಜನರಲ್ಲಿದ್ದ ಅಭಿರುಚಿಗನುಗುಣವಾದ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಮಹಾ ಪುರುಷರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದರಂತೆ ಜನರಿಗೆ ೧-೨ ಆಣೆಗೆ ದೊರೆಯುವಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಬರೆದವು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳಾದರೂ ಅವಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಹೊಸ ಕಳೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇವರ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಾಡಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡುತ್ತಿರಲು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಹಣವು — ಒಂದೆರಡಾಣೆ, ಒಂದೆರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿ — ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದುಬರಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾದುದಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೂ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಯಿತು. ಇದರಂತೆಯೇ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಾಲಯವಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ — ಅಥವಾ ಚಲನೆಯು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ — ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತುಗಳು ದೇಶವಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ಆ ಕಾರ್ಯಾಲಯವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಥವಾ ಧನವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಈ ಕಥೆಹೇಳಲು ನೆಪೋಲಿಯನ್ನೆಂಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ: ಮಾರ್ಸೆಲೀಸ್ಸೆಂಬಲ್ಲಿದ್ದ ಧನಪಾಲನೊಬ್ಬನ ಮನೆಯ ವೈಭವ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೂ ಅವನು ಲೇವಾದೇವಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಏಕೃಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಠಡಿಗೂ ಇದ್ದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಧನಿಕನು, “ಯುವಕನೇ, ರಾಶಿಗಳು ಹೇಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ನೀನು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದೀ; ವಾಸ್ತವವಾದ ಅನನ್ಯಶಕ್ತಿಯು — ಇದು ಹಣದ ರಾಶಿಯಿಂದಂಟಾದುದಾದರೂ ಸರಿ, ನೀರಿನ ರಾಶಿಯಿಂದಂಟಾದುದಾದರೂ ಸರಿ, ಮನುಷ್ಯ ಸಮೂಹದಿಂದಂಟಾದುದಾದರೂ ಸರಿ — ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದರೂ ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಶೇಖರಿಸಲ್ಪಡುವ ವಿಧವು ಒಂದೇ ತರವಾಗಿರುವುದು. ರಾಶಿಯೆಂದರೆ

ಚಲನೆಯನ್ನು ತ್ವತ್ತಿನಾಡಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ — ನೀರಿನ ಸುಳಿಯಂತೆ — ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಮಧ್ಯಬಿಂದು. ಆದರೆ ಇದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅದನ್ನು (ಚಲನೆಯನ್ನು) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು, ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು” ಎಂದನು. ಇದರ ಜತೆಗೆ ಅಣುರೇಣುಗಳ ಗುಣವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಚಲನೆಯನ್ನು ತ್ವತ್ತಿನಾಡಿ ನಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ವೈದ್ಯನೊಬ್ಬನು ಮಕ್ಕಳ ಪಿತ್ತಕೋಶಕ್ಕೆ ಬರುವ ವ್ಯಾಧಿಗೆ ಔಷಧವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ವ್ಯಾಧಿಗೆ ಬೇರೊಂದು ಔಷಧವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಜನರು ಅದೇ ಔಷಧವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈತನು ಈ ಒಂದೇ ಒಂದು ಔಷಧದಿಂದ ಲಕ್ಷಾಧಿಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಮಲೆಜ್ವರದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಮಲೆನಾಡು ಹಾಳುಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತೆನ್ನಬಹುದು. ಮೇಜರ್ ರೊನಾಲ್ಡ್ ರಾಸ್ಸೆಂಬವನು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಸಾವಿರಾರು ಸೊಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ಸೀಳಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರ ಸೊಳ್ಳೆಯೇ ಈ ಜ್ವರವು ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡನು. ಈತನು ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಭೇದಿಸಿ ಪಡೆದ ಈ ಜಯವು ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನಾಗಲಿ ಚಿಂಗಿಷ್ ಖಾನನಾಗಲಿ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನಾಗಲಿ ಶತ್ರುಬಲಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಭೇದಿಸಿ ಪಡೆದ ಜಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಥವಾ ಅವರ ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಮಲೆಜ್ವರವಲ್ಲದೆ ಇತರ ಕೆಲವು ತರ ಜ್ವರಗಳೂ ಸೊಳ್ಳೆಗಳಿಂದ ಹರಡುತ್ತವೆಂಬ ವಿಷಯವು ರಾಸನು ಮಾಡಿದ ಪರಿಶೋಧನೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಪನಾಮಾ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಸುಯೇಸ್ ಕಾಲುವೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇಸ್ಮಾಲಿಯಾ ಎಂಬಲ್ಲಿದ್ದ ಮಲೆಜ್ವರವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಉಷ್ಣ ದೇಶಗಳ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ನೆಲಸಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಕಳೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷರು ಪಲಸ್ತೀನ್, ಮೆಸಡೋನಿಯಾ, ಮೆಸಪೋಟೋಮಿಯಾ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಸನ ಪರಿಶೋಧನೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಸಂಪತ್ತು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಲೋಕದ ಸಂಪತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಿತೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು.

ತಮ್ಮ ದೇಹಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು (ನರಭಕ್ಷಕರು ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ) ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವುದು ಕಾಡುಜನರ ಗುಣ; ಇವರಿಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ದನಕರುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಹಾಲು ಮೊಸರು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ

ಅವುಗಳಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಲ್ಲುವವರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ; ಇದರಂತೆಯೇ ಪೈರುಪಚ್ಚಿ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಮಾಡುವರು; ಹಣದ ಗಂಟನ್ನೇ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬಿಡದೆ ಅದನ್ನು ಬಡ್ಡಿಗೇಕೊಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು; ಮೃಗಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿ ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಹೊಂದುವರು; ಸಾವಿರಾರು ಜನರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವರು; ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಸೈನ್ಯ, ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿ, ಮಂತ್ರಿ ಪ್ರಧಾನಿಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಸಭೆ, ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕಸಭೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಆಳುವರು, ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವರು; ಚಾಣಕ್ಯನು ಚತುರಂಗವನ್ನಾಡಿದನು — ಹಿಂದೂದೇಶವೇ ಅವನ ಆಟದ ಹಾಸಂಗಿ, ರಾಜರುಗಳೇ ಅವನ ಪೆಗಡೆಯ ಕಾಯಿಗಳು; ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜತಂತ್ರವಿಶಾರದರಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಚತುರಂಗ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೂ ರಾಜ್ಯಭಾರಗಳೂ ಅವರ ಪೆಗಡೆಯ ಕಾಯಿಗಳು; ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಿಂಚಿ ಲೋಕವಾದ್ಯಂತವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಪ್ರಬುದ್ಧರನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಬುದ್ಧಿಬಲ ಕಾಯಬಲಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಫಲವನ್ನನುಭವಿಸುವವರು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರು, ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವನು ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನು; ಈಗ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ, ಹಿಂದೆ ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ದುಡಿದಿರುವ, ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ಜನರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ (ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ) ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನೆಂದು ಎಮರ್ಸನ್ನೆಂಬವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸೇವೆಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆಂದು ಕಂಡೆವು. ಈಗ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಗ್ನಿ, ಆವಿ, ವಿದ್ಯುತ್ತು, ದನಸಾಧಾನ್ಯ ಫಲವೃಕ್ಷಗಳು, ಕಾಡುಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳು, ಶೀತೋಷ್ಣಗಳು, ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳು, ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳು, ಘರ್ಷಣ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಗಳು, ವ್ಯವಸಾಯ ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಹಬೆಯ ಯಂತ್ರ, ತೈಲದ ಯಂತ್ರ, ಘನವಾದ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಅನಿಲಗಳು, ಆಯುಧಗಳು, ಯುದ್ಧಗಳು, ರಾಜ್ಯಭಾರಗಳು, ರಾಗ ದ್ವೇಷಗಳು, ರೋಗರುಜಿಗಳು, ಹಾವಭಾವಗಳು, ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳೆಂದು ಕಾಣುವುದು.

ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಜೀವಾಳವಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅವನು ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಅಷ್ಟು ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಲೋಕವಾದ್ಯಂತವೇ ಅವನ ಆಯುಧಶಾಲೆ: ಶಿಕ್ಷಣವು ಅವನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮರ್ಥನ್ನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಸ್ವಂತದವುಗಳಾಗುವಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಅವುಗಳಿಂದ ಅಷ್ಟು ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

೩ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ನಾನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೋ ಹೇಳಿದೆ ಅದರೆ ನಾನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾಚಕರು ನೆನಸಬಹುದು. ಅದು ನಿಜ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮವಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲ, ಅವರವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತಾರತಮ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದ ರಾಮಮೂರ್ತಿಯು ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತನಾದ ಸ್ಯಾಂಡೋ ಆದನು. ವಿಶ್ವಕಲಾಶಾಲೆಯ ಹೊಸ್ತಲನ್ನಾದರೂ ತುಳಿಯದಿದ್ದ ರಬೀಂದ್ರನಾಥ ಟ್ಯಾಗೋರರಿಬ ಕವಿಯ ಕೀರ್ತಿಯು ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿದೆ. ಇಟಲೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದ ಮುಸಲೋನಿ ಎಂಬಾತನು ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿ ಶಿಥಿಲನಾಗಿದ್ದ ದೇಶವನ್ನೂ ಜನಾಂಗವನ್ನೂ ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಸಚಿವಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿರುವ ಮೆಕ್‌ಡೊನಾಲ್ಡ್‌ರಿಬರೂ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಈ ಪದವಿಗೆ ಬಂದಿರುವರು. ಇವರುಗಳು ತಂತಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದರು. ಇವರುಗಳು ಇದೇ ತಮ್ಮ ವಿಧಿಯೆಂದು ಕೊಂಡು ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇವರಿಗೆ ಯಾರೂ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಇವರುಗಳು ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಇವರಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುಮಾಸ್ತನಾಗಿ ಬಂದ ಕ್ಲೈವನು ಲೇಖನಿಗಿಂತಲೂ ಖಡ್ಗವು ತನ್ನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆಂದು ಕಂಡು ಲೇಖನಿಯನ್ನು ಬಿಸುಟು ಖಡ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮೂಲಪುರುಷನಾದನು. ಸೈನಿಕನಾಗಿದ್ದ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಯಾದನು. ಇಂಥವರನ್ನು ವರಪುರುಷರೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದುಂಟು. ಇವರು ಮಾತ್ರ ವರಪುರುಷರಲ್ಲ ಆದರೆ ಇವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ವರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿ ಸಿಕೊಂಡ ಪುರುಷರು.

ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನಂತೆ ಅನುಕರಿಸುವುದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ. ಇಂಥ ಅನುಕರಣೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ರಿಗೆ ಫಲದೊರೆತರೆ ನೂರಾರುಮಂದಿಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು. “ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾ ದುದು ನನಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆ?” ಎಂದು ಕೇಳುವುದೂ ಉಂಟು, ಇತರರ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮತ್ಸರಪಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬರೀ ಕಾಲಹರಣವಾ ಗುವುದಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅವನಲ್ಲದೆ ತಾನು ಅವನಾಗುವುದಿಲ್ಲ — ಇದೇ ಅದರ ರಹಸ್ಯ. ತಾನು ಅವನಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ತಾನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಅಥವಾ ಸಾಧ್ಯವಾದುದನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದ ರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟು. ಮತ್ಸರಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಗಳು ಯಾವುವು, ತನ್ನ ಕೈಹತ್ತುವ ಕೆಲಸವು ಯಾವುದು ಎಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆ ಇತರರಿಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೂ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಲಾಗುವ ವಿಚಾರವು ಗೋಚರವಾಗುವುದು. ಗಣಿಯಿಂದ ಚಿನ್ನವನ್ನೆಗೆದು ತೆಗೆಯುವಂತೆ ತನ್ನ ಅತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹುಡುಕಿ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕೊಡು ವುದಾದರೆ ಲೋಕವು ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ವಜ್ರದಂತೆ ಬೆಲೆಕೊಟ್ಟು ಕೊಂ ಡುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇದರಿಂದ ತನಗೆ ಲಾಭ ಸುಖ ಸಂಪತ್ತುಗಳೊದಗುವುವು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೇ ವಿಚಾರಿಸಿದನೋಡದೆ ಅನುಕರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೀಡಾಗಬಹುದು. ತಾನು ತಾನಲ್ಲದೆ ಅವನಾಗಲಾರನು. ಅದ್ದರಿಂದ ತಾನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲದೆ ತಾನು ಅವನ ಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದನುಚಿತ. ಅವನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗನುಗುಣವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿಕೊಂಡನು, ತಾನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣಶಕ್ತಿಯ ನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಮಶಕ್ತಿಯು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಬೀಜದಂತಡಗಿರುವುದು. ಈ ಅತ್ಮಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತ ಚೈತನ್ಯವು ಅಂಕುರದಂತಿರುತ್ತದೆ. ಅವ ಕಾಶಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಚೈತನ್ಯವು ಮೊಳೆಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ, ಹಾಗೆ ಮೊಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿ ದ್ದನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅದು ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ

ಬೆಳೆದು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಫಲಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳ ಬೀಜವು ಪ್ರಪಂಚ ವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆವರಿಸುವ ಮಹಾ ವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ, ಅದನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಮಾಡಿದರೂ ಮಾಡಬಹುದು; ಅದನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅದು ಮೊಳೆಯದಂತೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದು; ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮರವನ್ನು ಕರಟುಮಾಡಿದರೂ ಮಾಡಬಹುದು; ಇದಲ್ಲದೆ ತನುಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅರಸರೆ ಕಿರೀಟಗಳನ್ನಲಂಕರಿಸುವ ರತ್ನಗಳಾಗಿಯಾದರೂ ಅಥವಾ ಕಿರೀಟಗಳನ್ನಾಗಿಯೇ ಅದರೂ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಬಹು ಮಂದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ವೃಥಾ ಕಳೆದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ “ಹೌ ಟು ಗೆಟ್ ವಾಟ್ ಯು ವಾನ್ಟ್” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆಯು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ: ಕುರುಬನೊಬ್ಬನು ಸಿಂಹದ ಬಹಳ ಎಳೆಯ ಮರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಕುರಿಯ ಮಂದೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದನು. ಮರಿಯು ಬಹಳ ಎಳೆಯದಾದುದರಿಂದ ತನ್ನ ನೈಜ ಸ್ವಭಾವವನ್ನರಿಯದೆ ಕುರಿಗಳೊಡನೆಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನ ಗಂಟಲನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಹುಮ್ಮಸಿನಿಂದ ಸಿಂಹನಾದಮಾಡಿತು. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇದ್ದ ಕುರಿಗಳೂ ದನ ಕರುಗಳೂ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿಹೋದವು: ಸಿಂಹವು ಚಿಮ್ಮಿ ನೆಗೆಯುತ್ತಾ ಮೃಗರಾಜನಾಗಿ ಬಾಳಲು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಇದರಂತೆಯೇ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನರಿತುಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಕುರಿಗಳೊಡನೆ ಜೀವಿಸಿದ ಸಿಂಹದ ಮರಿಯಂತಿರುತ್ತಾನೆ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದಾಕ್ಷಣವೇ ಸಿಂಹದಂತಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯೆಂದರೆ ಅಹಂಭಾವವಲ್ಲ, ಗರ್ವವಲ್ಲ, ಡಂಭವಲ್ಲ, ಅಥವಾ ತಾನೇ ವಿದ್ಯಾವಂತನು, ತಾನೇ ಸರ್ವಜ್ಞನು ಎಂದು ಹಿಗ್ಗಿಹೋಗುವುದೂ ಅಲ್ಲ; ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಕಂಡು ತಾನೇ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಸಂತೃಪ್ತನಾದರೆ ಕಬ್ಬು ಸೋಣಂಗಿಯಾದಂತೆ (ಹೂಬಿಟ್ಟಂತೆ) ಆಗುವನು. (ಹೂಬಿಟ್ಟ ಕಬ್ಬು ನಿಸ್ಸಾರವಾಗುವುದು.) ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವನು ಉನ್ನತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನತಿಯ ಮಾರ್ಗಾಭಿಮುಖನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರು ಇತರರು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೇ, ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಲು ಹೆದರಿ, ಅನುಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಆತ್ಮಾವಲಂಬಿಗಳಾದ ಪುಂಡರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕೈಗೊಂಡ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲೂ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉನ್ನತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ, ಸಮಾಜೋನ್ನತಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವನು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಶಕ್ತಿಯನ್ನು

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ, ಇದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯು ತಾನಾಗಿಯೇ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ದೇವರು ಅಮಿತ ಜ್ಞಾನದ, ಪ್ರೇರಣೆಯ, ಕುಂದದ ಶಕ್ತಿಯ ಗಣಿಯೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟಾಗ ತನ್ನ ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನಂಬಿಕೆಯು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಈ ಅಪರಿಮಿತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಾಗುವುದೇನು, ತಾನು ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಬಲನು, ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳು ನಿಷ್ಪಪಟಿಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ಆಸೆಗೆ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಎಂಬವು ವಾಡಿಕೆಯಾದ ವಿಷಯಗಳು: ನಿತ್ಯವಾದ ಮನುಷ್ಯನ ಆತ್ಮವು ಅನಿತ್ಯವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಅನಂತವೂ ಅನಾದಿಯೂ ಆದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಅನಂತಾತ್ಮರಾದ ಪರಮಾತ್ಮರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮವು ವಿಲೀನವಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಆತ್ಮವು ಶಾಂತಿ, ಶಾಂತಿ ಎಂದು ಶಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವುದು. ಸದಾ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು — ಎಂದರೆ ದೇವರು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಾನು ಸದಾ ಅವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆಂದೂ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ಆರಿತು — ಅವರ ಪರಮಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಅವರ ಪರಮಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ವಿಧೇಯಿಸಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆತ್ಮವು ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಮೈಭವ ಅಮಿತ ಶಕ್ತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು.

೧೦-೧೨ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಅನಾಥನಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನು ವಿರಾಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಶಾಲೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಕುಳಿತು ಕಣ್ಣೀರುಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಅವನನ್ನು ಹತ್ತರಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಅವನ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ದಯದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆಂದರು: “ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ತರಗತಿಯ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀ — ನಿನಗೆ ಪಾಠವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಎಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೇನೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೀಯೋ? ಸ್ಥಾನದಿಂದಲೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೀಯೋ? ಮೊದಲನೆಯವನೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ತಾನಾಗಿಯೇ ಬರುವುದು ಮತ್ತು ಮೊದಲನೆಯವನೇ ಆಗುವಿ. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಸ್ಲೇಟು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೋ.” ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ

ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಈ ಅನಾಥನನ್ನು ಕಂಡು ಬೇರೆಯ ಹುಡುಗರು ನಗಾಡಿದರು. ಅದರೇನು? ಅಂದು ಮೊದಲು ಅವನು ಮೊದಲ ನೆಯ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅವನು ಓದಿದ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ.

ದಯಾದ್ರೋಹದಯರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಜಯಾಪಜಯಗಳ ಮೂಲ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಆ ಅನಾಥನಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದರು. ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವವನ ಕಂಠಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಪ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಲು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಕಾದಿರುವಳು. ಮನುಷ್ಯನೆಂಬ ನರಪ್ರಾಣಿಯು ಆತ್ಮದ್ವು ತಕರವಾದ ಪ್ರಬಲವಾದ ಒಂದು ಯಂತ್ರ. ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯೇ ಇದನ್ನು ನಡಿಸುವ ಯತ್ನತತ್ವ. ಮನಸ್ಸೇ ಜಯಾಪಜಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ. ಖಿನ್ನಮನಸ್ಕನಾದರೆ ನಡೆಯು ಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಪ್ರಬಲವಾದ ಬಿರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದಂ ತಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹಯುಕ್ತನಾಗಿ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಯಿಟ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಾದರೆ, ಧೈರ್ಯ ಉತ್ಸಾಹಗಳು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಧ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಡಿಸಿಬಿಡುವುವು. ಜಯವೆಂಬ ದಿಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹತ್ತಲು ತನ್ನ ರಥಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಪ್ರಬಲವಾದ ಆಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಯಾಗಿ ಖಿನ್ನಮನಸ್ಸೆಂಬ ಪ್ರಬಲವಾದ ಬಿರಿಯನ್ನು ಹಾಕುವುದೇಕೆ? ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೆನಪೂ ಚಿಂತನೆಗಳೂ ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲ, ಅವು ಅಪರಂಜಿ, ವಜ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಮೂಲ್ಯವಾದವುಗಳು. ಕೋರಿಕೆ ಗಳು ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವ ಸಂಭವವಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅನಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ “ಅದನ್ನು ಏಕೆ ಕೋರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀ?” ಎಂದು ಕೇಳುವ ರೂಢಿ ಯುಂಟು. ಅದ್ದರಿಂದ ಜಯವನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸುವವನು ಜಯವನ್ನು ಕೋರಬೇಕು, ಜಯಹೊಂದುವೆನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ (ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ) “ನಾನು ಜಯಿಸುವೆನು. ನನ್ನ ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೊಡುವುದು” ಮುಂತಾಗಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜಯವೆಂಬ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತ ಬೇಕು. ಜಯಾಪಜಯಗಳೂ ಮಾನಾಪಮಾನಗಳೂ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವಾ ಗಲೂ ಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗುವವರು ತಾವು ಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೊಡುವುದೆಂಬ ನಂಬಿ ಕೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕಾಂತವಾಗಿರುವಾಗಲೂ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೂ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದ ಮೇಲೂ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ವರೆಗೂ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಖಿನ್ನಮನಸ್ಕರಾಗಿರುವವರ ವ್ಯಾಧಿಗೆ ಔಷಧವಾ

ಗಿರುವುದು. ಇದು ಅತ್ಮಸ್ತುತಿಯಲ್ಲ — ಅತ್ಮ ವಂಚನೆಯೂ ಅಲ್ಲ — ಆದರೆ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಸೋತಿಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಮವನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗ. ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಬ್ರಿಟೀಷರಲ್ಲಿ ಈ ಗುಣವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ಅವರು ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮನೋಬಲದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸುವರು ಮತ್ತು ಎಂಥ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಅಪಜಯವಾಗುವ ಸಂಭವ ಮಾತ್ರವಾದರೂ ಇದೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಪಜಯದಿಂದ ಎದೆಗುಂದಬಾರದು. ಸ್ಥಿರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಜಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಸೋತೆನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ವರೆಗೂ ಅಪಜಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಹುಡುಗರು ಆಟಕ್ಕಾಗಿ ಕುಸ್ತಿಮಾಡುವಾಗ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದವನಿಂದ “ಸೋತೆ”, “ಸತ್ತೆ” ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳಿಸಿ ಅಥವಾ ಅವನು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವ ವರೆಗೂ ಮೇಲಿರುವವನು ಬಿಡದಿರುವುದು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ಮರಣವನ್ನಾದರೂ ವಿಜಗೀಷುವಿನಂತೆ ಇದಿರಾಂತರೆ ಮೃತ್ಯುವು ಕೂಡಾ ಅಪಜಯವೆಂಬ ನೆರಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆಸೆಯಲಾರದಾದುದರಿಂದ ಎಂದಿಗೂ ನಿರಾಶರಾಗಲೇ ಬಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಸ್ತುವೇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದ ಜೀಸುನಾಥರಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವು ದೊರೆಯದು.

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯು ಸಹಜವಾಗಿರುವುದಾದರೂ ಇತರರು ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಇದನ್ನು ಅರ್ಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಗೆ ಮೂಲವೇನೆಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಸಂಬಂಧವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳೇರ್ಪಡುತ್ತವೆಂದು ಕಾಣುವುದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಓದುವುದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದರಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಂದಲೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಇವುಗಳು ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಗಳಿಂದಲೂ ಭಾವಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಲಲಿತ ಕಲೆ, ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿಜ್ಞಾನ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಮುಂತಾದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ತನಗೆ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾದ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿಕೊಂಡು ಅದೊಂದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಸದಾ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅನಂತರ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ತೋರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ — ಲಕ್ಷಣ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುವ — ವಿಷಯಗಳಿಗಿರುವ ಹೋಲಿಕೆ

ಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವ ಹೊಸ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಸದಾ “ಏತಕ್ಕೆ?”, “ಹೇಗೆ?”, ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೂ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸದುತ್ತರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೂ ಇರಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವಕ್ಕಿರುವ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವು ಬೇರೆ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಡಲಾಗುವುದೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇದೇ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಗೆ ಮೂಲ. ವಿದ್ಯುಢ್ಘಟಮಾಲೆಯ (ಬ್ಯಾಟರಿಯ) ಎರಡು ಧೃವಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಂತಿಯ ಮೂಲಕ ಹೊರಗೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಸುತ್ತು ಪೂರಯಿಸಲು ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹವು ಆ ತಂತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದು ಎಷ್ಟು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ಘಟಮಾಲೆಯ ಒಂದು ಧೃವದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಧೃವಕ್ಕೆ ಬರಲು ಆ ತಂತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನಾದರೂ ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾರಿ ಬಳಸಿಬರುವುದೆಂಬ ವಿಷಯವು ತಿಳಿದಿದ್ದಿತು. ಒಯೆರ್‌ಸ್ಟೆಡೆಂಬವನು ಉತ್ತರಮುಖಿಯ ಹತ್ತರ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಹರಿಯುನಾಡಿ ಅದರ ಸೂಚಿಯು ಈ ಕಡೆಗೂ ಆ ಕಡೆಗೂ ಕದಲುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡನು. ಲಾಪ್ಲಾಸೆಂಬವನು ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ದೂರಕ್ಕೆ ತಂತಿಯ ಮೂಲಕ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದನು. ಕುಕ್ ಮತ್ತು ವಿಟ್‌ಸೊನ್ ಎಂಬವರು ಈ ಅಯಸ್ಕಾಂತದ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ೧೮೩೬ ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಈಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ (ತಂತಿಯ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ) ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಬ್ಬನು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಡೈನಮೋವಿನ ತಂತಿಗಳ ಕೊನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಯದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಡೈನಮೋವಿಗೆ (ವಿದ್ಯುಜ್ಜನಕಕ್ಕೆ) ಸೇರಿಸಿದನು — ಇದು ತಿಳಿಯದೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು. ಆ ಎರಡನೆಯ ಯಂತ್ರವು ಮೊದಲನೆಯದರಂತೆ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇತರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಡೈನಮೋವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ವಿಷಯವು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿದ್ದಿತು. ಈ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಅದೇ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹವನ್ನೊದಗಿಸಿದರೆ ಅದು ತಿರುಗುತ್ತದೆಂಬ ವಿಷಯವು ತಿಳಿಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಈ ಎರಡನೆಯ ಯಂತ್ರವು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ ತಿರುಗುವ ಮೋಟಾರಾಯಿತು.

ಯಾರೂ ಮಾಡದ ಕಾರ್ಯವನ್ನೋ ಹೊಸ ಯಂತ್ರವನ್ನೋ ಮಾಡಲು ದ್ಯುಕ್ತರಾದವರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅನೇನೆಂದರೆ, ತಾವು ಕೈಹಾಕುವ ಕಾರ್ಯವು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಜನಸಹಾಯ ಧನಸಹಾಯಗಳು ಅಗತ್ಯ, ಮತ್ತು ಇವು ದೊರೆಯುವುದು ದುರ್ಲಭ, ಹಾಗೆ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ

ತಾವೇ ತಲೆಕೊಟ್ಟು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಮುಗಿಸಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು ದೊರೆಯುವುದು ಅತಿ ವಿರಳ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಜನರು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ದಾರಿಯನ್ನು ತುಳಿಯಲು ಬಹು ಕಾಲವಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹು ಶ್ರಮಪಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಯತ್ನ, ಪ್ರಕಟನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹೊರೆಯೂ ತಮ್ಮ ಮೇಲೇ ಬೀಳುವುದು. ಹೊಸ ಪ್ರಯತ್ನವು ಬಹು ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಫಲಬಿಡುವ ವ್ಯಕ್ತ.

ಇದರಿಂದ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಫಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವವರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯವೂ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ, ಸೋಪು, ಬೆಂಕಿಯ ಕಡ್ಡಿ, ಗುಂಡಿ, ಬಳೆ, ಬಾಚಣಿಗೆ, ಔಷಧಗಳು, ಅಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳು ಮುಂತಾದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ, ಬಾಳಿಕೆಬರುವ, ಅಥವಾ ಅಗ್ಗವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮಾರಲ್ಪಡುವುವು. ೧೦-೨೦ ವರ್ಷ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವಿನೂತನವಾದ ವಿಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುವುದರಿಂದ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವನ್ನು ಬಾಚಣಿಗೆ, ಗುಂಡಿ, ಸೇಫ್ಟಿ ಪಿಫ್ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಿ ಮಾರುವುದರಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು. ಪೇಟೆಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವರು ಇಂಥ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ಬಹು ಬೆಲೆಕೊಡುತ್ತಾರೆ; ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಡವಾಳವು ಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ನ್ಯಾಯ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೊಡುವುದು. ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ನ್ಯಾಯಗಳಿರುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಇವುಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವ ವಿಧ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ನಾಗರಿಕತೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ

ಪ್ರಪಂಚವಾದ್ಯಂತವೇ ಮನುಷ್ಯನ ಕೇಳೀವನ ಅಥವಾ ರಂಗಭೂಮಿಯಿಂದೂ ಪಂಚಭೂತಗಳು, ರಾಜ್ಯಭಾರಗಳು, ರಾಗದ್ವೇಷಗಳು, ರೋಗರುಜಿಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳೆಂದೂ ಕಂಡೆವು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಾಧಾರವೇನು, ತಾನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗುವ ವಿಧ ಇವುಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈಗ ಸಂಪತ್ತುಹೆಚ್ಚುವ ವಿಧ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ನಾಗರಿಕತೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅನಾಗರಿಕರಾದ ಕೆಲವರು ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ, ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ, ತನ್ನ ಅನುದಿನದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸದಾ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಿರಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತನೊಬ್ಬನು ಒಂದು ಬಿದಿರು ಗಳುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುರಿದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೊಂಬೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಧ ಅಡಿಯಷ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉಳಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಮುರಿದುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಗಳುವಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಕ್ಕೆಯು ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇವನು ಇದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿಯೂ ಕೀಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಇವನು ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದಿನವೆಲ್ಲಾ ದುಡಿಯಲಗತ್ಯವಿಲ್ಲ: ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಒಂದು ದಿನ ದುಡಿದರೆ ಎರಡು ದಿನಗಳಿಗಾಗುವಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ ಒಂದು ದಿನ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅಥವಾ ಎರಡನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ವಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವ ಕಾಲವೇ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸೋಪಾನ — ಇದನ್ನು ಸಂಪತ್ತಿನ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವರೂಪವೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಕಾಲವೇ ಧನವೆನ್ನುವರಲ್ಲವೇ? ಕೆಲವು ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಇವನಂತೆಯೇ ಅಂಥ ಗಳುಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಜನರ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿತು — ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು.

ಇವರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಧನೆಂಬವನು ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೃಗಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಮಾರನು ತನಗೂ

ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿ ತನಗಾಗಿ ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರವನ್ನೊದಗಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನ ಕಾರ್ಯಫಲವು (ಧನುರ್ಬಾಣಗಳು) ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಕಾರ್ಯಫಲಕ್ಕೆ (ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ) ವಿನಿಮಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿನಿಮಯಿಸಲ್ಪಡುವವುಗಳು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಧನುರ್ಬಾಣಗಳಾದರೂ ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರವರ ಪರಿಶ್ರಮವೆಂದು ತೋರುವುದು — ವ್ಯಾಧನು ಮಾರನಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಇವನು ಅವನಿಗಾಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.

ಮಾರನು ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಒಂದು ದಿನ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಧನು ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಜೊತೆ ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇತರರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಇವನ ಒಂದು ದಿನದ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೂರು ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಇವನಿಗೆ ಲಾಭಕರ, ಇವನು ಇತರರಿಗಿಂತ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದರಿಂದ ತನಗೂ ತನ್ನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ಫಲವಿದೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಲ್ಲವೇ? ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಲಾಗುವುದು.

ಇವನಂತೆಯೇ ಬೇರೆ ಕೆಲಕೆಲವರು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬನು ಗುದ್ದಲಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ನೇಗಲನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಬಂಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕಲಾಕೌಶಲವಿರಬೇಕು — ನಾಡಾಡಿಯು ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಗುದ್ದಲಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಬಾಚಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಗಾಡಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ತಮತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಆ ಜನರು ಮೊದಲು ಮೊದಲು ಆಯಾ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲಕೊಟ್ಟು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ನೇಗಲು, ಗುದ್ದಲಿ, ಬಂಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈಗ ಆ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮಾಡುವುದೇನು? ಆಯಾ ಕೆಲಸದಿಂದ ಆದಾಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುರೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ — ಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ — ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಈ ನಿಮಿತ್ತ ಎಲ್ಲರಿಗೂ

ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ : ಅದೇನೆಂದರೆ, ಆ ಗ್ರಾಮದ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಕಣಗಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ರೈತನೂ ತಾನು ಬೆಳೆದ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು — ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವನವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನು — ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ. ಇದಲ್ಲವೇ ಹಿಂದೂದೇಶದ ಗ್ರಾಮಪದ್ಧತಿ?

ಎಂದೋ ಒಂದು ಗುದ್ದಲಿಯನ್ನೋ ಗುಳವನ್ನೋ ಕುಡುಗೋಲನ್ನೋ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ರೈತರೆಲ್ಲರೂ ಕಮ್ಮಾರನಿಗೂ ಅವನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಷಾಶನ ನಡಿಸುವಂತೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಕೇಳಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಈಗ ಹೇಳಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕೊಕ್ಕಿ, ಗುದ್ದಲಿ, ನೇಗಲು, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲೇ ಆ ಜನರ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿತೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಜನಾಂಗದ ಸಂಪತ್ತನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂಥ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವರನ್ನು ಆ ಜನಾಂಗವು ಅವರಿಂದಾದ ಆದಾಯದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ? ಹೊಸ ಹೊಸ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಮೊದಲು ನಿರ್ಮಿಸಿದವರಿಗೆ ಇದು ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ಅವರ ತರುವಾಯ ಅವರಿಂದ ಕಲಿತು ಅವರು ಪಾಡಿತೋರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಇದು ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಇವರೂ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತರಾಗದೆ ಆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ತಿದ್ದುವುದು ಅಥವಾ ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದವುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅವರಂತೆಯೇ ತಾವೂ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಸದಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ನೋಡಿಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಡ್ಡರ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳೂ, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ಬಂಡಿಗಳೂ, ಕುದುರೆಯ ಬಂಡಿಗಳಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಬೆಯ ಬಂಡಿಗಳೂ ಮೋಟಾರು ಕಾರುಗಳೂ ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ದೇಶದವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದು ಅನರ ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು — ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಧರ್ಮವೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೊಸ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವವರು ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠರು ಅಥವಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮರು ಅಥವಾ ಮಹಾಪುರುಷರು. ಇವರೇ ಜನಾಂಗದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಕಾರಣ. ಇಂಥವರು ಅವಿಶ್ರಾಂತರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವವರಾದರೂ ಕೇವಲ ಫಲಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲ: ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸಿಗಳಂತೆ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು

ಲಕ್ಷಿಸದಿರುವರು. ಯಾವುದೊಂದು ಉತ್ತಮ ವಿಷಯವನ್ನೋ ಯಾರೂ ಮಾಡದ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನೋ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಥವಾ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೆ ತತ್ವಾನ್ವೇಷಣೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬವುಗಳೇ ಅವರ ಧೈಯಗಳಲ್ಲದೆ ಬರೀ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯು ಅದರ ಅಭೀಷ್ಟವಲ್ಲ. ಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡಿ ಫಲಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ಇವರು ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿಮುಖರಾಗಿ ಫಲವನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವುದುಂಟು. ಮೊದಲು ಮೊದಲು ವಯರ್‌ಲೆಸ್ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಿದ್ಯುದಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ಯಂತ್ರವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಆಗ ಸರ್ ಜಗದೀಶ ಚಂದ್ರ ಬೋಸರು ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉಪಕರಣವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಫಲವನ್ನು ತಾವು ಪಡೆಯಲಾಗುವಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಪೇಟೆಂಟ್ ಮಾಡಿಸುವಂತೆ ಆಂಗ್ಲೀಯರೊಬ್ಬರು ಬೋಸರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲು ಇವರು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾರಿ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಾಗಬೇಕೇ? ಎಂದು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ದಾನಮಾಡಿದರು. ಮಾರನೆಯ ವರ್ಷವೇ ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಉಪಕರಣವು ಹೀಗೆ ದೊರೆಯಲು ಮಾರ್ಕೋನಿ ಎಂಬವನು ವಯರ್‌ಲೆಸ್ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು (ಮಾರ್ಕೋನಿಯು ಬೋಸರ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಫಲವನ್ನಪಹರಿಸಿ ತನ್ನ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡನೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು: ಅವನು ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ).

ಇಂಥ ಮಹಾಪುರಷರು ಯಾವುದೊಂದು ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಮೊದಲುಮೊದಲು ಒಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಫಲದೊರೆತರೂ ಬರಬರುತ್ತಾ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಇವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿರುವುದು. ಜೆಮ್ಸ್ ವಾಟ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೀವನ್ಸನ್ ಮಂತಾದವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಆವಿಯ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕಾಗಿರುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿ ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಳತೆಯೇ ಚಿಕ್ಕದಾದಂತಾಯಿತು: ಇದರಿಂದ ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಲಾಗುವುದರಿಂದ ದೇಶವಿದೇಶಗಳು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಆಗ ಆರುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಯಾಣವು ಈಗ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲೋಕವಾದ್ಯಂತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲನುಕೂಲವಾದುದಲ್ಲದೆ ಸರ್ವತೋಮುಖಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು: ಸಮುದ್ರದಲ್ಲೂ ಹಬೆಯ ಯಂತ್ರ, ನೆಲದ ಮೇಲೂ ಹಬೆಯ ಯಂತ್ರ, ಗಣಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಬೆಯ ಯಂತ್ರ, ಗಿರಣಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಬೆಯ ಯಂತ್ರ. ಹಬೆಯ ಯಂತ್ರವನ್ನು

ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಸರಕುಗಳು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು, ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಶೇಖರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ದೇಶದಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಗ ಇತರ ದೇಶಗಳಂತೆಯೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದವು; ಇತರರು ಅವರ ಕೈಕಾಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಜೇಮ್ಸ್ ವಾಟನ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕುದುರೆಯು ಇಂಗ್ಲೀಷರು ಮಾಡಿದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೂ ನೀರಿನ ಮೇಲೂ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ರೈತರ ಕೈಕಾಯಲಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಆಗ್ಗುವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಿಂತ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೇ ಉತ್ತಮವಾಗಲು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯವು ಮೂಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಿತು; ಆದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡನ್ನು ಸೀರಿತು. ಇನ್ನೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದರೆ ಜೇಮ್ಸ್ ವಾಟನ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕುದುರೆಯೆಂದು ಕಾಣುವುದು. ಇದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಭೂಲೋಕವಾದ್ಯಂತಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಬುದ್ಧಿವಂತನೊಬ್ಬನು ಲೋಕದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರೂ ಅವನಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆಂದೂ ಜನಾಂಗವು ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯುವುದೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು.

ಇಂಥ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಕೋರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಕೋರುವುದೇಕೆ? ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಪತ್ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶೇಖರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ನವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿರುವ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳು (ಉದ್ದೇಶಗಳು ಅಥವಾ ಯೋಚಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು) ಲೋಕಕ್ಕಿಳಿದು ರೂಪತಾಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ರಸ ಮತ್ತು ಸಾರಗಳಿಂದ ಪೋಷಿಸಲಾಗುವಂತೆ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಶಕ್ತಿ, ಮಿಥಾಯಿಯಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ನವಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಅವು ದೇಹದಾರ್ಥ್ಯಗಳೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ನಿಧಿಯನ್ನು ಆಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಚಾರಪರರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದೇ ಪ್ರಪಂಚವಾದ್ಯಂತದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸದುಪಯೋಗವೆಂದು ಗೋಚರವಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕೊಲಂಬಸ್ಸನೊಬ್ಬನು.

ಅವನಂಥ ಧೀರರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿರಳ. ಅವನು ಭೂಪಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಬಂದವರೂ ಅದೇ ಉತ್ಸಾಹ ಶೌರ್ಯಗಳಿಂದ ಹುರಿದುಂಬಿದವರಾಗಿ ಅವನು ಬಿಟ್ಟ ಭೂಪಟವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಂದುವರಿದರು. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವುದೇ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸದುಪಯೋಗವಲ್ಲವೇ?

ಗಣಿ, ತಂತಿಯ ವರ್ತಮಾನ, ಲೋಹಮಾರ್ಗ, ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿದ ಏಕವಿಷಯಾಸಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಕೊಲಂಬಸ್ಸನಂತೆ ಧೀರರು. ಅಮೇರಿಕಾ ಯೂರೋಪ್ ಖಂಡಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೂ ಲೋಹಮಾರ್ಗಗಳೂ ಏರ್ಪಟ್ಟುದು ಹೇಗೆ? ಈ ಏಕವಿಷಯಾಸಕ್ತರು ಕಂಡ ಕಂಡ ಕಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಮನೋಭೀಷ್ಟವಾದ ಅದೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನೇ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ವಾಗ್ಧರಿಯಿಂದ ವಿವೇಕಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕಾಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಜನಾಂಗಗಳು ಪಂಗಡ ಪಂಗಡಗಳಾಗಿ — ಮುಂದುವರಿದವರು, ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರು ಮುಂತಾಗಿ — ಇರುವುದು ಒಂದು ಹುಚ್ಚು : ಇಂಥ ಪಂಗಡಗಳ ಹುಚ್ಚಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಬೃಗಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದಾಯವುಂಟು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಅದಾಯಪಡೆಯುವವರು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೂ ಪರಸ್ಪರ ವೈಷಮ್ಯವೇರ್ಪಡುವಂತೆಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹುಚ್ಚಿನಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದ ಲಾಭವೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಲಾಭವಾದೀತೆಂಬಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾದ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ಸಾಧಿಸುವ ಧೀರರ ವೀವೇಕದಿಂದ (ಅಥವಾ ಅವಿವೇಕದಿಂದ) ಒಬ್ಬ ಬೃಗಿಗೆ ನಷ್ಟವಾದೀತು, ಅದರ ಇದರಿಂದ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಲಾಭವುಂಟು. ಲೋಕೋಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಸರ್ವ ಪರಿತ್ಯಾಗಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದ ವೀರರಿಗೆ ಜನಸಮುದಾಯವು, ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವವರಿಗೆ ಮಾಡುವಂತೆ, ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಲೋಕವು ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದವರನ್ನೇ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಹುತಿಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಲಾಭಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಟೈಪ್ ರೈಟರೆಂಬ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಲು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆಕಂಡ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದರು. ಇವರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದ್ದ ಉದ್ಯೋಗವು ಹೋದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಧನನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಧನಸಹಾಯ ಜನಸಹಾಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಪರಿಯ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೀಡಾಗಿರಲು ಇವರ ದುರದೃಷ್ಟವನ್ನು ಕಂಡು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಾದ ಮಿತ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ಇವರು “ ನಾನು ದುರದೃಷ್ಟವಂತನು

ಈ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಯಿಂದ ಸತಿಸುತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕರುಣಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತು, ಅವರ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ, ಅನ್ನೋದಕಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಉದಾಸೀನನಾಗಿದ್ದೆನು. ವ್ಯಾಧಿಗ್ರಸ್ತರಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಅವರನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಇದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಲಕ್ಷಿಸಿದೆನು, ಇದೂ ಹೀಗೆಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ಖೇದ ವಿಷಾದಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದರು.

ಈ ವಿಷಯವು ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಏಕವಿಷಯಾಸಕ್ತರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದಂತೆ ವರ್ತಿಸಲು ಅವಕಾಶದೊರೆತರೆ ಲೋಕವನ್ನು ದುಸ್ಸಹವಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವರಂತೆಯೇ ಉಗ್ರರಾದ ಇತರ ಏಕವಿಷಯಾಸಕ್ತರು ಇವರನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮರವು ಮಾತ್ರ ಭೂವಿಯ ಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೀರಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಹೋಗದಂತೆ ಆದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಮರಗಳು ತಡೆಯುವ ಹಾಗೆ, ಇವರನ್ನು ತಡೆದು ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಮತೂಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

೫ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಸಂಪತ್ತಿನ ನೈಜಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ನೈಜಮೌಲ್ಯ

ಗ್ರಂಥದಾದಿಯಲ್ಲೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸಂಪತ್ತೆಂದರೇನೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗ ನೋಡೋಣ. ಇದು ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾದ ವಿಷಯವಾದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಗ್ರಂಥದಾದಿಯಲ್ಲೇ ವಿವರಿಸಿದರೆ ವಾಚಕರಿಗೆ ಜುಗುಪ್ಸೆಯಾದೀತೆಂದು ಈ ವರೆಗೂ ತಡೆದಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಪತ್ತೆಂದರೆ ಹಣದ ರಾಶಿಯೆಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರುವುದು ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನೇ ಸಂಪತ್ತೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದುಂಟು. ಅನಾಹುತ, ಭೂಕಂಪ, ಉತ್ಪಾತ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ವಜ್ರವೈಡೂರ್ಯ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಮನೆ ಮಠಗಳನ್ನು ಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೋಡದೆ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಣವೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಯಾವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಾಣಾಧಾರವೋ ಅದೇ ಸಂಪತ್ತೆಂದು ತೋರುವುದಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಾಣಾಧಾರಕ್ಕೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದವು ಪ್ರಾಣವಾಯುವು ಮತ್ತು ನೀರು. ಇವು ಭಗವತ್ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ ಇವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಂಪತ್ತುಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಹಾರ ಪಾನಗಳಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಿಮಗಿರಿಗೂ ಹೇಮಗಿರಿಗೂ ರಜತಗಿರಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿ

ರದು : ಇವು ಪ್ರಾಣವನ್ನುಳಿಸಲಾರವಾದುದರಿಂದ ಬರೀ ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿಗಳ ರಾಶಿಗಳು ಸಂತ್ತುಗಳಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿದೆ, ಇದು ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಎರಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡ ಸಂಬಂಧ.

ಹೀಗೆ ಸಂಪತ್ತೆಂಬುದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ಮತ್ತು ಅನುಭವದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷದಂತಿದ್ದರೂ ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾಗುವಂತೆ ಇದರ ಅರ್ಥನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುವುದು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ ನಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಗೂ ಕಲಾಕೋವಿದರಿಗೂ ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಗೂ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಇದು ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ, ಅರಿಸ್ಟೋಟಲೆಂಬ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯು ಹಣದಿಂದ ಬೆಲೆನುತಿಸಲಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು ಸಂಪತ್ತುಗಳೆಂದನು; ರೋಮ್ ನಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮಾರಲಾಗುವ ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು ಸಂಪತ್ತುಗಳೆಂದರು; ಆಡಂ ಸ್ಮಿತ್ತೆಂಬ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಭವಿಸಲು ಶಕ್ತನೋ (ಅಥವಾ ಸಾಧ್ಯವೋ) ಅವನು ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನು ಅಥವಾ ದರಿದ್ರನು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ; ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆಂಬುದು ಹ್ಯೂಂ ಎಂಬವನ ಮತ; ಜೆ. ಎಸ್. ಮಿಲ್ಲೆಂಬನು ಸಂಪತ್ತೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ, ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ವಿದ್ಯೆ ಧೈರ್ಯ ಶೌರ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಾಡಿಂತ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ; ಇತರರ ಬದುಕು ಬಾಳುಗಳ ಮೇಲೂ ವ್ಯವಸಾಯದ (ಪರಿಶ್ರಮದ) ಮೇಲೂ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರವೇ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಾರವೆಂಬುದು ರಸ್ಕಿನ್ನೆಂಬವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ; ಭೂಮಿಯು ಸಂಪತ್ತಿನ ತಾಯಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸಾಯವು ಅದರ ತಂದೆಯೂ ಮೂಲಕಾರಣವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದು ವಿಲ್ಲಿಯಂ ಪೆಟ್ಟಿಯೆಂಬವನ ಮತ; ಜನರ ಸುಖಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೂ ಪ್ರಪಂಚದ ಏಳಿಗೆಗೂ ಒದಗುವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಅಥವಾ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ವಿಷಯವೇ ಸಂಪತ್ತೆಂಬುದು ಹೆಕ್ಟೆಟ್ಟೆಂಬವನ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ, ಮತ್ತು ಈತನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ವಸ್ತ್ರಾಹಾರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳಿಯುವವು ಸಂಪತ್ತಿನ ಪ್ರಥಮ ಸೋಪಾನ ಅಥವಾ ವಿರಾಮಕಾಲವೇ ಸಂಪತ್ತಿನ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವರೂಪವೆನ್ನುತ್ತಾನೆ; ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಫ್ರೆಡೆರಿಕ್ ಸಾಡಿ ಎಂಬ ಭೌತಿಕಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಅರಸುತ್ತಿರುವುದು ಶಕ್ತಿ, ದೇಹಪೋಷಣೆಗೆ ಅನ್ನಪಾನಗಳು ಅಗತ್ಯವಾದವುಗಳಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಅವುಗಳಲ್ಲಡಗಿರುವ ಶಕ್ತಿ, ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂದರೆ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬಂದು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿ

ರುನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದು ತನುಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಭೌತಿಕ ಸಂಪತ್ತೆಂದು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಇತರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಸಂಪತ್ತೆಂಬುದು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಬಣ್ಣವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಗೋಸುಂಬೆಯೋ ಅಥವಾ ಮಾಯೆಯೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕಾಸ್ಪದವಾಗುವುದಲ್ಲವೇ? ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವರು ಆಯಾ ದೇಶಕಾಲಸ್ಥಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರವರು ಯಾವಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗಿದ್ದರೋ ಆಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅರ್ಥನಿರೂಪಣೆಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ವಿಜ್ಞಾನದ ಯುಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭೌತಿಕಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾದ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಸಾಡಿ ಎಂಬಾತನು ಭೌತಿಕಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರವಾಗಿ ಇದರ ಅರ್ಥನಿರೂಪಣೆಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವರು ಕಂಡವುಗಳು ಸಂಪತ್ತಿನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಗಳು: ಸಂಪತ್ತು ಹೊರಗಿಲ್ಲ, ಒಳಗೇ ಇದೆ, ಇದು ಆತ್ಮಗತವಾದುದು. ಈ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಭೌತಿಕಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವು ನನುಗೆ ಬೇಕಾದ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ತನ್ನ ಕೈಗಂದುವಂತಿರುವ ನದಿಯ ನೀರನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಈ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ನಿಜವಾದ ಸಂಪತ್ತು. ಇದು ವೃದ್ಧಿಯಾದಷ್ಟೂ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಾಣುವ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿನರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರವೇ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಂಪತ್ತೆಂದು ತೋರುವುದು. ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಸಂಪತ್ತು ಆ ದೇಶದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತುಗಳಾದ ವಜ್ರ ವೈಡೂರ್ಯ ಖನಿಜ ಮುಂತಾದ ನ್ನನುಸರಿಸಿದರೆ ಆ ಜನಾಂಗದ ಜೀವಾಳ (ಅಥವಾ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿ) ಮತ್ತು ಅದು ವಿರಾಮಕಾಲವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧ ಇವುಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವೇ ದೃಷ್ಟಾಂತ: ಎಲ್ಲಾ ತರ ವಾಯುಗುಣಗಳಿಗನುಕೂಲವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಜೀವನದಿಗಳು, ಅದ್ಭುತಕರವಾದ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿಗಳು, ಮೂರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಅವರಿಸಿರುವ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರತೀರ, ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವನೌಷಧಿಗಳು ಫಲವೃಕ್ಷಗಳು ಮುಂತಾದ ವನಜ ಸಂಪತ್ತು, ಮತ್ತು ರತ್ನ ಚಿನ್ನ ಕಬ್ಬಿಣ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಅಲುಮಿನಂ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಮುಂತಾದ ಜಲಜ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತುಗಳು, ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ; ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಭೂಲೋಕವಾದ್ಯಂತದ

ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಐದರಲ್ಲೊಂದು ಪಾಲು ಇಲ್ಲಿದೆ; ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು ದೇಶವೆಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಖಂಡವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು; ಗತವೈಭವವು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬೆರಗುಮಾಡುವಂತಿದೆ; ಇಷ್ಟಾದರೂ ಜನರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹು ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುವುದು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಉಗಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರಾದರೂ ನಮಗೆ ಆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಜ್ರವು ದೊರೆತರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸಲು ಅದನ್ನು ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವನ್ನು ಬೇಕಾದ ರೂಪಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವು ಸಂಪತ್ತುಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತವೆಯಾದುದರಿಂದ ಸಂಪತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಆಂತರ್ಗತಶಕ್ತಿಯಿಂದಿರುತ್ತದೆ ಹೊರಗಡೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುರೂಪ ಅಥವಾ ಭೌತಿಕಶಕ್ತಿಯೆನ್ನಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೂಲಕಾರಣವಾದ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯೇ ನಿಜವಾದ ಸಂಪತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಆಸ್ತಿಯು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ವಸ್ತುವೆಂದು ಎಸುರನ್ನೆಂಬವನು ಹೇಳಿರುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ.

ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚೆಟ್ಟಿಂಬವನು ಹೇಳಿರುವ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ದೇಹಪೋಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳಿದು ವಿರಾಮಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದೇ ಸಂಪತ್ತಿನ ಪ್ರಥಮ ಮಾನವೆಂಬ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಸೂತ್ರವು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದೇ ಅಳತೆಯು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಸಂಪತ್ತು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ವಿಧ, ಜನಾಂಗದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಯಾರು ಕಾರಣ, ಸಂಪತ್ತೆಂದರೇನು, ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈಗ ಸಂಪತ್ತಿನ ನೈಜಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ವಸ್ತುವಿನ ನೈಜಮೌಲ್ಯವನ್ನೂ ಪರಿಕ್ಷಿಸೋಣ. ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಜೀವನವು ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಮನುಷ್ಯನ ಮನದಾಸೆಯಲ್ಲವೇ? ಇದನ್ನೇ ಸಂಪತ್ತಿನ ಪರಿಮಾಣವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಅವನು ಎಷ್ಟು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ದುಡಿಯದೆ ಜೀವಿಸಲಾಗುವುದೋ ಅವನು ಅಷ್ಟು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನೆಂಬುದು ಸಂಪತ್ತಿನ ಪ್ರಥಮ ಮಾನ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವಸ್ತುಹಾರಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ನಿಮಿತ್ತ ಅವನ ಜೀವಾಧಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಮಾತ್ರ ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ — ಅಥವಾ ಅನುದಿನವೂ — ದೊರೆಯುವಂತಿದ್ದರೆ ಅವನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೂಲಿಮಾಡಿ ತನ್ನ ಅನುದಿನದ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಲ್ಲ. ಇವನಂತೆಯೇ ತಿಂಗಳು

ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳತರುವವನಿಗೆ ಅವನ ಸಂಬಳವು ಆಯಾ ತಿಂಗಳ ಖರ್ಚಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಕಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಇವನೂ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಲ್ಲ. ಇವನಂತೆಯೇ ರೈತನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅವನು ಬೆಳೆದ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳು ಅವನ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಣಗಾಲದ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಕಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಅವನೂ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಲ್ಲ — ಕೂಲಿಯಾಳು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ದುಡಿದು ಜೀವಿಸುವಂತೆಯೇ ಈ ರೈತನೂ ಒಂದು ವರ್ಷ ದುಡಿದು ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ಷ ಈ ಫಲವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ; ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದವುಗಳನ್ನು ಈ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳು ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವನು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಾದ ಬೆಳೆಯು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದಾದರೆ ಇವನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನು. ಆ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವನು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅಥವಾ ಆ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕಾಗುವ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ತನ್ನ ಸುಖಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು; ಅಥವಾ ಮಾರಿಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಬಂಡವಾಳವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು — ಅಥವಾ ಇದನ್ನೇ ಬಂಡವಾಳವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು — ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ತ್ವತ್ತಿಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಬಂಡವಾಳ, ಪರಿಶ್ರಮ, ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಂಪತ್ತು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಗವತ್ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನು ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುಗಳು ಎಂದು ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ. ಭೂಮಿ, ನದಿ ಸರೋವರ, ಕಾಡು ಗುಡ್ಡಗಳು, ಖನಿಜಗಳು, ವಾಯುವು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತುಗಳು. ರೈತನು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತಾದ ಹೊಲವನ್ನು ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಿ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಬರುವ ಫಲವು ಮಾನುಷ ಸಂಪತ್ತು. ಹೀಗೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತೇ ಮೊದಲನೆಯ ಬಂಡವಾಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಬಹುದು; ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವಾಧಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಭೋಗಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳು. ಜೀವಾಧಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳೆಂದರೆ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿಯೂ ಸುಖವಾಗಿಯೂ ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಸಂತಾನವೃದ್ಧಿಗೂ ಪರಿಪಾಲನೆಗೂ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳು. ದವಸಧಾನ್ಯಗಳು, ಸಾಧಾರಣ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ದುಡಿಯಲಗತ್ಯವಿಲ್ಲ, ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಫಲವು ದೊರೆಯುವುದು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಗ್ಗವಾಗಿರಬೇಕು,

ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವುಗಳು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಮನುಷ್ಯನು ಉಪಭೋಗಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳು, ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳು, ಮಾದಕವಸ್ತುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಜೀವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ; ಸಾಧಾರಣ ಆಹಾರಪಾನಗಳಿಲ್ಲದೆ ಜೀವಿಸಲಾಗದು. ಪ್ರಾಣಾಧಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಸ್ತ್ರಾಹಾರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಬೆಲೆಕೆಟ್ಟ ಬಹುದು, ಆದರೆ ಉಪಭೋಕ್ತೃಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಕೆಟ್ಟಲಾಗದು — ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಗಾಜಿನ ತುಂಡಿಗೂ ಒಂದು ಮುತ್ತಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು? ಇವುಗಳಿಂದ ಜನಾಂಗದ ಅಥವಾ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಗುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು? ಅವನವನು ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೆಲೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೋ, ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೋ, ಕೊಡಲು ಶಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೋ, ಅದರ ಬೆಲೆಯು ಅಷ್ಟಷ್ಟಾಗಿರುವುದು. ಮಕ್ಕಳು ಹೊಲೆಯುವ ಗಾಜಿನ ತುಂಡುಗಳನ್ನೂ ಬಳೆಯ ಚೂರುಗಳನ್ನೂ ಬೋಕಿಯ ಬಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ತಂದೆಯ ಜೀಬಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿಡುವುದು ಅನೇಕರ ಅನುಭವದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯ. ಬಹುಶಃ ಇವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳವು: ಆಟಕ್ಕೊದಗುವುದರಿಂದ ಅವರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕಗಳಾಗುವವು, ವಿನೋದಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ವಿಕಾಸಪಡಿಸುವವು. ಒಂದು ಬಹು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಮುತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋದರೆ ಇದರಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕಾಗುವ ನಷ್ಟವೇನು? ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಗಬಹುದಷ್ಟೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲ — ಈ ಮುತ್ತುನ್ನು ಮೊದಲು ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಎತ್ತಲು ಪಟ್ಟ ಪರಿಶ್ರಮ, ಆ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ವಸ್ತ್ರಾಹಾರ ಇವುಗಳು ನಷ್ಟವಾದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನೂರು ಮೂಟೆ ಆಕ್ಕಿಯು ನೀರುಪಾಲಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ, ಹೇಗೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಕಡಮೆಯಾಯಿತು. ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುವಿನ ನೈಜಮೌಲ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ (ಇದು ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.) ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯುಂಟು. ಆ ಆಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಾಡುವಷ್ಟು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಆಹಾರಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದ ಆಹಾರವು ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಜನಾಂಗದ ಸಂಪತ್ತು ಕಡಮೆಯಾಯಿತು. ಮುತ್ತಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಲ್ಲ. ಉಪಭೋಕ್ತೃಗಳಂತೆ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಸಂಗೀತ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಅನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಮೋದಜನಕ

ಸಂಪತ್ತುಗಳೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಇವಕ್ಕೂ ಬೆಲೆಕಟ್ಟಲಾಗದು.

ಸುಂದರನು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನಗೆಬೇಕಾದ ಉಂಗುರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದರ ಬೆಲೆಯು ಎಷ್ಟೆಂದು ವ್ಯಾಪಾರಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಆ ಉಂಗುರವನ್ನು ತೂಕಮಾಡಿ “ಇದು ಸವರ್ಣ ಚಿನ್ನ, ಒಂದು ಸವರ್ಣ ತೂಗು ತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಪೇಟೆಯ ಧಾರಣೆಯಂತೆ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ೨೧ ರೂಪಾಯಿ, ಮಾಡುವ ಕೂಲಿ ೩ ರೂಪಾಯಿ, ನನಗೆ ಲಾಭ ರೂಪಾಯಿವೊಂದಕ್ಕೆ ಒಂದಾಣೆಯಂತೆ ೧|| ರೂಪಾಯಿ, ಅದ್ದರಿಂದ ಒಟ್ಟು ಈ ಉಂಗುರದ ಬೆಲೆ ೨೫|| ರೂಪಾಯಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. “ಪೇಟೆಯ ಧಾರಣೆ, ಕೂಲಿ, ಲಾಭ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮಗೇಕೆ? ಒಂದು ಗಡಿಯಾ ರವನ್ನಾಗಲಿ, ಬೈಸಿಕಲ್ಲನ್ನಾಗಲಿ, ಮೋಟಾರು ಕಾರನ್ನಾಗಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದರೆ ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗವನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಬೆಲೆಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆಯೇ?” ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳಬಹುದು. ಈ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದು ನ್ಯಾಯವಾದ ವ್ಯಾಪಾರ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ವಸ್ತುವಿನ ನೈಜಮೌಲ್ಯವು ಗೊತ್ತಾಗು ತ್ತದೆ. ನಾವು ಚಿನ್ನದ ಉಂಗುರವೊಂದನ್ನು ಈಹೊತ್ತು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ೧೦-೨೦ ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮಾರಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆಯು ಬರು ತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಇದರಂತೆ ಒಂದು ಬೈಸಿಕಲ್ಲನ್ನೋ ಮೋಟಾರು ಕಾರನ್ನೋ ಸುಲೋ ಚನವನ್ನೋ ೧೦-೨೦ ವರ್ಷಗಳಾದ ತರುವಾಯ ಮಾರಿದರೆ ಯಾವ ಬೆಲೆಯು ದೊರೆ ಯುವುದು? ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವನ ಮತ್ತು ಮಾರುವವನ ಇಷ್ಟವಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳ ನೈಜಮೌಲ್ಯವು ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಮಾರ್ಗವು ಯಾವುದು?

ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ನೈಜಮೌಲ್ಯವು ಎಷ್ಟೆಂದರೆ ಆ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ಸಾಮಾನು, ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಉಂಗುರವಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಇದ್ದಲು, ಟಂಕ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬೆಲೆ, ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸವೆಯುವ ಸುತ್ತಿಗೆ ಅಡಿಗಲ್ಲುಗಳ ಬೆಲೆ, ಮತ್ತು ಈ ಉಂಗು ರವನ್ನು ಮಾಡಿಮುಗಿಸುವಷ್ಟು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಆಕ್ಕಸಾಲೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿದರೆ ಆ ಉಂಗುರದ ನೈಜಮೌಲ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕ್ಕಸಾಲೆಯು ಅದರ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಲಾಭವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಇವನಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇತರರಿಗೆ ಮಾರುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಲಾಭವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅದು ಎಷ್ಟು ಕೈಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ, ಅದರ ಬೆಲೆಯು ನೈಜಮೌಲ್ಯ ಕ್ಕಿಂತ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಇದು ಧರ್ಮದ ವ್ಯಾಪಾರ. ಇದರಂತೆಯೇ

೩೫-೪೦ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಜತೆ ಪಂಚಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯುವ ನೂಲು, ನೇಯಿಗೆಯವನ ಕೂಲಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದರ ಬೆಲೆಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಲಾಭವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ, ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನೋಡದೆ, ಸಂಪಾದಿಸಲು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಸ್ತುವಿನ ನೈಜಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಒಂದು ಗುದ್ದಲಿಗೆ ಒಂದುವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ಬೆಲೆಬಾಳುವಷ್ಟು ಗುಣವಿರಬೇಕು, ಅಥವಾ ಅದು ಅಷ್ಟು ಬಾಳಿಕೆಬರಬೇಕು. ಅದು ಎಷ್ಟುಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪರಿಶ್ರಮವು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಅದರ ಸಹಜ ಗುಣ : ಇದನ್ನು ಅದರ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮೌಲ್ಯವೆನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಾಗುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದು ಆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆಬರುತ್ತದೆಯೋ (ಅಥವಾ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಳಿಸುತ್ತದೆಯೋ) ಅದರ ವಾಸ್ತವಿಕಮೌಲ್ಯವು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅದು ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸವೆದುಹೋಗುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದಿರುವ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಿಂತ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಹೀಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಚ್ಚುಹಾಕುವ ಸೀಸದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿಕೆಬರುತ್ತವೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸವೆದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಪೌಂಡು ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಪೌಂಡು ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ. ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವ ಖರ್ಚಿಗಿಂತ ಅದನ್ನು ಮಾರುವ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಲಾಭ, ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ವಸ್ತುವಿನ ಸಹಜಗುಣ (ವಾಸ್ತವಿಕಮೌಲ್ಯ) ವನ್ನನು ಸರಿಸಿ ಅದರ ಬೆಲೆಯೇರಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಕ್ಷರಗಳ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮೌಲ್ಯವು ಮೂರರಷ್ಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ಮೂರರಷ್ಟಾಗಿರುವುದು.

೧೦೦ ಪೌಂಡ್ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಎರಕಹುಯ್ಯಲು ಈದೇಶದವರಿಗೂ ವಿದೇಶದವರಿಗೂ ಒಂದೇ ಕಾಲವು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ವಿದೇಶದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಬಹಶಃ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಲೋಹವು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬೆಲೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈದೇಶದವರು ಉಪ

ಯೋಗಿಸುವ ಸೀಸಕ್ಕೆ ಪೌಂಡ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಜೆಯೆಂದೂ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಂಟಾಣೆಯೆಂದೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಪೌಂಡಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡಾಣೆ ಲಾಭವಿರುವುದು, ಅವರಿಗೆ ಎರಡುವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭವಿರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಗುಣವು ಅಥವಾ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಅಥವಾ ಅದರ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮೌಲ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಅದರ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಕೆಲಸಗಾರನ ಕಲಾಕೌಶಲವು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಅವನು ಮಾಡುವ ವಸ್ತುವಿನ ಗುಣವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಅವನ ಕೌಶಲವು ಕಡಮೆಯಾದಷ್ಟೂ ವಸ್ತುವಿನ ಗುಣವು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸದಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭವು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನವರು ಕಲಾಕೌಶಲದಿಂದ ನಾನಾ ಲೋಹಗಳನ್ನು ತಕ್ಕ ಪರಿಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಇತರ ವಿಧಗಳಿಂದಲೋ ಅವರು ಮಾಡುವ ಆಕ್ಷರಗಳು ಅಷ್ಟು ಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆಬರುವಂತೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

೬ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಕ್ರಮ — ಕಾರ್ಯಭಾಗ ವಿಭಾಗದಿಂದಿರುವ ಪ್ರಯೋಜನ

ನಾಲ್ಕೈದು ಕಂಚುಗಾರರಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ — ಎರಡು ಮೂರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಹತ್ತು ಬಿಂದಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಒಂದೊಂದು ಅಥವಾ ಎರಡೆರಡು ಬಿಂದಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಒಬ್ಬನು ಆ ಹತ್ತು ಬಿಂದಿಗೆಗಳಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಕತ್ತು, ಹೊಟ್ಟೆ, ತಳ, ಇವುಗಳನ್ನು ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ಅಳತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕುತ್ತಾನೆ, ಅಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬನು ಈ ತಗಡುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಏಣನ್ನು ತಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಎರಡನೆಯವನು ಇವುಗಳಿಗೆ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಮೂರನೆಯವನು ಇವುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಡುತ್ತಾನೆ, ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರು ಇವಕ್ಕೆ ಟೆಂಕಹಾಕಿ ಇವನ್ನು ಬೆಸೆದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಸುತ್ತಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಮೊದಲನೆಯವನು ಕತ್ತಿನ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಬಡಿದು ಕೆಳ ಭಾಗವು ಅಗಲವಾಗುವಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ; ಎರಡನೆಯವನು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಬಡಿದುಸಾಗಿಸುತ್ತಾನೆ; ಮೂರನೆಯವನು ಕತ್ತಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಂದಿಗೆಯ ಬಾಯಿಯು ಏರ್ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (ಇದು ಒಂದೇ ಸಾರಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹಲವು ಸಾರಿ ಕಾಯಿಸಿ ಆರಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು). ಮತ್ತು

ಇದರಂತೆಯೇ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭುಜವು ಆಕಾರಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇವರು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪುನಃಪುನಃ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಂಪಗೆ ಕಾಯಿಸಿ ಆರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಯಾ ಭಾಗಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಂದಿಗೆಯು ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಬೆಸೆದು ಮುಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮುಟ್ಟುನೆಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆಗ್ಗೆ ಬಿಂದಿಗೆಗಳು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ.

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಒಂದೊಂದು ಬಿಂದಿಗೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಕೂಡದು? ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದೇಕೆ? ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಲಾಭವುಂಟು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಾಗವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಕೈಪಳಗಬೇಕು, ಅಮೇಲೆ ಕೈಯು ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓಡುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಒಬ್ಬನು ಒಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಕೆಲಸವು ಸರಾಗವಾಗಿ ಆಗುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅಭ್ಯಾಸ, ಅನುಭವಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಕೆಲಸಗಾರನಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕೌಶಲವೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ನೋಡಿದ ಕಂಚುಗಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೂ ಮೊದಲು ಬಿಂದಿಗೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಅದರ ಕತ್ತಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಲು ಸಲ್ಪ ಕಾಲವಾಗುವುದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಕೈಪಳಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಾಲವಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಲ ಹರಣವಾಗುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸಗಾರನ ಕೌಶಲವೂ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಚಿಕ್ಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಾದುದರಿಂದ ಒಬ್ಬನು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರದೆ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಎರಡು-ಮೂರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಇಂಥ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ಕ್ರಮೇಣ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಿಂದಿಗೆಮಾಡಲು ಕಲಿಯುವನು. ಆದರೆ ಈ ಕಂಚುಗಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೂ ಒಂದೊಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಲಾಭಕರ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೀಲನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿರುವುದೇ ಕೆಲಸ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರಿರುತ್ತಾರಲ್ಲವೆ? ಇವರಲ್ಲೊಬ್ಬನಿಗೆ ತೊಗಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇವನು ಅದರಿಂದ ಅಳತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬಲ್ಲನು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಪಾದರಕ್ಷೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ತೊಗಲನ್ನು ಅಳತೆಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾರನು; ಅವರಲ್ಲಿ

ಒಬ್ಬನಾದರೂ ನಾನು ಈ ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನೆಂದು ಯಾವುದೊಂದು ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹೇಳಲಾರನು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ತರ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಡಿಸಲು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವನಿಗಲ್ಲದೆ ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು — ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಡಿಸಲು ಬಾರದು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಒಂದೊಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನೂರಾರು ಜತೆ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳು ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಒಂದೊಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಾರರ ನಿಪುಣತೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಯಭಾಗವಿಭಾಗಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಮವೇರ್ಪಡುವಂತೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ. ಇಂಥ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನಡೆಯುವ ಯಂತ್ರದಂತೆ ಕ್ರಮಪಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬರ ಆಧಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ನಿಪುಣತೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುವಂತಿರದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರೆಲ್ಲರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಏಕಮತ್ಯದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರೂ ಇತರರು ಅವರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಬರಲು ಶಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾದ ದೊಂಬರ ಆಟವಲ್ಲ. ಪೌರ್ವತ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ಸಮರ್ಥರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಅವರ ತರುವಾಯ ಅವರ ಸ್ಥಾನವನ್ನಲಂಕರಿಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರಿಲ್ಲದೆ ಖಾಲಿ ಆಳಿಯುವುದುಂಟು.

ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದ ನೆಲವನ್ನಗೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನು ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ನೇಗಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಾನು ಅಗೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಳುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡನು: ತಾನೇ ಕೆಲಸಗಾರನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವವನಾದನು. ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಉಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಲಾಭಕರವೆಂದು ಕಂಡವು. ನಾಗರಿಕತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಎತ್ತು, ಕುದುರೆ, ಆಳು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಇವುಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜನರು

ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಡಿಸುವ ಕೆಲಸಗಾರನು ಸಾಧಾರಣ ಕೂಲಿಯಾ
ಳಾಗದೆ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದನು. ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತುಮಂದಿಗಳು
ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮವೆನ್ನುವರು. ಯಂತ್ರವು ಎತ್ತು ಕುದುರೆಗಳಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಣಿಯದೆ ಹಗಲಿರುಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುವು. ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಜನರು
ತನ್ನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವನು ಅಷ್ಟೂ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ
ಯಲ್ಲವೆ? ಈ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಯಾಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ
ನೂರುಜನರಿಂದಾಗುವಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಂಥ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಡಿಸುವ ಒಬ್ಬ
ಕೆಲಸಗಾರನನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಲಾಭಕರವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಇಂಥ ಕೆಲಸ
ಗಾರರು ನೂರಮಂದಿಗಳಾದರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಲಾಭಕರ. ಕೆಲಸವು ಕೈಯಿಂದ ಆಗು
ವುದಕ್ಕಿಂತ ಯಂತ್ರಸಹಾಯದಿಂದ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು
ಹೇರಳವಾಗಿ ಮಾಡಿ ರೈತನು ಸುಗ್ಗಿಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ರಾಶಿಹಾಕುವಂತೆ
ಸಾಮಾನುಗಳ ರಾಶಿಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಬಹುದು. ಕಾಲವೇ ವಸ್ತುವಿನ ನೈಜಮೌಲ್ಯದ
ಮಾನ. ಯಂತ್ರಸಹಾಯದಿಂದ ಒಬ್ಬನು ಕೈಯಿಂದಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು
ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಂತ್ರನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸಾಮಾನಿನ ನೈಜಮೌ
ಲ್ಯವು ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುವಿನ ನೈಜಮೌಲ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಮೆ. ಒಂದು
ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಸುಖಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ನಾಡಿನವರೇ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಆ ನಾಡು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಅದರ
ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಬೇಕಾದರೆ ವಿದೇಶಗಳೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಬೇಕು. ಬರೀ
ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ನಾಡು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಅದರ ಸಂಪತ್ತು
ಕ್ರಮೇಣ ನಶಿಸಬಹುದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದು ನೋಡೋಣ.

—:=====:

೨ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೂ ಈಗಿನ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಕಾರಣ

ಹಿಂದೂದೇಶದ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಚರಿತ್ರೆಯು ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ
ಇದರ ಆ ಕಾಲದ ಸಂಪತ್ತು ವೈಭವಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಪಂಚವಾದ್ಯಂತದ
ಕಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇದರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ: ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಹಿಂದೂ
ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಲ್ಲವೇ ಆಮೇರಿಕಾ
ಖಂಡವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದದ್ದು? ಆದರೆ ಆ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯವು ಮಾಯವಾಗಿ ಈಗ ಎಂದಿಗೂ
ಎಲ್ಲಿಗೂ ನೀಗದ ದಾರಿದ್ರ್ಯವು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲಸಲು ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು? ವ್ಯಾಪಾರವೇ

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಒಂದು ಸಾಮಾನನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಈ ಹಣವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತು? ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ನಾನು ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮಾರಿದ್ದರಿಂದ ಬಂದಿತು. ಆಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಬೇರೊಬ್ಬರಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಣವು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಲ್ಲವೇ? ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮಾಡಲು ನನಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳು ಮಟ್ಟುವುದಾಗಿದ್ದು ಅವನು ಕೊಡುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅವನು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಹಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಪರಿಶ್ರಮವು ಅವನ ಒಂದು ದಿನದ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ನಷ್ಟ ಅವನಿಗೆ ಲಾಭ. ಅಥವಾ ಅವನು ಒಂದು ದಿನ ದುಡಿದರೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಿಗಾಗುವಷ್ಟು ಅಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಹಿಂದೂದೇಶವು ವೈಭವದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಲೋಕದಲ್ಲಿ — ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ — ಈಗಿರುವಷ್ಟು ನಾಗರಿಕತೆಯು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಮಗ್ಗ, ಏತ, ಕಪಿಲೆ ಮಣಿಕಾರನ ಸಾಣೆಗಲ್ಲು ಮುಂತಾದವುಗಳೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರಿ ಈ ದೇಶದವರು ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬರಬರುತ್ತಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಯಂತ್ರಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇವರಿಗಿಂತಲೂ ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಇವರಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೇ ಇವರಿಗೆ ಮಾರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ದೇಶದವರು ಕೈಯಿಂದಮಾಡಿದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು (ಮಾರಿ) ಅಥವಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕ ದೇಹಶ್ರಮದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ವಿದೇಶಗಳ ಯಂತ್ರನಿರ್ಮಿತ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಲಾಭವಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಇವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನೇ ಬೇರೆ ತರವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವರ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಹಲವರ ಪರಿಶ್ರಮವು ಸರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾನುಗಳು ಯಾವುವೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ತಲೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯ ವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದ ಸಾಮಾನು. ಅತ್ಯಲ್ಪವೆಂದು ತೋರುವ ಸೂಜಿಯ ಮೊದಲೊಂದು ಅತ್ಯಂತ ಕಲಾಕೌಶಲವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಹಬೆಯ ಯಂತ್ರ, ಮೊಟಾರ್ ಕಾರ್, ಏರೋಪ್ಲೇನ್, ವೈದ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪರಿಪಾಕಗಳಿಂತಿರುವ ಔಷಧ, ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲಸಗಾರನ ಕಲಾಕೌಶಲವು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಅವನಿಗೆ ಲಾಭವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಹೋಗುವವು ಹತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಕರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳು; ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವವು ಇವುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗ ಈ ದೇಶದವರು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ವಿದೇಶಗಳ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೂ ಕಾರಣ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿತು. ಬರೀ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಈ ಐಶ್ವರ್ಯವು ಆದಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ: ಅದರ ಕಲಾಕೌಶಲವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲಾನಿಪುಣತೆಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಸರಿಸಮರಾದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ೧೮೮೦ ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಅಮೇರಿಕಾ, ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳವರೂ ಇವರೊಡನೆ ಪೋಟಾ ಪೋಟೆಗೆ ಹೊರಟರು.

ಸಂಪತ್ತು ಈ ದೇಶದಿಂದ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅದು ಈ ಕಡೆಗೆ ಬರುವ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ವಿದೇಶಗಳವರು ಅರಳೆಯನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅರಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೂ ಅರಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ಲಾಭವಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅವರು ಇದರಿಂದ ಹಣ ಗಾರರೂ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿನೋಡಿದರೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಿಷಯವು ಗೋಚರವಾಗುವುದು; ವಿದೇಶಗಳವರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಅರಳೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅದರಿಂದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅದರ ಬಹು ಭಾಗವನ್ನು ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ; ಆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಈ ನಾಡಿನವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದೇನು? ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಲಾಭವನ್ನು ಅರಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಕೊಟ್ಟನು; ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಲಾಭವನ್ನು ಅವನಿಂದ ಅರಳೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ವಿದೇಶಗಳವರು ಕೊಟ್ಟರು; ಅವರ ಖರ್ಚು ಲಾಭಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಅವರಿಂದ ಬಟ್ಟೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅದೇ ಅರಳೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಈ ದೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟರು; ಮತ್ತು ಇವರೆಲ್ಲರ ಖರ್ಚು ಲಾಭಗಳನ್ನು ಈ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತನುಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೂ ಅದನ್ನು ಐದಾರು ಸಾವಿರ ಮೈಲಿಗಳ ವರೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿ ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಂದ

ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವ ಖರ್ಚು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಲಾಭ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈ ನಾಡಿನ ಜನರು ಬಡವರಾಗುವುದೇನಾಶ್ಚರ್ಯ?

ಇದರಂತೆಯೇ ಮುಷ್ಟಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಿಂದ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವನ್ನು ಆಯ್ದು ತಂದುಕೊಡುವವರಿಗೆ ಸೇರುವೊಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಣೆಯಂತೆ ಕೊಟ್ಟು ನೂರು ಸೇರಿನ ಮೂಟೆಯನ್ನು, ಅಂದರೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡದ್ದನ್ನು, ೪೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ, ಇದರಿಂದ ನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋದದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ಹೋದರೆ ಇದೊಂದು ವ್ಯಾಪಾರವೆನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗದೆ ರೂಪಾಂತರಹೊಂದಿ ಔಷಧವಾಗಿ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ೪೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಿ ಅದರಿಂದ ಲಾಭಪಡೆದಂತೆ ಕಂಡರೂ ಇವನು, ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ವಿದೇಶಗಳವರು ಈ ದೇಶದಿಂದ ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದು ನಷ್ಟಕರವಾದ ವ್ಯಾಪಾರ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಧದೇಣ್ಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯವುಂಟಲ್ಲವೇ? ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮುಷ್ಟಿಯ ಬೀಜಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇದರಿಂದ ಈ ನಾಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ಮುಷ್ಟಿಯ ಬೀಜದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಮರಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬಿಡುವ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಣುವುದು. ಆದರೆ ಗಂಧದೇಣ್ಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಗಂಧದ ಮರಗಳನ್ನೇ ಕಡಿದು ಇವುಗಳಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆದು ಮಾರಬೇಕು. ಇವರು ಕಡಿದುಹಾಕುವಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಈ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ೩೦-೪೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ, ಲೋಕದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದ, ಮರಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾಶಮಾಡಿ ಪಡೆದ ಹಣವು ಲಾಭವಲ್ಲ. ಇದು ದೇವರಿಂದ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತು — ಬಂಡವಾಳ. ಹೋದ ಎಣ್ಣೆಯು ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗದೆ ನಾನಾ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮಾರದೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇದರಿಂದ ನಾನಾ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಔಷಧಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಇವನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರುವುದಾದರೆ ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆನ್ನಬಹುದು.

ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆದಾಯವುಂಟು, ಯಾರೋ ಬಂದು ಸಾವಿರಾರು ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತೆಗೆಸಿದ ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಮೂರಕ್ಕೆ ಐದರಂತೆಯೋ ಅರರಂತೆಯೋ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ

ವ್ಯಾಪಾರವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಇದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವುಗಳಿಗಿಂತ ಅನಿಷ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಖನಿಜಗಳು, ವನಸ್ಪತಿಗಳು, ಮುಂತಾದವು ಆಯಾ ನಾಡಿನ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಅಥವಾ ಬಂಡವಾಳಗಳು. ಆಯಾ ನಾಡಿನ ಬಂಡವಾಳವು ಆಯಾ ನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು — ಇತರರು ಇದನ್ನು ಸಮೂಲವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡುಹೋಗುವುದನುಚಿತ. ಗಂಧದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಹಾಕಿದರೂ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಅವನ್ನು ನೆಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ನಾಡಿನ ಭೂಗರ್ಭ ಸಂಪತ್ತು ಅಳಿದ ಬಳಿಕ ಅದು ಪುನಃ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಚಿನ್ನದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಖನಿಜಗಳು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಇವಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯುಂಟು. ಇವು ತೀರಿದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವುದೇನು? ಈಗ್ಗೆ ಅವನ್ನೆತ್ತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇತರರು ಅವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆಂದು “ದಿ ರಿಯಲ್ ವೆಲ್ತ್ ಆಫ್ ನೇಷನ್ಸ್”ಂಬ ಗ್ರಂಥದ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಣುವುದು. ಇದರಂತೆಯೇ ಭಂಗಾರವಾಗಲಿ, ಮಣ್ಣಾಗಲಿ, ಕಲ್ಲಾಗಲಿ, ಗಂಧದ ಮರವಾಗಲಿ, ಕಾಡು ಮರವಾಗಲಿ, ಅರಳಿಯಾಗಲಿ ಇವುಗಳು ದೇವರಿಂದ ಆಯಾ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬಂಡವಾಳಗಳು: ಈ ಬಂಡವಾಳಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಲಾಕೌಶಲದಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಭರಣಗಳು, ಪಾತ್ರೆಗಳು, ಔಷಧಗಳು, ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದ ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇವನ್ನು ಮಾರಬೇಕಲ್ಲದೆ ಭಗವಂತನು ಕೊಟ್ಟ ಬಂಡವಾಳವನ್ನೇ (ಕರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು) ಮಾರಿಕೊಂಡು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತರಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಾರದು: ಇದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡವನು ಬಾಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಹಾಗೆ ಕರಡುಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿಮಾಡಿ ಮಾರಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಲಾಭಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಲಾಭಕ್ಕೆ ಮಾರುವುದು ಉಚಿತ.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಲೆಂದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವು ಒಬ್ಬ ಬೃಂದ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಗಂಧದೇಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಕೈಗೊದಗುವ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇದರಿಂದ ವಿವಿಧ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಔಷಧಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಇವುಗಳನ್ನು ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರಿ ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಈ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಗಂಧದೇಣ್ಣೆಯು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪುನಃ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬರುವಂತೆ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಷಯ.

ಸರ್ಕಾರವೇ ತಂದೆಯೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಕಾಯುವುದು ಬೆಳೆಯುವ ಅಥವಾ ಏಳಿಗೆಯಾಗುವ ಜನಾಂಗದ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನವರು ಈ ತಾಮಸ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವಿದೇಶಗಳೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರವೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯಿಗೆ ಸಾಮಾನು (ಒಂದು ಸಾಮಾನನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು). ಈ ವಿಷಯವು ಹೇಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆಂದು ನೋಡಲು ಮನಃಕಲ್ಪಿತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂತೆ: ಲೋಕದ ಜನಾಂಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಸಂತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸರಕುಗಳನ್ನು ತಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾಪಾರ, ಒಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಮತ್ತು ಜರ್ಪಾ ದೇಶದವರು ಚಿಕ್ಕ-ದೊಡ್ಡ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು — ಸೂಜಿ ದಾರಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬೈಸಿಕಲ್, ಮೋಟಾರ್ ಕಾರ್, ಏರೋಪ್ಲೇನ್, ಹಡಗು, ಔಷಧಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಉಪಕರಣಗಳು, ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ಕೆಲಸದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಾಡಿನವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವುವೇನೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳು, ಅರಳೆ, ಎಣ್ಣೆಯ ಬೀಜಗಳು, ಖನಿಜಗಳು, ವನಸ್ಪತಿಗಳು.

ಗೌಡನೊಬ್ಬನು ಈ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಗಡಿಯಾರಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಚಿಕ್ಕ ಗಡಿಯಾರ, ಒಂಭತ್ತು ಕಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳದ್ದು, ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅದು ತನ್ನ ಅಳಿಯನಿಗೆ ತಕ್ಕದೆಂದು ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಅಂಗಡಿಯವನು ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾಪಾರವಾದುದರಿಂದ ಆಗಿನ ಬೆಲೆಯಂತೆ (ಬಂಡಿಗೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ) ಎರಡು ಬಂಡಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನು “ಅಬ್ಬ ಬಾಬ್ಬ ಇದೇನು! ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಗಡಿಯಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಂಡಿ ಭತ್ತವೇ!” ಎನ್ನಲು, ತಂದೆಯು “ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದು, ಸುಮ್ಮನೆ ಬಾ!” ಎಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲೊಂದು ಟೆನಿಸ್ ಬ್ಯಾಟ್, ಬೆಲೆ ರೂ||೨೫. ಸರಿ, ಇದಕ್ಕೊಂದು ಬಂಡಿ ಭತ್ತವನ್ನೆತ್ತಿದನು. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬೈಸಿಕಲ್ಲುಗಳ ಅಂಗಡಿಯು ಕಾಣಿಸಿತು. ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆಂದು ಇವುಗಳಲ್ಲೊಂದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ವ್ಯಾಪಾರಿಯು “ಬಹು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು, ಈಗ ಬೆಲೆಯು ಬಹಳವಾಗಿ ತಗ್ಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ರೂ|| ೧೫೦” ಎಂದನು. ಸರಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಆರು ಬಂಡಿ ಭತ್ತ. ಪೇಟೆಗೆ ಅಥವಾ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಹಾಕಿ

ಕೊಳ್ಳಲು — ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗಿರುವಂತೆ — ತನಗೊಂದು ಸುಲೋಚನವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಚಿಕ್ಕ ನಾಜೋಕಾದ ಭರಣಿ, ಅದರೊಳಗೆ ಮಕಮಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಕೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಚಿನ್ನದಂತಿರುವ ಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಸುಲೋಚನ, ಬೆಲೆ ರೂ|| ೩೦. ಇದಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದವಸವನ್ನಳೆದುಬಿಟ್ಟನು. ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಡುಗನು “ಮಿಠಾಯಿ” ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅವನಿಗೊಂದು ಪೌಂಡ್ ಪೆಸ್ಪರ್ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದನು. ಇದರ ಬೆಲೆ ೫ ಆಣೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಂದಿನ ಪೇಟೆಯ ಧಾರಣೆಯಂತೆ, ಮಣಕ್ಕೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ, ಎರಡು ವೀಸೆ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಅಥವಾ ೬|| ಪೌಂಡ್ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ (ಪಾಪ, ಆಹುಡುಗನಿಗೆ ಬೆಲ್ಲದಿಂದ ಮಿಠಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯದು ಮತ್ತು ಒಂದಕ್ಕೆ ಆರರಷ್ಟು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ಅರಿಯನು). ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನು ಇಬ್ಬರು ಅಳುಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಎತ್ತುಗಳು, ಒಂದು ಬಂಡಿ ಇವುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏಳು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಹತ್ತು ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡುಬಂದಿದ್ದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಬೆಳೆಯು ಮುಗಿಯಿತು. ಅವನು ಒಂದು ಬೈಸಿಕಲ್, ಒಂದು ಕೈಗಡಿಯಾರ, ಒಂದು ಬ್ಯಾಟ್, ಒಂದು ಸುಲೋಚನ, ಒಂದು ಪೌಂಡ್ ಮಿಠಾಯಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟನು.

ಪ್ರಭುವೊಬ್ಬನು ಈ ಸಂತೆಗೆ ಬಂದನು. ಒಂದು ಮೋಟಾರ್ ಕಾರ್ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣಲು ತನ್ನ ಪದವಿಗೂ ಗೌರವಕ್ಕೂ ತಕ್ಕದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ. ಸರಿ, ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಅದಕ್ಕಾಗುವ ದವಸವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಆತನು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಲು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಬಂಡಿಯಂತೆ ೨,೦೦೦ ಬಂಡಿ ರಾಗಿಯನ್ನು ಅವನ ಮುಂದೆ ರಾಶಿಹಾಕಿಸಿದನು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನೋಡಲು ಸೊಗಸಾದ ವಯರ್ ಲೆಸ್ ಸೆಟ್, ಇದರ ಬೆಲೆ ರೂ|| ೩,೦೦೦. ಇದನ್ನೂ ಕೊಂಡನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಒಂದು ಗ್ರಾಮಫೋನನ್ನು ಕೊಂಡನು; ಅದರ ಬೆಲೆ ರೂ|| ೨೪೦ ಅದುದರಿಂದ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ರೂ|| ೩೦ ರಂತೆ ೮,೦೦೦ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು.

ಕಪೋಲಕಲ್ಪಿತ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನೋಡಿದ್ದು ಸಾಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕಂಡ ಗೌಡನು ಹತ್ತು ಬಂಡಿ ದವಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಾನೊಬ್ಬನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಇದೇಕೆ? ನಾವು ಕೊಡುವವು ಕರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಅವರು ಕೊಡುವವು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ ಸರಕುಗಳು. ಅವರ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಇದರಿಂದ ಕರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯಿಸಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ

ಸರಕುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟವೆಂದೂ ಬರೀ ವ್ಯಾಪಾರವು ಹೆಚ್ಚಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು.

೮ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವ ಮಾರ್ಗ

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ತಾನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತ ನಾಗುವುದು ಹೇಗೆ, ಸಂಪತ್ತೆಂದರೇನು, ಅದರ ಅಳತೆ, ವಾಸ್ತವಿಕಮೌಲ್ಯ ನೈಜ ಮೌಲ್ಯ, ಇವುಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥವು ಹೆಚ್ಚು. ಇದು ಅವರಲ್ಲೊಂದು ದೋಷವಲ್ಲ: ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥವಿರಬೇಕಾದುದು ನ್ಯಾಯ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿರುವಾಗ ತಾನುತಾನು ಎಂದು ತಾನು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮೇಲೆ ಇತರರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ತಾನು ಬೆಳೆದು ಆರೋಗ್ಯಭಾಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನಾಜೀಸಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗದೆಯೇ ಮಗುವು ಅಸ್ವಾರ್ಥಪರ ವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗುವುದು. ಬೀಜವು ಮೊಳೆತು ಬೆಳೆದು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಮರವಾದ ಮೇಲೆ ಫಲಬಿಡುವುದು? ಇದರಂತೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮೇಲೆ ಸತಿಸುತರು ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಬಂಧುಮಿತ್ರರು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಚಾರ. ಮಹಾಪುರುಷರು ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರು ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಬಳಗವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗಿಂತಲೂ ಮಹಾತ್ಮರಾದವರು ಲೋಕವಾದ್ಯಂತವೂ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬವೆಂದು ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣುವರು. ಲೋಕವಾದ್ಯಂತವನ್ನೂ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಧೈರ್ಯವಾಗಿರಬೇಕಾದರೂ ಲೋಕವು ಈಗ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸಡೆದಿಲ್ಲದುದರಿಂದಲೂ ನಮಗೆ (ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ) ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯು ಇನ್ನೂ ಕಳೆದಿಲ್ಲದುದರಿಂದಲೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಿಸದಿರುವುದೇ ನ್ಯಾಯ. ಕೆಲವರು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವರಾದರೂ ಹಸು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ರಾಗಿಯೇ ಇರುವರು. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂಥವರಿಗೂ ಫಲವಿಲ್ಲ, ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ಫಲವಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹಾನಿಯಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಜನಾಂಗವಿಲ್ಲ, ಜನಾಂಗವಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ.

ಜನಾಂಗವು ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಂದ ಅಥವಾ ಕಲಾಕುಶಲರಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾಕುಶಲರು ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಲೋಕದ

ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೌಶಲವುಳ್ಳ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರಗತಿಯೆಂಬ ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಗಿರುವುದು. ಹಿಂದೂದೇಶವು ಬಹು ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಕಾರಣವಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಬ್ಬರು ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲದೆ ಇತರರ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲ — ಇತರರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುವುದೂ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ — ತಾನು ಸತ್ತು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಇತರರು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿಲಾರರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟರೆ, ಅವನವನು ಎಷ್ಟು ಬಡವನಾದರೂ ಭಾಗ್ಯವಂತನಾದರೂ ತನ್ನ ಜನಾಂಗದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬಹುದು.

ಬರೀ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡೆವು; ಇದರಂತೆಯೇ ಬರೀ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ, ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗ ನೋಡೋಣ. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಾವು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರಲಾಗುವ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಥವಾ ನಾವು ಅವರೊಡನೆ ಪೋಟಾಪೋಟಿಗೆ ಹೊರಟು ಅವರು ಮಾಡುವ ಸರಕುಗಳನ್ನು, ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಸೋಪನ್ನು, ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಪೋಟಾಪೋಟಿಗೆ ಬರದೆ ನಮಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕೊಟ್ಟು ಸೋಪನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡು(ಮಾರು)ವರು. ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಲೋಕಹಿತೈಷಿಗಳಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲೊಂದು ಮರ್ಮವಿದೆ ಅದೇನೆಂದರೆ ಸೂಜಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉಕ್ಕನ್ನು ಮಾರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಾಡಿದ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಮಾರುವುದು ಲಾಭಕರ; ಸೂಜಿಯನ್ನು ಮಾರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸೂಜಿ ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾರುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಕರ: ಆದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಒಂದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಾಕೌಶಲವುಬೇಕು. ಈ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸೋಪನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸೋಪುಮಾಡುವಯಂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾರುವುದು ಲಾಭಕರ. ಈಕೆಲಸಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಕಲಾಕೌಶಲವು ಅಗತ್ಯವಾದರೂ ಆ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಮೆ. ಮೊದಲು ಸೋಪು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಇಂಥ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕೆಲಸಗಾರರಾದರೆ ಆ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲವೆ?

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಜನಾಂಗದ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ: ರತ್ನಾಕರನಲ್ಲಿದ್ದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಮಲಾಕರನ ಕೈಸೇರಿದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ

ಸಂಪತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೂ ಆ ಧನವು ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಜನಾಂಗದ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಮುಷ್ಠಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರೂ ಜನಾಂಗವು ಆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಯೋಜನ, ತಾನು ಅವನ್ನು ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಇತರರಿಗೆ ಮಾರಿದ್ದರೆ ತನಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಲಾಭ ಇವುಗಳು ಇತರರ ಪಾಲಾದವು: ಇದರಿಂದ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಲಾಭವಾದಂತೆ ಕಂಡರೂ ಜನಾಂಗದ ಸಂಪತ್ತು ಕಡಮೆಯಾಯಿತು. ಇದರಂತೆಯೇ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಅವುಗಳಿಂದ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತರಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಜನಾಂಗದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು.

ವ್ಯಾಪಾರದ ಧರ್ಮವು ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮರ್ಮವು ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ದೇಶವನ್ನು ದ್ವರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲೇ ಮಾಡಲುದ್ಯುಕ್ತರಾದವರು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು. ಅಸ್ತಿಭಾರವನ್ನು ಹಾಕಿ ತಳಹದಿಯಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೆಂಬ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಲ್ಲದೆ ವಿದೇಶಗಳವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳೆಂಬ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಉಪ್ಪರಿಗೆಗಳನ್ನು, ಕಟ್ಟು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಆಕಾಶಮಾರ್ಗವಾಗಿ ತಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೆ ಕಂಡಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಬಂಡಿ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನಳೆದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹಾಕಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನೆರ್ಪಡಿಸಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ವ್ಯಾಪಾರವೆಂದರೆ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಾನು. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಅಯಾ ನಾಡಿನ ಜನರ ಜೀವಾಳ, ಅವರ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಕೌಶಲ, ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿರಾಮಕಾಲವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧ ಇವುಗಳನ್ನನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಪತ್ತು ಕ್ರಮೇಣ ಜೀರ್ಣವಾಗುತ್ತಾ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಜನಾಂಗದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇನಾಗುವುವು? ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ದಾಸ್ಯ, ಅನಾಗರಿಕತೆ, ಪರರಾಶ್ರಯ. ಇತರ ದೇಶಗಳಂತೆ ಈ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಅವುಗಳಂತೆ ಇದರ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದ ದಾರಿದ್ರ್ಯದಿಂದ ಭೂಮಿಯೂ ಕಂಗೆಟ್ಟಂತಿದೆ: ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹತ್ತಿಯನ್ನು, ಬೀಜಬಿಡಿಸಿ,

ತೂಗಿದರೆ ೧೦೦ ಪೌಂಡುಗಳಷ್ಟಾಗುವುದೂ ದುರ್ಲಭ, ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಪೌಂಡುಗಳೂ ಈಜಿಪ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೪೫೦ ಪೌಂಡುಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ನಾಡಿನ ಜನರು ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಬಲರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಈ ಭೂಮಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ನಿರ್ಬಲವಾಗಿದೆ. ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತಲೆಗೆ ೮೦ ರೂಪಾಯಿ, ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ೨೦೫, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ೮೮೮, ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ೧೫೮೬ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಒರೀ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಇರುವ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗಿಂತ ಜರ್ಪಾ ದೇಶದವರಿಗೆ ತಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ ೯ ರಷ್ಟು, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನವರಿಗೆ ೭೦ ರಷ್ಟು, ಅಮೇರಿಕಾದವರಿಗೆ ೧,೦೦೦ ದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿರುವುದು.

ಜನಾಂಗದ ವಿದ್ಯೆಯು ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸ್ತನ್ಯಪಾನದಂತೆಯೂ ಪ್ರಬಲವಾದುದಕ್ಕೆ ಕೃಷಿಗೊದಗುವ ಗೊಬ್ಬರದಂತೆಯೂ ಇದ್ದು ಇವು ಉತ್ಕೃಷ್ಟಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ವಿಫಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಕಾಲ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತರರು ದುಡಿದು ಇವರನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದಲೂ ಧನವ್ಯಯದಿಂದಲೂ ಆರ್ಜಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಪರರ ಸೇನೆಗೆ, ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳಂತೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸಮಾಡಲು, ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಆ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಈ ಯುಗಧರ್ಮದಂತೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ನೆರವಾಗದ ಜನಾಂಗದ ವಿದ್ಯೆಯು ವ್ಯರ್ಥ.

ನಾಜೋಕಾದ ಅಥವಾ ಬಹಳ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ, ಸಾಮಾನು, ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಹು ಬೆಲೆಕೊಟ್ಟು ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ತರಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ತಮಗೆ ಗೌರವವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಇತರರಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವರಿಗಿಂತ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಳ್ವೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೀಳೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತಾಯಿತೆಂದು ಹೆಕ್ಕಿಟ್ಟೆಂಬವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ನಿಪುಣರೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳೂ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷರೂ ಎಂದು ಹೆಸರೊಂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಎರವಾಗಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಮೆರೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ದೇಶವು ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗದು, ಏಕೆಂದರೆ ತನ್ನನ್ನಾಳಬಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತ್ವತ್ತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಕರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳಂತೆ ಕಲಾಕುಶಲರಲ್ಲದ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳ ತಂಡಗಳು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೂ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ.

ಸಾವಿರಾರು ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಮಾಡಿ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರಿ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಮೆರೆಯುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವುದೇ ಮೇಲು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಬಂಡವಾಳ ಗಾರರ ಐಶ್ವರ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಿದರೂ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ನಿಕ್ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ; ಮತ್ತು ಜನರು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸೇರುವುದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯವು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಇದರಿಂದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಇತರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಯುದ್ಧದದೇಸೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳು ಬರದಿದ್ದರೆ ದೇಶವು ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ವಿದೇಶಗಳು ಎಂದಿನಂತೆ ತಮ್ಮ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಟ್ಟು ಇತರರ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮೊದಲಿನಂತೆ ತನ್ನೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡದಿದ್ದರೆ ತಾವು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅನಂತರ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಗ್ರಾಮಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಆಯಾ ನಾಡಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇತರರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಯಾವುದನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತಿರಕೂಡದು. ದೇಶವು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಇತರ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರಬೆಳಸುವ ಅಥವಾ ಪೋಟಾಪೋಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬಹುದು.

ಒಳದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೋಟಾಪೋಟಿಯಿಂದ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಲಾಭವೆಂದುಕಂಡರೂ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ಫಲವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವನು ತನ್ನ ಲಾಭವನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅಥವಾ ಕೆಲಸಗಾರರ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದನ್ನೂ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ಹೆಚ್ಚುಹೊತ್ತು ದುಡಿದು ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಬಲವಂತಪಡಿಸಬೇಕು, ಇದೂ ತಪ್ಪಿದರೆ ನಿಕ್ಕಷ್ಟ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿತಿಯುಂಟು: ಇಂಥ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದೋ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೀಗಾಗುವುದು, ಆಗ ಬೆಲೆಕಡಮೆಯಾದರೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಪೋಟಾಪೋಟಿಯಿಂದ ಸಾಮಾ

ನಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಲು ಯಜಮಾನನು ತನ್ನ ಲಾಭವನ್ನೂ ಕೆಲಸಗಾರರ ಕೂಲಿಯನ್ನೂ ಕಡಮೆಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಸಂಪಾದನೆಯು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಲ್ಲವೇ? ಇದರಿಂದ ಅವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ತಾವು ಕೊಳ್ಳುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಕೊಳ್ಳಲು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪೋಟಾಪೋಟಿಯೆಂಬ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕೆಲಸಗಾರರೆಲ್ಲರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಕಡಮೆಯಾದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ತಗ್ಗಿ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ನಿತ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಲಾಭವೇನು? ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಗಂಟೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಾಮಾನುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ದಾರಿದ್ರ್ಯವು ಪಾಪಕೃತ್ಯದ ತವರುಮನೆಯಾದರೆ ಪೋಟಾಪೋಟಿಯು ಠಕ್ಕಿನ ತವರುಮನೆಯೆಂದು ಹೆಕ್ಕಿ ಟೆಂಬವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪೋಟಾಪೋಟಿಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುವವನು ಗಿರಾಕಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗವು ಯಾವುದು? ಗಿರಾಕಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹಳೆಯ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನರ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಬ್ಬನು ಮೊಟಾರು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನಿಟ್ಟನು. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಮತ್ತೊಬ್ಬನೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳನ್ನೂ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟನು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಪೋಟಾಪೋಟಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಒಬ್ಬನಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬನು ಮುಂದಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅಲ್ಲೇ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇದೂ ಸರಿಯಾಗದಿರಲು ಒಂದಾಣೆಯಿದ್ದ ದರವನ್ನು ಆಧಾರಣೆಮಾಡಿದರು. ಪೋಟಾಪೋಟಿಯು ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದರೆ ಕಾಲಾಣೆಗೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಅಥವಾ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ದಿನಾಳಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಬುದ್ಧಿವಂತನು. ಅವನು ಈ ಪೋಟಾಪೋಟಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದಮಾಡಿಕೊಂಡನು: ಆದೇನೆಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಒಂದೊಂದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನ ಬಸ್ಸುಗಳು ಮಾತ್ರ ಓಡಬೇಕು, ಆಯಾ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬರಕೂಡದು. ಇದರಿಂದ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಲಾಭ

ವಾಯಿತು. ಲಾಭವೆಲ್ಲವೂ ಒಬ್ಬನಿಗೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಈಗ ಅದು ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ ಸಮವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಪೋಟಾಪೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಸಹಕಾರವು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಲ್ಲವೆ? ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿಗಳು ಪೋಟಾಪೋಟಿಯಿಂದ ತಾವೂ ಕೆಡುವುದಲ್ಲದೆ ಇತರರ ಕೇಡಿಗೂ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಯಜಮಾನರೂ ಕೆಲಸಗಾರರೂ ಪರಸ್ಪರ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದಿರುವುದು ಅಪರೂಪ. ಯಜಮಾನರು ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು, ಹಿತೈಷಿಗಳು ಎಂದು ಕೆಲಸಗಾರರು ಭಾವಿಸುವುದು ಅತಿ ವಿರಳ. ಯಜಮಾನರು ಕೆಲಸಗಾರರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಅವರನ್ನು ಸೋದರಭಾವದಿಂದ ಕಾಣುವುದು ಅತ್ಯಪೂರ್ವ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಾರರ ಮುಷ್ಕರ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸವು ನಿಂತು ಯಜಮಾನನಿಗೆ ನಷ್ಟವಾದರೆ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಸಂತೋಷ. ತಮ್ಮ ಶ್ರಮದ ಫಲವನ್ನಪಹರಿಸಿ ಅವರು ಹಣಗಾರರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ಕೆಲಸಗಾರರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಜಮಾನನಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಮಗೆ ಕೆಲಸದೊರೆ ಯುವುದೇ ದುರ್ಲಭವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೇರ್ಪಡುವುದು ಹೇಗೆ, ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಕೂಲಿಯು ಎಲ್ಲಿಯದು? ಅದುದರಿಂದ ಲಾಭವೆಲ್ಲವೂ ತಮಗೇ ಬರಬೇಕಾದುದು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಯಜಮಾನರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬರೀ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೇರ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕವಿಷಯಾಸಕ್ತರಾದ ಹಲವರು ತಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಹೊಸಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಹಲವು ತರ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರದಿದ್ದರೆ ಬರೀ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೇರ್ಪಡಲವಕಾಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಯಜಮಾನರೂ ಕೆಲಸಗಾರರೂ ವಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸೋದರಭಾವದಿಂದಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದಲೂ ಇರುವುದು ಉಭಯರಿಗೂ ಸುಖಕರ.

ವ್ಯಾಪಾರವು ಹೆಚ್ಚಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಇವುಗಳಿಂದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಒಳ ದೇಶದ ಪೋಟಾಪೋಟಿಯಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆಯು ತಗ್ಗಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡೆವು. ಇವುಗಳಂತೆಯೇ ಬರೀ ಕೃಷಿಯಿಂದಲೂ ನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ: ಕೈಗಾರಿಕೆಯೂ ಅವಶ್ಯಕ. ಕೆಲಸಗಾರನ ಕಲಾಕೌಶಲವು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಅವನು ಮಾಡುವ ಸಾಮಾನಿನ ಬೆಲೆಯು

ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದು ಕಂಡೆವು. ವಿದ್ಯೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನ. ಇದು ಬರೀ ಅಕ್ಷರ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲ; ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಲೆಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಧರ್ಮಮರ್ಮಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಜನರ ಜೀವಾಳವನ್ನು ಅಥವಾ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕಾರ್ಯದಕ್ಷರೂ ಶ್ರಮಸಹಿಷ್ಣುಗಳೂ ಉತ್ಸಾಹಯುಕ್ತರೂ ಸಾಹಸಿಗಳೂ ಧೀರರೂ ವೀರರೂ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯೆ. ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದ ಜಪಾನಿನವರು ಮುಂದುವರಿಯಲು ಹಿಡಿದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದನುಚಿತ ವಾಗದು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಧ್ವಂಸಬೇಕೆಂದು ಬದ್ಧಕಂಕಣರಾದಾಗ ೧೮೬೮ ರಲ್ಲಿ ಟೋಕಿಯೋವಿನ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಆಣೆಯಿಟ್ಟು ರಾಜಶಾಸನವೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದನು. “ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಅಸ್ತಿಭಾರವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಗಳನ್ನು ಲೋಕವಾದ್ಯಂತದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅರಸುವೆನು” ಎಂಬುದು ಆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಆಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶ. ಹೀಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಮೊದಲೊಂದು ರೈತನ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ಏಕೀಭವಿಸಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಿರಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದುದರ ಫಲಿತಾಂಶವೇ ನವಯೌವನದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಪಾನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. ಅವರು ಈ ಸಂಕಲ್ಪವು ಕೈಗೊಡುವಂತೆ ೧೮೭೦ ರಿಂದ ೧೯೦೦ ರ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚೂಕಡಮೆ ಐದು ಸಾವಿರ ವಿದೇಶೀಯರನ್ನು ನಾನಾ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವಂತೆಯೂ ಆಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕಲೆ, ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ದೇಶೀಯರಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡುವಂತೆಯೂ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದಲ್ಲದೆ ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇಶೀಯ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡುಬರುವಂತೆ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟ ವಿದೇಶೀಯರಿಂದಲೂ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಂಡುಬಂದ ಸ್ವದೇಶೀಯರಿಂದಲೂ ಜಪಾನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀಯರು ಅತಿ ವಿರಳವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಅದ್ಭುತಕರವಾದ ಪ್ರಗತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ವದೇಶೀಯರಿಂದಲೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳು. ಅದು ಅದರ್ಶಸ್ಥಾನ: ಇರುಳಿನಲ್ಲಿ ಬರೀ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಗತಿಯು ಊರ್ಜಿತವಾಗಿ ನವಶಕ್ತಿ ನವಯೌವನಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಯಾರ ಸಹಾಯವೂ ಆಶ್ರಯವೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಜಪಾನ್ ದೇಶವು ಹೀಗೆ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದಿರುವಾಗ ಈ ದೇಶವು ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸಂಪದ್ಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ

ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೆಕಂಡಂತೆ, ಅತ್ಯಂತ ನಿಪುಣರೂ ರಾಜತಂತ್ರವಿಶಾರದರೂ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳೂ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷರೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳೂ ದಯಾಳುಗಳೂ ಆದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮಗೆ ಮಿತ್ರರೂ ಆಶ್ರಯದಾತರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯ ಸಹಾನುಭೂತಿತ್ವಗಳಿಂದ ನಾವು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಜರ್ಪಾ ದೇಶವನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಹಿಂದೂದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದು ಈ ದೇಶಕ್ಕೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೂ ಹಿತಕರ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

—:=====:

೯ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿನಿಯೋಗ

ಸಂಪತ್ತಿನ ಸ್ವರೂಪ, ಅದು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ವಿಧ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಈಗ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಸಂಪತ್ತು ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡೋಣ. ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನೂ ತಾನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತಾರು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಕಂಡೆವು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಸರಕುಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ತನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಸರಕುಗಳು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುವು. ಮಾಡಿದವರೇ ಅವನ್ನು ಇತರರಿಗೊದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಲಾಭಕರವಲ್ಲ: ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕೈಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲು ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಗಳು, ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಗಳು, ಮೋಟಾರು ಕಾರುಗಳು. ಲಾರಿಗಳು, ಬಸ್ಸುಗಳು, ಲೋಹಮಾರ್ಗಗಳು, ವಿಮಾನಗಳು, ಹಡಗುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒದುಗುವಂತೆ ಅವನ್ನು ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮಾರಬೇಕು. ಹೀಗೆ, ಮಾಡುವವರಿಂದ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವವರೇ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು. ಇವರು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ತೃಪ್ತಿಮಾಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ ಅದನ್ನು ತಾವೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕೈಯಿಂದ ಆ ಕೈಯಿಗೆ

ಒದಗಿಸುವುದೇ ಇವರ ಕೆಲಸ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇವರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಮುಖರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ರಾಜ್ಯಭಾರಗಳೇ ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆನ್ನಬಹುದು.

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನೋಡೋಣ: ಹಳ್ಳಿಯವನೊಬ್ಬನು ಒಂದು ಕುಕ್ಕ ಪಡವಲಕಾಯಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಾರುವಕಟ್ಟೆಗೆ ತರುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಾರಿಯೊಬ್ಬನು ಅವನೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಿ, ವಾದಿಸಿ, ಚರ್ಚಿಸಿ, ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಡಿ, ಕಡೆಗೆ ಅವನನ್ನು ದೂಷಿಸಿ ಆ ಕುಕ್ಕೆಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಆರಾಣೆಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆ ಹಳ್ಳಿಯವನು ಆ ಕಡೆ ಹೋದದ್ದೇ ಇವನು ಅಲ್ಲೇ ಅಂಗಡಿಯಿಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದವರಿಗೆ ಈ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಡರ್ಜ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ಆರಾಣೆಯಂತೆ ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರುವರೆ ಡರ್ಜ್ ಪಡವಲಕಾಯಿಗಳಿದ್ದವು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಡರ್ಜ್ ಕಾಯಿಗಳು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವುವಾದರೂ ಇವನು ಆರಾಣೆಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಎರಡು ಆಣೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಲಾಭ: ತೋಟವನ್ನೆಗೆದು, ಬಿತ್ತಿ, ನೀರೆರೆದು, ಕ್ರಿಮಿಕೀಟ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆಯೂ ಕಳ್ಳರು ಕದಿಯದಂತೆಯೂ ಹಗಲೂ ಇರುಳೂ ಕಾವಲಿದ್ದು ಬೆಳೆದು ತಂದ ಬಡರೈತನಿಗೆ ಆರಾಣೆ, ಅವನ್ನು ಈ ಕೈಯಿಂದ ಆ ಕೈಯಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡಾಣೆ! ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಇದು ಕಳವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯೇನು? ದಳ್ಳಾಳಿಯು ಬೆಳೆದವನಿಗೂ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೂ, ಇಬ್ಬರಿಗೂ, ಮಿತ್ರನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಯಾರಿಗೂ ಮಿತ್ರನಲ್ಲ — ಸ್ವಕಾರ್ಯಪರನು, ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವಿರುವುದು ನ್ಯಾಯ. ಅಂಗಡಿಗೆ ಬಂದವನಿಗೆ ಒಂದು ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನೋ ನೂರು ಬಂಡಿ ರಾಗಿಯನ್ನೋ ಸಾವಿರ ಮೂಟೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನೋ ಕೊಡುವುದು ದೊಡ್ಡತರ ವ್ಯಾಪಾರವಲ್ಲ. ಅಂಥ ವ್ಯಾಪಾರವು ಯಾವುದೆಂದರೆ ಸಾವಿರಾರು, ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ, ಕೋಟ್ಯನುಕೋಟಿ ಜನರು, ಜನಾಂಗಗಳು, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಥವಾ ಬೇಡವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅವು ತಮಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನಾಕರ್ಷಿಸಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ದೊಡ್ಡತರ ವ್ಯಾಪಾರ. ಇದು ಪ್ರಕಟಣೆಯಿಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರ ವ್ಯಾಪಾರವು ಲಲಿತಕಲೆಗೆ ಸಮನಾದ ಒಂದು ವಿದ್ಯೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಗುಟ್ಟೇನು? ಇದನ್ನು

ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಸುಖಸೌಕರ್ಯಗಳುಂಟು, ನಿನಗೆ ಲಾಭವಿದೆ, ನಿನಗೆ ಇದರಿಂದ ಗೌರವ, ಕೀರ್ತಿ, ಜಯ ಮುಂತಾಗಿ ಅವರವರ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವಂತೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ನೀತಿ, ದಯೆ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ಯಾಚನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

ಚೇತನಾಚೇತನ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೆಲವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಧರ್ಮವನ್ನನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. ನೀರು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ, ಕಾಯ್ದ ಆವಿಯು ಅಥವಾ ಹಗುರಾದ ಅನಿಲವು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನೀರನ್ನು ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾತ್ರೆಗೆ ಹುಯ್ಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಗುಣವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹುಯ್ಯುವರು; ಸಾಧಾರಣ ವಾಯುವಿಗಿಂತ ಹಗುರಾದ ಅನಿಲವನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಹುಯ್ಯುವರು — ಯಾವ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಆ ಅನಿಲವನ್ನು ತುಂಬಬೇಕೋ ಆ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಹಿಡಿದು ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಹಿಡಿದು ಇದರ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ಗಡೆಗೆ ಓಲಿಸುತ್ತಾ ಮೇಲಿರುವ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಅನಿಲವನ್ನು ತುಂಬುವರು; ಅದರ ಸಾಧಾರಣ ವಾಯುವಿಗಿಂತ ಭಾರವಾದ ಅನಿಲವನ್ನು ನೀರಿನಂತೆಯೇ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಹುಯ್ಯುವರು. ಇವುಗಳಂತೆಯೇ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಕ್ರಮಿಕೀಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಸ್ವಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಗುಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಇವರಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಪ್ರಕೃತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮೃಗಸ್ವಭಾವ, ಧರ್ಮಗುಣ, ಸತ್ಯಸಂಧತೆ, ಔದಾರ್ಯಗಳೂ, ಕರುಣ, ಭಕ್ತಿ, ಭಯ, ಕೌತುಕ, ಕಾಮಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮಾತ್ಸರ್ಯಾದಿಗಳೂ ರೋಗರುಜಿಗಳೂ ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳೂ ಮಾನಾಪಮಾನಗಳ ಭೀತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಿಗೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಮನುಷ್ಯನು ಆಗಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ವಶನು: ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಡೆಯುವವರು ಪುರುಷೋತ್ತಮರು: ಇಂಥವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹು ಕಡಮೆ. ಇವುಗಳಿಗೂ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇನೆಂದು ಕೇಳಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಲು ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಇವುಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವನ ಪ್ರಯತ್ನವು ಸಫಲವಾಗುವುದು. ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವವರು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆಯೋ ಲೋಕರೂಢಿಯಿಂದಲೋ ಗೌರವಭಾವದಿಂದಲೋ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದಲೋ ಡವ್ವಲಿನಿಂದಲೋ ಲೋಕಾಪವಾದವಾದೀತೆಂತಲೋ ಎದುರು ಮನೆಯವರು ನೆರೆಮನೆಯವರು

ಅಂಥ ವಸ್ತುವನ್ನು ಧರಿಸುವಾಗ ನಾವು ಅವರಿಗಿಂತ ಕಡಮೆಯೇ ಎಂತಲೋ ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂತಲೋ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾದೀತೆಂದು ವೇಷಧಾರಣೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೋ ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪೌರುಷವುಳ್ಳವರಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಧೀರರು, ದಾತರು, ಉದಾರಿಗಳು, ಅವರೇ ಗತಿಯೆಂದು ಆಶ್ರಯಿಸಿದಂತೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು; ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರಂಥವರಿಗೆ, ಅವರ ಪದವಿಗೂ ಗೌರವಕ್ಕೂ ಆ ವಸ್ತುವು ತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ತೋರಿಸಬೇಕು; ಸತ್ಯಸಂಧರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು; ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು, ಈ ಪ್ರಭುಗಳು, ಆ ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರು, ಈ ಕಲಾಶಾಲೆಯ ಪಂಡಿತರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಯಿತು, ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಯಿತು ಎಂದು ತೋರಿಸಬೇಕು; ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ನೀವೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ತಾನು ಹೇಳುವುದನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಆದನ್ನು ಅವರೇ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಬಿಡಬೇಕು; ಇವುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ವಶರಾಗದವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಬರಬಹುದು — ಇಂಥವರು ಲೋಭಿಗಳಂತೆ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಹೋದರೆ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಾರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪರು. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಜನ ಮರುಳೋ ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ ಎಂಬ ವಿಷಯವು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಜನವೆಂದರೆ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಕೆಲವರು, ಜಾತ್ರೆಯೆಂದರೆ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸದೆ ಕುರಿಯ ಮಂದೆಯಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಲವರು. ಜನ ಮರುಳಾದರೆ ಜಾತ್ರೆಯು ಮರುಳಾಗುತ್ತದೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಪ್ಪಾಜಿ ಎಂಬ ಮಂತ್ರಿಯು ನಿರ್ದರ್ಶನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದ ಅರಮನೆಯ ಕುರುಬನ ಕಥೆಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು.

ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೇಲೆಹೇಳಿದ ಜನರ ಗುಣಗಳನ್ನು ದೇಹರಚನೆ, ಮುಖಮುದ್ರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಇವು ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಇವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವುದನುಚಿತ.

ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೂ ಧರ್ಮವಾಗಿಯೂ ಆಳಲ್ಪಡುವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿರುವರು. ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಕೋಟೀಶ್ವರರಾಗಿದ್ದು ಇತರರು ಪರಮ ದರಿದ್ರರಾಗಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ: ಇದರಿಂದ ಜನಾಂಗದ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರ ಕೈಸೇರಿತೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಧನವನ್ನು ಶೇಖರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ತೃಪ್ತಿಮಾಡಿ ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒದಗುವಂತೆಮಾಡುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಜನರು ಗ್ರಹಿಸಿದಾಗ ಜನಾಂಗಗಳು ಏಳಿಗೆಯಾಗಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖಸಾಂತಿಗಳು ನೆಲಸುವುವು.

ನಾ ಣ್ಯ

ನಾಣ್ಯವೇ ಚಿಂತಾಮಣಿಯೋ ? ಇಲ್ಲ, ಇದು ಚಿಂತಾಮಣಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು : ಚಿಂತಾಮಣಿಯು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲದಲ್ಲದೆ ಇತರರಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಲಾರದು. ನಾಣ್ಯವು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ತಾನು ಕೊಡಲಾರದಾದರೂ ಇತರರಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಸಬಲ್ಲದು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯವಿದ್ದರೆ ಕೋರಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬಲ್ಲದು ; ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುವು ; ಬಂಡಿಯಲ್ಲಾದರೂ ವಿಮಾನದಲ್ಲಾದರೂ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿಸಬಲ್ಲದು ; ಔಷಧೋಪಚಾರಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲ ; ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾಣ್ಯವೊಂದನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಲೋಕದ ಸಂಪತ್ತು ಸುಖಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಂತಿರುವುದು. ನಾಣ್ಯವು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಉಣಲಾಗದು ಉಡಲಾಗದು, ಇದು ತನ್ನ ಸ್ವಕ್ಕೆ ತಾನು ಸುಖಸೌಕರ್ಯವಾಗದು ಅದರೆ ಇದನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ತನಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ : ಅವರು ತನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇದು ಕಾಡಿಗೆಯಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಸವೆದುಹೋಗುವುದು ; ಅದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಥವಾ ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಅಕ್ಷಣವೇ ಇದು ಭಂಗಾರದ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮರವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಚಿನ್ನದ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಫಲವನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಬರುವ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅದರೊಡನೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ — ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ — ಇದರ ಫಲವು ಅಪರಿಮಿತವಾಗುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ನೂರಕ್ಕೆ ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡುವರೆಯಂತೆ ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಒಂದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ಈ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದೇ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಮರಗಿಡಗಳಂತೆ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ನಿಯಮಿತವಾದ ಆರ್ಯುದಾಯವಿಲ್ಲ : ಅದಿಯುಂಟು, ಅದರೆ ಸಾಲ ತೀರುವ ವರೆಗೂ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲ, ಕಾಲಗತಿಯಿಂದ ಕ್ಷೀಣಿಸದೆ ಸದಾ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು. ಇಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುವ ನಾಣ್ಯವೇನು ? ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತು ?

ನಾಣ್ಯವು ಒಂದು ಲೋಹದ ತುಂಡೆಂದು ಕಂಡರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಮದ್ರೆಹಾಕಿ ಜೀವಕಳೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಗದಕ್ಕೂ ಈ ಜೀವಕಳೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು : ಆಗ ಕಾಗದವೂ ನಾಣ್ಯವಾಗುವುದು. ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದು ದನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಾಪಾರವು ತೊಡಕಾಗುವುದೆಂದು ಕಂಡೆವು. ಒಂದು ಬಂಡಿ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅದನ್ನು ಮಂಡಿ ಯವನಿಗೆ ಮಾರಿ ಅದರ ಬೆಲೆಯಾದ ೪೦-೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋ ಗುವುದು ಸುಲಭ, ಇಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಕಾಗದದ “ನೋಟು”ಗಳನ್ನು ತೆಗೆ ದುಕೊಂಡುಹೋಗುವುದು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸುಲಭ. ಈ ಕಾಗದವು ನಾಣ್ಯವಾಗಿ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟುದು ಹೇಗೆ? ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ. ಯಾರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ? “ನೋಟು”ನಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆದಿದೆಯೆಂದು ಓದಿದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅದನ್ನು ಪಡೆದವನು ಕೇಳಿ ದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಐದು, ಹತ್ತು, ಐವತ್ತು, ನೂರು ಅಥವಾ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುವುದು. ಸರ್ಕಾರ ದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವುದರಿಂದ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ “ನೋಟು”ಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ (ಕರೆನ್ಸಿ) “ನೋಟು”ಂದರೆ ವಾಗ್ದಾನಪತ್ರ ವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು : ಇದೊಂದು ಬಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದ ಸಾಲ, ಕೇಳಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರವು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಯಾರೂ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಏಕೆಂ ದರೆ ‘ನೋಟು’ಗಳಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾಗುವಾಗ ನಾಣ್ಯವೇಕೆ ?

ಇದರಿಂದ ‘ನೋಟು’ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು, ಆದರೆ ನಾಣ್ಯವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿದೆ? ಇದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂಡಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳಿವೆ, ದವಸಧಾನ್ಯಗಳಂತೆ ಇವನ್ನು ಬಹು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಇಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನನಗೂ ಇಷ್ಟು ಹಣ್ಣುಗಳು ಬೇಡ. ಇದು ಹಣವಿಲ್ಲದ ಕಾಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕರು ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರಾದರೂ ನನಗೆ ಈಗ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ; ಕೆಲವರು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಇವರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬನು ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಚಿಕ್ಕ ಗಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡು, ನಾನು ನಿನಗೆ ಬರುವ ವರ್ಷ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನಾದರೂ ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಈ ಚಿನ್ನವನ್ನು ನಿನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ದೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇದು ನನಗೆ ಸಮ್ಮತವಾಗಲು ಅವನಿಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಚಿನ್ನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಸಾಲ, ಆ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅವನು ಚಿನ್ನವನ್ನು ಅಡವಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, ಅವನು ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಈ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಲ್ಲವೇ? 'ನಾಣ್ಯವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸವು ಇದೇ. ನಾಣ್ಯವೆಂದರೆ ಅಡವಿಟ್ಟ ವಸ್ತು, ಇದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ವಸ್ತುವು ಪುನಃ ನಮ್ಮ ಕೈಯಿಗೆ ಬರುವುದು. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಬಹುಕಾಲ ಇಡಲಾಗದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಪಡೆದ ಹಣದಿಂದ ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪುನಃ ಬೇಕಾದಾಗ ಹತ್ತು-ಇಪ್ಪತ್ತು-ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಪಡೆಯಲಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ನಾಣ್ಯವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದುದಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಅಥವಾ ಇತರರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಶೇಖರಿಸಿಡುವ ಅನುಕೂಲ್ಯಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರೂ ಹಣವು ಸಂಪತ್ತಲ್ಲ: ಅದು ತನಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಸಾಲ; ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ (ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆ) ಸಂಪತ್ತು ತನ್ನ ಕೈಸೇರುವುದು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯಾದರೂ ಸಂಪತ್ತಿನ ನೈಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗಳು ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಳತೆಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು.

ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ: ಕೆಳದ ವರ್ಷ ರೂಪಾಯಿವೊಂದಕ್ಕೆ ೩೦ ಸೇರಿನಂತೆ ರಾಗಿಯನ್ನು ಅಂಡಿಗಳವರು ಮಾರಿದರು, ಈ ವರ್ಷ ಅದೇ ರಾಗಿಯು ರೂಪಾಯಿವೊಂದಕ್ಕೆ ೧೨ ಸೇರುಗಳಾಗಿದೆ; ಆಗ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಗಿಗೆ ಈಗ ೨|| ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆಯು ತಗ್ಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಏಳಾಣೆಗೆ ಒಂದು ತೊಲ ಬೆಳ್ಳಿಯು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು, ಈಗ ಅದರ ಬೆಲೆ ಹದಿನಾಲ್ಕಾಣೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೂ ತಗ್ಗುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಲು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಕಾರಣಗಳೂ ಕೃತಕ ಕಾರಣಗಳೂ ಇರುವುದುಂಟು. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ರಾಗಿಯ ಬೆಲೆಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಲ್ಲೂ ತನಗೆ ಬೇಕಾದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕರು ರಾಗಿಯನ್ನು ಮಾರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸರಕು ಬರುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲರೂ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆದಿರುವುದರಿಂದ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಕಡಮೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಬೇಡವೆನ್ನುವವರೂ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆಮಾಡಲು ಬೆಲೆಯು

ನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೂ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗದಿದ್ದರೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಷ್ಚ ತಗ್ಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯು ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ನನಗೆ ತನಗೆ ಎಂದು ಮೇಲೆಬೀಳುತ್ತಿದ್ದು ಅಂಗಡಿಗೆ ಬಂದ ಸರಕು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಾ — ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸರಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ — ಇದನ್ನು ತಡೆಯಲು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಳನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಕಂಡುಕೊಂಡಾಗ ಚಿನ್ನವು ಅಗ್ಗವಾದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಗಣಿಯಿಂದ ಚಿನ್ನವನ್ನೆತ್ತುವುದೇ ಲಾಭಕರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸರಕು ಗಿರಾಕಿಗಳು ಧಾರಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುವು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು.

ಲಾಟರಿಯಿಂದ ಇಂದು ನನಗೊಂದು ಸಾವಿರರೂಪಾಯಿ ದೊರೆತರೆ ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ಅವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದುದು, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಮೆ. ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕೈಯು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓಡಾಡುವಂತೆಮಾಡಿದರೆ ಹಣವು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚುವುದು; ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲೋಡಾಡುವ ಹಣವು ಕಡಮೆಯಾದರೆ ಅವರು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಕೈಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಕೃತಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹೀಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು: ಧನನಿಧಿಗಳು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನಿಡಲು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸಾಲಕೊಡುವುದರಿಂದ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲೋಡಾಡುವ ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಸಾಲಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವನ್ನು ರೂಢಿಸುತ್ತಾ ಬಿಗಿಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ ಕಡಮೆಮಾಡಬಹುದು. ಕಳೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲೂ ಅದರ ತರುವಾಯವೂ ಹೀಗಾಯಿತು: ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿ ಕಾಗದದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದವು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಧನನಿಧಿಗಳು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದವು. ಇವುಗಳಿಂದಾದ ಪರಿಣಾಮಫಲವೇನೆಂದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ತಗ್ಗಿತು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ೧/೨ ದಷ್ಟೂ, ಫ್ರಾನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ೭/೮ ರಷ್ಟೂ, ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ೧೧/೧೨ ರಷ್ಟೂ ತಗ್ಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಜರ್ಮನಿ, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ ಹಂಗೇರಿ (ಇದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಗಳು) ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ ಈ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ

ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆಹೋಯಿತೆಂದು ಮೆ|| ಕೈಯ್ಗೆ ಸ್ವೆಂಬಾತನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ರಷ್ಯಾ ದೇಶವು ಅನಾಗರಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯಿಗೆ ಸಾಮಾನನ್ನು ವಿನಿಮಯಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಗ ತಪ್ಪಿದ ನಾಣ್ಯದ ಸಮತೂಕವು ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ತಗ್ಗಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಸಾಮಾನ್ಯಿನ ಬೆಲೆಯು ತಗ್ಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಗೆ ಬರುವ ರೂಪಾಯಿಯ ಅಥವಾ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರಲ್ಲದೆ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ರೂಪಾಯಿಮೊಂದಕ್ಕೆ ೩೦ ಸೇರಿನಂತೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಗಿಯು ೧೫ ಸೇರಾದರೆ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆಯು ಒಂದಕ್ಕೆ ಅರ್ಧವಾಗಿ ಅವರ ಸಂಪಾದನೆಯು ಅಷ್ಟು ಕಡಮೆಯಾದಂತಾಗುವುದಾದರೂ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನವುಂಟಾಗುವುದು — ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ನಾಗರಿಕತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚಿ ಅದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರತಿಫಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ: ಪಾಪಕೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸದಾ ಕತ್ತಿ ಕಠಾರಿಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವವರು ಪೆಗಡೆಯ ಆಟ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸದ್ಗುಣಸಂಪನ್ನರು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚು; ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿಶ್ವಕಲಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚು; ಅನಾಗರಿಕ ಪ್ರಸಂಜದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚು.

ಧನವು ಅದನ್ನು ಪಡೆದವನ ಗುಣಗುಣಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣವೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸತ್ಯಸಂಧರಾದ ಹತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಹಣವನ್ನು ಈ ಕಡೆಗೂ ಆ ಕಡೆಗೂ ಹೊರಳಿಸಬಲ್ಲ ಹತ್ತು ಧೂರ್ತಶಿಖಾಮಣಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತಂದಿಡುವುದಾದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಪ್ರತಿರೂಪವು ಆ ದೇಶವಾದ್ಯಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವುದು: ಅಲ್ಲಿರುವ ಧನನಿಧಿಗಳ ಸ್ತಿಮಿತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದು; ಲೋಕಕಂಟಕರ ಹಾವಳಿಯು ಹೆಚ್ಚಿ ರಾಜಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಲು ಜನರು ಧೈರ್ಯಗುಂದುವರು; ವಿಮೆಗಳ ದರಗಳು ಧೂರ್ತರ ಸುಳಿವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುವು; ಪಾಠಶಾಲೆಗಳ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಈ ವಿಷಪಾನಮಾಡಿದವರಾಗಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬರುವರು ; ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಿಗಿಯು ಸಡಿಲವಾಗಿ ಇದರ ಪ್ರತಿಫಲನೆಯು ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬಂದು — ಅಷ್ಟು ಸತ್ಯಸಂಧರ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದುದಕ್ಕೆ ರಬೇಕಾದ ಜಿಪ್ಪಿಕೆಯೆಂಬ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಿರುದ್ಧವಾದುದಕ್ಕೆ ರಬೇಕಾದ ಅಸಮ್ಮತಿಯೆಂಬ ಪ್ರತಿಬಂಧನೆ ಇವು ತಪ್ಪುವುದರಿಂದ — ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ತೀರ್ಪುಕೊಡಲು ಹೆದರುವುದರಿಂದ ಅವನ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಅಷ್ಟು ನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ; ಮತಾಧಿಪತಿಗಳ ನ್ಯಾಯ ನೀತಿಗಳ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಕಂಡುಬರುವುದು ; ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವೂ ಹತ್ತು ಸತ್ಯಸಂಧ ರನ್ನೆತ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹತ್ತು ಧೂರ್ತರನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಾದ ಪರಿಣಾಮಫಲಗಳು.

೧೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಧನನಿಧಿಗಳು

ನನ್ನಲ್ಲಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿವೆ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವುಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಒದಗುವಂತೆ ಭದ್ರವಾಗಿಡಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ “ಇಷ್ಟೊಂದು ಯೋಚನೆಗಳೇಕೆ? ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುರಾಯಿತು” ಎನ್ನುವಿರಲ್ಲವೇ? ನಿಜ, ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಹಣವು ಭದ್ರವಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೆಂದು ಬಡ್ಡಿಯೂ ಬರುವುದು. ಇದೇನು, ಧನನಿಧಿಗಳನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ದಾತರೇ, ಧರ್ಮದೇವತೆಗಳೇ, ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೇ? ನಮಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿಡುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ! ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟ ಹಣವು ತತ್ತಿಗಳನ್ನಿಡುತ್ತದೆಯೇ? ನಮ್ಮ ಧನವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ನಾವೇ ಧನನಿಧಿಗೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಕಾಣುವುದಲ್ಲವೇ? ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಬೆಲೆಬಾಳುವ ಅಭರಣವೊಂದನ್ನು ಅಥವಾ ಪತ್ರವನ್ನು (ನೋಟು) ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನಿಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ನೂರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೆಂದು ನಾವು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮರ್ಯಾದಾವಿರಬೇಕು, ನೋಡೋಣ.

ಕೆಲವು ತರ ಕನ್ನಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳಿರುವಂತೆ ಆ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಛಾಯೆಯು ಕಾಣುತ್ತದೆ: ಇದ

ರಂತೆಯೇ ಧನನಿಧಿಗಳು ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಂಡವಾಳದ ಛಾಯೆಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ೫-೬ ಅಥವಾ ೯-೧೦ ಬಂಡವಾಳಗಳಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಲ್ಲವೇ? ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಲ್ಲಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅವನು ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವನಾದುದರಿಂದ ನನ್ನಂತೆಯೇ ಕೆಲವರು ಅವನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನಿಟ್ಟರುತ್ತಾರೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಣವು ನನಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಇತರರಿಗೂ ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಷಯವು ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಬೇರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹಣವು ಆಗತ್ಯವಾಗಿದೆ, ಕೊಟ್ಟಿವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆಯಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೂ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ನನಗೆ ಒಂದು ಉಂಗುರವು ಬೇಕಾಗಲು ನಾನು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಂಗಡಿಯವನಿಗೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಉಂಗುರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದೆನು. ಅದಕ್ಕವನು ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟು ಶ್ರಮವೇಕೆ? ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಕೊಡು, ಅವನು ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವನು, ನಾನೇ ಅವನಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ನನ್ನಿಂದ ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆಸಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಉಂಗುರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅಂಗಡಿಯವನೂ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನನ್ನಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನೂ ತನ್ನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಿಡುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಈ ಕಾಗದವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದೇನು? ನನ್ನ ಹಣವೂ ಅಂಗಡಿಯವನ ಹಣವೂ ಆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಲ್ಲಿದ್ದಿತು, ಈಗ ನನ್ನ ಹಣವು ಅಂಗಡಿಯವನ ಹಣದೊಡನೆ ಸೇರಿಹೋಯಿತಾದರೂ ಅದು ಆ ಮಿತ್ರನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಅವನು ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಹೊಡೆದುಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಅಂಗಡಿಯವನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದನು — ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ — ವ್ಯಾಪಾರ.

ಈ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೇ ಧನನಿಧಿ(ಬ್ಯಾಂಕ್)ಯೆಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ಧನನಿಧಿಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಅಥವಾ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು, ಇದನ್ನು “ಚೆಕ್” ಎನ್ನುವರು. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನು ಸಾಲಕೊಟ್ಟಂತೆಯೇ ಧನನಿಧಿಯೂ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಆಧಾರಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಲಕೊಡುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬನು ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಿಡುವುದಾದರೆ ಸರಾಸರಿ ಅವನ ಖರ್ಚಿಗೆ ನಗದು ಬೇಕಾಗುವ ಹಣವು ೧೫ ರೂಪಾಯಿ, ಇತರ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣಕ್ಕೆ ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ೮೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇರುವ ೮೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದವ

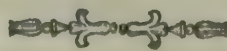
ರಿಗೆ ಸಾಲಕೊಡಬಹುದಲ್ಲವೆ? ಹಾಗೆ ಸಾಲಕೊಟ್ಟರೂ ಆ ಸಾಲತೆಗೆದುಕೊಂಡವರೂ ಆ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಾರಿಗೆ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ — ಕೇಳಲೂ ಬಹುದು, ಆದರೆ ಸರಾ ಸರಿಯು ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ನಗದಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವುದು ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ — ಇದರಿಂದ ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿದ್ದರೆ ಇದರ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಧನನಿಧಿಗಳ ಯಜಮಾನರು ಹೇಳಬಹುದು, ಹೇಳಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇಕಾದವನಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲಕೊಟ್ಟಂತೆ ತೋರಿಸಿ ಈ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅವನ ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ಒಂದು “ಚೆಕ್” ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ: ಅವನು ಬೇಕಾದಾಗ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು, ಇವನ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬನು ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಇವನ ಖರ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನೆತ್ತಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಉಳಿಯುವ ರೂ|| ೮೫ ರ ಆಧಾರದಿಂದ (೧೫ ಕ್ಕೆ ೧೦೦ ರಂತೆ) $೮೫ \times ೧೦೦ / ೧೫ = ರೂ|| ೫೬೬-೧೦-೮$ ನ್ನು ಸಾಲಕೊಟ್ಟಂತೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಣಕ್ಕೆ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೧೨|| ಯಂತೆ ಬಡ್ಡಿಹಾಕಿದರೆ ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ಧನನಿಧಿಗೆ ಬರುವುದು ರೂ|| ೭೦-೧೩-೪, ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ|| ೧೦೦ ನ್ನು ಹಾಕಿದವನಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ರೂ|| ೫.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿಡುವುದು ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣವಾದುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಗದು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ “ಚೆಕ್” ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದುಂಟು. ಹಾಗೆ ಚೆಕ್‌ನ್ನು ಪಡೆದವನೂ ತನ್ನ ಹಣವನ್ನು ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಧನನಿಧಿಯಿಂದ ನಗದು ಹಣವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳು ಕೈಬದಲಾದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಧನನಿಧಿಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಗಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತವಲ್ಲದೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಹಣವು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಅಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಧನನಿಧಿಗಳಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ತೆಗೆಯದೆ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನಿಡುವುದಕ್ಕೋ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಾಗಿಯೋ ಸಾಲಮಾಡುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೂ ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ — ಹಣಕೊಡಬೇಕಾದವನಿಗೆ ಒಂದು ಚೆಕ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟುರಾಯಿತು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಧನನಿಧಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತ ರಂತೆ ಭಾಯಾಧನವನ್ನು ತ್ವತ್ತಿನಾಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಬಲ್ಲವು. ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ

ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವಂತೆ ಕೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ರೂಪಾಯಿಗೆ ೨-೩ ಅಣೆ ದೊರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇಂಥ ದುರ್ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ “ಮೊರಟೋರಿಯಂ” ಎಂಬ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರು. ಆಗ ಕೆಲವುಕಾಲ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರದಿದ್ದರೆ ಧನನಿಧಿಗಳು ದಿನಾಳಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇವು ಜನರನ್ನೂ ಮುಳುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಧನನಿಧಿಗಳೊಡನೆ ಲೇವಾದೇವಿಮಾಡುವವರ ನಗದು ಖರ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣವು ಅವರು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಗಂಗೆ ೨ ಅದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಪ್ರತಿ ಗಂಗೆ ಕ್ಕೂ ೧,೩೩೦ ನ್ನು ಸಾಲಕೊಡಬಹುದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಫ್ರೆಡೆರಿಕ್ ಸಾಡಿ ಎಂಬಾತನು (ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ) ಧನನಿಧಿಗಳು “ಈ ಪ್ರಕಾರ ೨,೦೦೦ ಮಿಲಿಯನ್ (೨೦೦ ಕೋಟಿ) ಪೌಂಡು ಛಾಯಾಧನವನ್ನು ತ್ವತ್ತಿನಾಡಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ೧೦೦ ಮಿಲಿಯನ್ (೧೦ ಕೋಟಿ) ಪೌಂಡುಗಳಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಜನಾಂಗದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ (ಕಂದಾಯದಿಂದ) ಹಿಂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಂದು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು. ಧನನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಹಣದ ಹದಿನೈದರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಚೆಕ್ಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲೋಡಾಡುವ (ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ) ನಗದು ಹಣದ ನೂರರಷ್ಟು ಗುವುದು ಈ ತರ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಜನಾಂಗದ ಸಂಪತ್ತು ೫೦೦ ಮಿಲಿಯನ್ (೫೦ ಕೋಟಿ) ಪೌಂಡುಗಳು ಮಾತ್ರವಾಗಿರಲು ೨,೦೦೦ ಮಿಲಿಯನ್ (೨೦೦ ಕೋಟಿ) ಸಾಲಕೊಡಲಾಗುವಂತೆಯೂ ಚೆಕ್ಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ೪೦,೦೦೦ ಮಿಲಿಯನ್ (೪,೦೦೦ ಕೋಟಿ) ಖರ್ಚುಮಾಡಲಾಗುವಂತೆಯೂ ಅವಕಾಶಕೊಡುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿತೋರಿಸಿ ಖಂಡಿಸುವಂತೆ “ಮಾನುಷ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದ್ಯಂತದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬಂಡವಾಳವಿದೆಯೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಆ ಭಾವನೆಯೇ ವಾಸ್ತವವಾದ ಸಂಪತ್ತಾಗಿದ್ದು ಅದು ಫಲದಾಯಕವಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಿತ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು (ಬಡ್ಡಿಯರೂಪದಲ್ಲಿ) ಪಡೆಯಲು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಧನನಿಧಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಅದ್ಭುತಕರವಾದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಧನನಿಧಿಗಳ ಯಜಮಾನರು ಕೇವಲ ಸ್ವಾರ್ಥಪರರಾಗದೆ ದೇಶಾಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಿತನಾದೀತು ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವುಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವವು.

ಹುಂಡಿ

ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಯವು ಮುಖ್ಯ, ನಾಣ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ನೋಟುಗಳೂ ಚೆಕ್ಕುಗಳೂ ಅನುಕೂಲವೆಂದು ಕಂಡೆವು, ಆದರೆ ವಿದೇಶಗಳೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುವಾಗ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೌಲಭ್ಯಕಾರಿಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳದೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಮತ್ತು ಸರಕು—ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಕು, ಸರಕನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಣ: ವಿದೇಶಗಳೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರವೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಾನು: ಈ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವ್ಯಾಪಾರವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಾರುವವರಿಗೂ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಹುಂಡಿಯೇ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನ. (ಹುಂಡಿ ಎಂಬ ಪದವು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.) ಒಂದೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದುತರ ನಾಣ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ವಿದೇಶಗಳೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆ, ಅವರು ನಮಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆ? ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಅವರ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು: ಈ ನಾಣ್ಯವು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ನಾಣ್ಯವು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಷಿಲಿಂಗ್ ನಾಣ್ಯವೊಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅದರ ಬೆಲೆಯು ಏನಾಗುವುದು? ಅದು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಚಿನಿವಾರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನು ಚೊಕ್ಕಬೆಳ್ಳಿಯೋ ಕಂದುಬೆಳ್ಳಿಯೋ ಎಂದು ನೋಡಿ ತೂಕಮಾಡಿ ಅದರ ಬೆಲೆಕಟ್ಟುವನು. ಇಲ್ಲಿಯ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಅವರೂ ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕಟ್ಟುವರು. ಹೀಗೆಮಾಡಿದರೆ ನಷ್ಟ, ಏಕೆಂದರೆ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳ್ಳಿಗಿಂತಲೂ ಅದರ ಬೆಲೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು—ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿಗಳನ್ನೇ ಕಳುಹಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಇದರಿಂದ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಷಿಲಿಂಗು ಅಥವಾ ಎಷ್ಟು ಪೆನ್ನಿಗಳು ಸಮವೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಇದೇ ಹುಂಡಿಯ ಧಾರಣೆ. ಈ ಧಾರಣೆಯು ಒಂದೇ ಸಮವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯಂತೆ ಇದೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೂ ತಗ್ಗುತ್ತಲೂ ಇರುವುದು.

ವಿದೇಶಗಳೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಾದರೆ ಈ ಕಡೆಯ ಸರಕುಗಳು ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಲೂ ಆ ಕಡೆಯ ಸರಕುಗಳು ಈ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಲೂ ಇರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಲೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೂ ಇರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಇಲ್ಲಿಯ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದೂ ಅಲ್ಲಿಯವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದೂ ನ್ಯಾಯ, ಆದರೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿಗಳು ಈ ಕಡೆಗೂ ಆ ಕಡೆ

ಗೊ ಹೋಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೇ? ಹುಂಡಿಯು ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ವ್ಯಾಪಾರವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಹುಂಡಿಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಾರವು ತೊಡಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ನಷ್ಟಕರವಾಗುತ್ತದೆ; ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವರು, ಹೀಗಾಗುವುದು ಅತ್ಯಪರೂಪ.

ವಿದೇಶದ ಸರಕಿಗೆ ಆ ದೇಶದ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆಂದು ನೋಡೋಣ: ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಫಿಯತೋಟದ ಚಿಂಗಪ್ಪನು ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿರುವ ಜಾನಿಗೆ ಒಂದು ಮೂಟೆ ಕಾಫಿಯಬೀಜವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ, ಇದರ ಬೆಲೆ ರೂ|| ೧೫೦; ಅದೇ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಟಾಮಿಯು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಬೈಸಿಕಲ್ಲೊಂದನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ, ಇದರ ಬೆಲೆ ೧೦ ಪೌಂಡುಗಳು. ಹುಂಡಿಯ ಧಾರಣೆಯು ಒಂದು ಪೌಂಡಿಗೆ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿರುವ ಜಾನನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಚಿಂಗಪ್ಪನಿಗೆ ೧೦ ಪೌಂಡುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಗೋಪಾಲನು ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿರುವ ಟಾಮಿಗೆ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಲಂಡನ್ನಿಗೆ ೧೦ ಪೌಂಡು (೧೫ ರೂಪಾಯಿ) ಗಳು ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಲಂಡನ್ನಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ೧೦ ಪೌಂಡು (೧೫ ರೂಪಾಯಿ) ಗಳು ಬರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಹಣವು ಅಲ್ಲಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಹಣವು ಇಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪಾಲನು ಚಿಂಗಪ್ಪನಿಗೆ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆಯೂ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿರುವ ಜಾನನು ಟಾಮಿಗೆ ೧೦ ಪೌಂಡುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಾಗುವುದಲ್ಲವೇ? ವಿದೇಶಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವು ಹೀಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ವಿದೇಶಗಳೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರವೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಾನು ಎಂದೂ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆ. ಸಾಮಾನುಗಳು ಈಕಡೆಗೂ ಅಕಡೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತವಲ್ಲದೆ ನಾಣ್ಯವು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹುಂಡಿಯ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವನ್ನು ಮಾರುವ ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ, ಧನನಿಧಿಗಳೂ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿರುವ ಜಾನನು ಚಿಂಗಪ್ಪನಿಗೆ ಒಂದು ಚೆಕ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ; ಇದು ಲಂಡನ್ನಿನ ಧನನಿಧಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಚೆಕ್. ಇದನ್ನು ರೂಪಾಯಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಮಾರ್ಗವು ಯಾವುದು? ಇಲ್ಲಿಯ ಧನನಿಧಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ತರಗನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆಯಾದರೂ ಇದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವನೊಬ್ಬ ನಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಗೋಪಾಲನು ಟಾಮಿಗೆ ೧೦ ಪೌಂಡುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವನು. ಬಹುಶಃ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇದು ಅವನಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬೆಲೆಯು, ಗಿರಾಕಿಯಿಲ್ಲದ ಸರಕಿನ ಬೆಲೆಯಂತೆ, ತಗ್ಗುವುದು. ಆಗ ಚಿಂಗಪ್ಪನು ಪೌಂಡುವೊಂದಕ್ಕೆ ರೂ|| ೧೦ ರಂತೆ ತನ್ನ ಚೆಕ್‌ನ್ನು (ಇದೇ ಹುಂಡಿಯ ಚೀಟಿಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು) ಮಾರಿದರೆ

ಅವನಿಗೆ ರೂ|| ೧೦೦ ಮಾತ್ರ ಬರುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟ. ಇದರಂತೆಯೇ ಸ್ವದೇಶದ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ — ವಿದೇಶದ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ತಗ್ಗಿದರೆ—ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರುವವರಿಗೆ ನಷ್ಟ, ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಲಾಭ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರ ಪೌಂಡುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗುವುದರಿಂದ ಪೌಂಡಿನ ಬೆಲೆಯು ತಗ್ಗುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾರುವುದೇ ಲಾಭಕರವಾಗದು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಪೌಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ನಮ್ಮ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಟಾಮಿಯು ತನಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹುಂಡಿಯ ಚೀಟನ್ನು ಆಗಿನ ಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ರೂ|| ೫ ಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪೌಂಡಿನಂತೆಮಾರಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ೧೦ ಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ೫೦ ಪೌಂಡುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಹುಂಡಿಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡದೆ ಚಿನ್ನವನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಪಡಿಸುವುದಾದರೆ ಚಿನ್ನವೆಲ್ಲವೂ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಸೇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಮತೂಕ ತಪ್ಪಿ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಹುಂಡಿಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಅವರ ನಾಣ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಅವರು ನಮ್ಮ ನಾಣ್ಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ನಾಣ್ಯ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ: ಇದರಿಂದ ಇದು ಇಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿರುವುದು. ಪೌಂಡುವೊಂದಕ್ಕೆ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಧಾರಣೆಯು ಪೌಂಡುವೊಂದಕ್ಕೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರುವವರಿಗೆ ನಷ್ಟ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಾರುವವರಿಗೆ ಲಾಭ. ಸವರನ್ನುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ನಮಗೂ ಲಾಭವಿರುವುದಾದರೂ ಹುಂಡಿಯ ಮತ್ತು ಸವರನ್ನಿನ ಧಾರಣೆಗಳೆರಡೂ ಒಂದಾಗಿರದಿರಬಹುದು: ಹುಂಡಿಯ ಧಾರಣೆಯು ಹದಿ ಮೂರುವರೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಸವರನ್ನಿನ ಧಾರಣೆಯು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಚಿನ್ನವೇ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಚಿನ್ನವಿಲ್ಲದ ಅಥವಾ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಜನಾಂಗದ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ತಗ್ಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಕಾಗದದ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆಹೋದುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣ.

—:=====:

೧೩ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಮಿ ತ ವ್ಯ ಯ

ಅಳಿಯುವುದನ್ನುಳಿಸುವ ಅಥವಾ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದನ್ನು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವಂತೆಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗವು ಮಿತವ್ಯಯವಲ್ಲದೆ ಬರೀ ಹಣವನ್ನು ಗಂಟುಮಾಡುವುದು ಮಿತವ್ಯಯವಲ್ಲ.

ದೇಹಪೋಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನ್ನಪಾನಗಳನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡುವುದು ಮಿತವ್ಯಯವಲ್ಲ : ಇದು ಲೋಭ.

ಖರ್ಚು ಅವನವನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿಬೇಕು. ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗ, ವೃತ್ತಿ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಅಥವಾ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಿಂದ ಆದಾಯವಿದ್ದರೆ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಖರ್ಚು ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲ. ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಕೌಶಲದಿಂದ (ವೃತ್ತಿಯಿಂದ) ಆದಾಯವಿರುವಾಗ್ಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಂತೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೂ ಅವನು ದರಿದ್ರನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ, ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯವು ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದು, ಇತರರಿಗೆ ಅದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ ಅಥವಾ ಅಸಾಧ್ಯ. ಹೀಗೆ ತನಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಹಿಡಿದರೆ ಕೆಲಸಗಾರನ ಕೈಮುರಿದಂತಾಗುವುದು. ಆಯುಧವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಒರಟು ಆಯುಧಗಳಿಂದ ನಾಜೋಕಾದ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಕಷ್ಟ. ಆಯಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಯುಧಗಳಿದ್ದೇ ಇರಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಯುಧಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದೇ ಮಿತವ್ಯಯ. ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಂತಿರಬೇಕು, ಇತರರು ಮೆಚ್ಚುವುದನಾವಶ್ಯಕ. ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಗುಣದೋಷವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ತನ್ನ ದೋಷವನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾನೇ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಗುಣದೋಷಗಳು ಗೋಚರವಾಗುವುವು, ಹಾಗೆ ಕಂಡುಬರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ನೀಗಬೇಕು.

ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯ ಹೊನ್ನನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವುದು ಇವು ದುಂದುಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲ : ಆದರೆ ತಾನು ಹಿಡಿದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕವಲೊಡೆಯುವ ಅಡ್ಡದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಇದಕ್ಕಷ್ಟು ಅದಕ್ಕಷ್ಟು ಎಂದು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದೇ ದುಂದುಗಾರಿಕೆ. ಇಂಥ ದುರಭ್ಯಾಸವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನಾದರೂ ದಿವಾಳಿಮಾಡಿಬಿಡುವುದು. ತಾನು ಹಿಡಿದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವಾದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಅಪಮಾನವೆಂದು ಅದನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಬಾರದು, ಆದರೆ ತನ್ನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಅಡ್ಡದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಲಾಭಬರುವದೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಾದರೂ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಾರದು, ಇಂಥವುಗಳು ಫಲದ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವಲ್ಲದೆ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ

ನೂ — ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದರೂ ಸರಿ, ಜನಾಂಗವಾದರೂ ಸರಿ — ತನಗೆ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೂ ಸಾಂಗವಾಗಿಯೂ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಿಂದಲೂ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಥವಾ ಆ ಜನಾಂಗವು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ — ದೆರಿದ್ರದಶೆಯಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕಾಗುವುದು.

ತನ್ನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದವುಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಲೇ ಬೇಕು, ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇತರ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಅಹಾರಪಾನಗಳನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿ ಖರ್ಚನ್ನು ಳಿಸುವುದು ಮಿತವ್ಯಯವಲ್ಲ.

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಹಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದವರು ಅಥವಾ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಿಗೆಳೆಯುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕು: ಜನರಂಜನೀಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳು, ಉತ್ಸವ, ಔತಣ, ಸಮಾರಾಧನೆ, ಮದುವೆಮುಂಜಿ, ಆಟಪಾಟಗಳು, ಸಭೆ, ಕೂಟ, ಮುಂತಾದವುಗಳು ದೊಡ್ಡವರ ಬೊಂಬೆಯ ಆಟಗಳು; ಇಂಥವುಗಳಲ್ಲಿ “ಸಭಾಭೂಷಣರಾಗುವ” ಅಥವಾ “ಮಂಟಪಶೋಭಾಯಮಾನ ಮಾಡುವ” ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಮಾಡಲು ನುಕೂಲವಾಗುವುದು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟರೆ ತಮಗೆ ಕಾಲಹರಣವಾಗುವುದು. ಧಳಧಳಿಸುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗದೆ ಅಪರಂಜಿಯಂಥ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಲೋಕವು ಮಕ್ಕಳಂತಿರುವುದು: ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಪ್ಪರ ಸ್ತ್ರೀಯರ, ಯಕ್ಷ ಗಂಧರ್ವ ಕಿನ್ನರರ, ಭೂತಭೇತಾಳಗಳ, ಇಂದ್ರಜಾಲದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗುವ ನಗರಗಳ, ಕೀಲು ಕುದುರೆಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಹೇಗೆ ಇಷ್ಟವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಭ್ರಾಮಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿ ನಲಿದಾಡಲು ಇಷ್ಟ. ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ: ಇದಕ್ಕೆ ನಟನಾಪ್ರಪಂಚವಾಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗದು: ಇರುಳಿನಲ್ಲಿ, ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನನುಕರಿಸುವ ದೀಪಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ, ವೇಷಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ನಟಿಸುವ ನಟರ ನಾಟ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಪ್ರೇಮಾಲಾಪಗಳನ್ನು ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಧರ್ಮದ ನಟನೆಯನ್ನೂ ಚಲನ ಚಿತ್ರಗಳ ಛಾಯೆಗಳನ್ನೂ ಕಂಡು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಸುಖ ಶಾಂತಿಗಳು ದುರ್ಲಭವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ತಾಪತ್ರಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ನರಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಭ್ರಾಮಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಾದರೂ ಕ್ಷಣಕಾಲ ತನ್ನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮರೆತಿರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಲೋಕವು ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ತಿಸಬಹುದು. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಹುಚ್ಚೆಂಬುದು ಬುದ್ಧಿವಂತ

ರಿಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಇದರಂತೆಯೇ ಕಂಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಂಡಿದ್ದ ಕೈಲ್ಲಾ ಕೈಹಾಕುವುದಾದರೆ ಯಾವುದೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕವಿಷಯಾ ಸಕ್ತರಾಗಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಗಮನಕೊಡುವುದರಿಂದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಖರ್ಚು ಉಳಿಯುವುದು.

ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಚಿತ್ರಕಲೆ ಮುಂತಾದ ಲಲಿತಕಲೆಗಳು ಕುಟಿಲ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವುಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಈ ಕಲೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಲಶಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯು ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿದ್ದರೂ ಅನೇಕ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದನೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಆ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮಗ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸತಿಸುತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವುಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಗಮನಕೊಡದಿರುವುದುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಇವುಗಳಲ್ಲೊಂದನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಮಿತವ್ಯಯವಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇವುಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷ ಲಾಭವಿರಬಹುದಾದರೂ ಇವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಫಲದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ಇದರಂತೆಯೇ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ವೃತ್ತಿಯು ಅವರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿಕೌಶಲವನ್ನು ತೋರಿಸಬಲ್ಲವರು ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಇತರ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಪುರುಷ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಹಾರ್ವಿ ವಿದರ್ಶೆಂಬಾತನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದ (ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ) ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ಒಂದು ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿದಿದ್ದಿತಂತೆ: ಅದೇನೆಂದರೆ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಿ ಆರಂಭವನ್ನೂ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ: ಹಾಗೂ ಕೆಲವರು ಸ್ವತಃ ಕೈಯಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಮಾಡಿನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟುಹೋಯಿತಂತೆ. ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲೇ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲವೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲವೂ ಇವುಗಳಲ್ಲೇ ಇರುವುದು, ಹಾಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲೇ ಮನಸ್ಸಿರಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ, ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರೆ ಮನಸ್ಸು ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದು. ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಂದ ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲವೂ ಅವುಗಳಲ್ಲೇ ಇರುವುದು: ತಾನು ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಮರವೂ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವ ಬೇಲಿ, ದನಕರುಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆಯೇ ಇರುವಂತಿರುವುವು. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ

ಬೆಳೆದ ರೈತರಂತಾಗಬೇಕಾಗುವುದು. ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ ವನಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ನೆನಸಬಹುದು: ವಿದ್ಯಾ ವ್ಯಾಸಗಮಾಡಿ ಬೇಸರಗೊಂಡ ಪಂಡಿತನು ವಿಹರಿಸಿಕೊಂಡುಬರಲು ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ— ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಳೆಯು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುತ್ತಾನೆ; ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅದರ ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು, ಇನ್ನೊಂದು. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾವಿರಾರು ಕಳೆಗಳನ್ನು ಕೀಳುವಾಗ್ಗೆ ಸಾಯಂಕಾಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಓದಿನೋಡಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ಅಲೋಚಿಸಿನೋಡೋಣವೆಂದು ನೆನಸಿದ ವಿಷಯವು ಈ ಕಳೆಗಳ ಸಂಭ್ರದಲ್ಲಿ ಮರತೇ ಹೋಯಿತೆಂದು ಅಮೇಲೆ ಆತನಿಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಸಂಗ ವ್ಯವಸಾಯಗಳು ನೀರು ಎಣ್ಣೆಗಳಂತೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡುವು. ಇದರಿಂದ ಪಂಡಿತರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಲಾಗದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು. ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಇವರ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲಬೇಕೆಂಬುದಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಇವರು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಾದರೆ ಇವರಿಗೂ ನಷ್ಟವಲ್ಲ, ನಾಡಿಗೂ ನಷ್ಟವಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಕಲಾಕುಶಲರಾದ ಕೆಲಸಗಾರರು: ಅವರಿಗೆ ಉಳುವುದು ಯಾವಾಗ, ಬಿತ್ತುವುದು ಯಾವಾಗ ಎಂಬವುಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಯಾವಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬೆಳೆಮಾಡಬೇಕು, ನಾನಾ ತರ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಗುಣಗಳು, ಪಶುವೈದ್ಯ, ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಡಗಿಯ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದವು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನ್ನಿಗೆ ಕಂಡಂತೆಯೇ ೧೯೧೪-೧೭ ನೆಯ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿಯೂ ರೈತನನ್ನು ಸೈನಿಕನನ್ನಾಗಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಇತರರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆಂದು ಗೋಚರವಾಯಿತು.

ಕೆಲಸಗಾರರ ಯೋಗ್ಯತೆಗಿಂತ, (ಇತರರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ) ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಅಥವಾ ಕೂಲಿಕೊಡುವುದೂ ಮಿತವ್ಯಯ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಕೂಲಿಯು ಬೇರೆಲ್ಲಾ ದೊರೆಯದಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವು ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಕೆಲಸಗಾರರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೂಲಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅನೇಕರು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವರು ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕೂಲಿಗೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದುಂಟು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಾರನಿಂದ ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಕೆಲಸವು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಗದುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಗಿರಾಕಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿಗೇ

ಬರುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಬ್ಬನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಅವನು ಇವನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಕೂಲಿಕೊಡಲಾರರು, ಏಕೆಂದರೆ ಇವನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಕೂಲಿಕೊಟ್ಟರೆ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲಸಗಾರರೆಲ್ಲರ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗುವುದು; ಇವನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಯಜಮಾನನೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ಯಜಮಾನನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದೇ ಅವನಿಗೆ ಲಾಭಕರವಾಗುವುದು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮರನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು: ಈಗ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ತಮ್ಮ ಸೇವಕರನ್ನು ಸುಖಸೌಕರ್ಯಗಳೆಂಬ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸಿ ಅವರು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಗುಲಾಮರಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವಿದೆ: ಪೋಟಾಪೋಟಿಯಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿಸಿದಾಗ ಕೆಲಸಗಾರರ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿದರೆ ನಾಡಿಗೆ ನಷ್ಟವೆಂದು ಕಂಡೆವು. ಇದರಂತೆಯೇ ಕೆಲಸಗಾರರ ಕೂಲಿಯು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಾಭವಿರುವುದರಿಂದ ತನಗೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವು ಬರುವುದಲ್ಲವೆ? ಈ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಹೆನ್ರಿ ಫೋರ್ಡ್ ಬಾತನು ೧೯೧೫ ರಲ್ಲಿ ೨ ಡಾಲರ್ ೪ ಸೆಂಟುಗಳಾಗಿದ್ದ ಕೂಲಿಯನ್ನು ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ೫ ಡಾಲರು (೧೫ ರೂಪಾಯಿ) ಗಳಾಗಿರುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದನು. ಆತನು “ಆದಿನವೇ ನಿಜವಾದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು, ಏಕೆಂದರೆ ಆ ದಿನವೇ (ಕೂಲಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ದಿನ) ನಮ್ಮ ಮೋಟಾರು ಕಾರುಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಗಿರಾಕಿಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆವು ಮತ್ತು ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಳಿಸುವ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಎರಡನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆವು. ಅನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೇ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆಗ್ಗುವಾದ ಕೆಲಸಗಾರರಿಂದ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೂ ಆಗ್ಗವಾಗಿರುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಲಾಗದು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಕೆಲಸಗಾರನ ಕಲಾಕೌಶಲವು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಅವನಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸದಿಂದಬರುವ ಪ್ರತಿಫಲವು ಹೆಚ್ಚುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಆತ್ಮತ್ವವು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಮಿತವ್ಯಯ: ಅಥವಾ ಆ ತನ್ನ ಆತ್ಮತ್ವವು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಆದಾಯಪಡೆಯಲನುಕೂಲವಾಗುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಕ್ರಮವಿರಬೇಕು. ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಇವು ನಿರ್ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚುಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಶೇಖರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಐಶ್ವರ್ಯವು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಂತೆ

ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನು ಬಡವನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ರಹಸ್ಯವೇನೆಂದರೆ ಆದಾಯ ವ್ಯಯಗಳಿಗಿರುವ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ: ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಿ ವ್ಯಯವು ಕಡೆಮೆಯಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವನು ಉರ್ಜಿತವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದಾಯವು ಗಂಟುಗಂಟಾಗಿ ಬರಲವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ: ಒಂದಾವೃತ್ತಿ ಕ್ರಮವೇರ್ಪಟ್ಟಮೇಲೆ ಖರ್ಚುಹೋಗಿ ಉಳಿಯುವ ಹಣವು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಧಾರೆಯಂತೆ ಹರಿದುಬರುತ್ತಿರುವುದಾದರೆ ಬರಬರುತ್ತಾ ಆದಾಯದ ಪ್ರವಾಹವು ದೊಡ್ಡ ನದಿಯಾಗುವುದು. ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಿದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಯವೂ ಹೆಚ್ಚುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ: ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವಮಾನವು ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹದಂತಿರುವುದು. ಪ್ರವಾಹವು ದೊಡ್ಡದಾದಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರುಬರುವಂತೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ತರ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಒಂದೇ ಸಾರಿಗೆ ಒಂದು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಹೊನ್ನು ದೊರೆತ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಡವರಿಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಲಾಟರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯವು ಬಂದರೆ ಅದು ಅವರಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧವು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಣವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು, ಬಂಧುಮಿತ್ರರು ಮುಂತಾದವರು ಇವರನ್ನು ಸಾಲ ಕೇಳುವರು, ದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವರು, ಖರ್ಚುಗಳೂ ತಾವಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚುವುವು. ಆಗ ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾರಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕು, ಯಾವಾಗ ಬಿಗಿಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿಯದಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಐಶ್ವರ್ಯವು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಅವರು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಬಡವರಾಗುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತವೆ.

ಸ್ಥಿರ ಸ್ವತ್ತುಗಳೂ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ: ಅವುಗಳೂ ಚರಸ್ವತ್ತುಗಳೇ: ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯು ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸದಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅಗಾಗ ಕಂಡುಬರುವ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಅಗಾಗಲೇ ನಿವಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿಯುವುದು, ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ತಗ್ಗುತ್ತಿರುವುದು. ಆಣೆ, ಗರಿಕೆಯಹುಲ್ಲು, ಅರಳಿಯ ಗಿಡ ಮುಂತಾದವು ಕಲ್ಲಿನ ಪೆಟ್ಟಿಯಂತೆ ಭದ್ರವಾಗಿದ್ದ ಹಳೆಯ ದೇವಾಲಯಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಸಡಿಲಿ ಜೀರ್ಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಬಹುದು. ಅಚಲಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪರ್ವತಗಳು ಮೊದಲಾಗಿ ಅಚಲಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವೂ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ—ಜೀರ್ಣವಾಗಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ಥಿರ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಸದಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಸ್ಥಿರ

ವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಗೊಬ್ಬರಗೋಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವು ಫಲವತ್ತಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಗೋಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ ಬೆಳೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಭೂಮಿಯು ನಿಸ್ಸಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾಡಿನ ರೂಢಿ: ಇದು ಹೊಸಬರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವುದು. ನಾಡಿನ ರೂಢಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾರಲಾಗದ ಕಟ್ಟಳೆಗಳಂತಿರುವುವು. ಇವನ್ನು ಮಾರಿನಡೆದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದಾಗಲಿ ದಂಡನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಹಾಗೆ ಮಾರಿನಡೆದುದರ ಪರಿಣಾಮಫಲವನ್ನು ತಾವೇ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಇಂಥ ಲೋಕರೂಢಿಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೊಸಬರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ — ಹೊಸಬರು ನಯವಿನ ಯಗಳಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಪಂಚದ ನಾನಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಜನರು ಕಾಲಾನುಕಾಲದ ಅನುಭವದಿಂದ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸೌದೆಯನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು ಹೇಗೆ, ಹೊಲವನ್ನುಳುವುದು ಹೇಗೆ, ಯಾವಾಗ ಉಳಬೇಕು, ಯಾವಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ಬೆಳೆಮಾಡಬೇಕು, ಕಣಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನು, ಮನೆಕಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆ, ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು, ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಯನ್ನೆಗೆದರೆ ನೀರು ಬೀಳುವುದು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಮಗಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವು. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೊಸದಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿನೋಡುವಂತಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯ ರೂಢಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನನುಸರಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಗುವುವು. ಲೋಕರೂಢಿಯು ತಾನಾಗಿಯೇ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದು, ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಗದು. ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಪೊದರುಗಳ ಮೂಲಕ ಹೋಗುವಾಗ ಕಾಡುಮೃಗಗಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಾರ್ಗವೇ (ಜಾಡು) ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾದ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ಇದು ಹೀಗಿರಲು ಮನುಷ್ಯನ ಅನುಭವವು ಮೃಗಗಳ ಅನುಭವಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆಯಾಗದೆಂದು ಕಾಣುವುದು. ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಲೋಕರೂಢಿಯು ವಿಧಿಯಂತೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವುದು. ಲೋಕರೂಢಿಯಿಂದಲೂ ಇತರರ ಅನುಭವದಿಂದಲೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸದಿರಕೂಡದು. ಒಬ್ಬ ಪುಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಾಡುಜನರಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇವನೂ ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾಗಿರುವನು, ಅದರ ಒಬ್ಬ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇವನು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಾಗಿರುವನು ಎನ್ನುವನು. ಇವನು ನಾಡಿನ ರೂಢಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯ ನುಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ದೊರೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ, ಅವನು ಬರೀ ನಾಡಿನರೂಢಿಯಂತೆ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸದೆ, ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

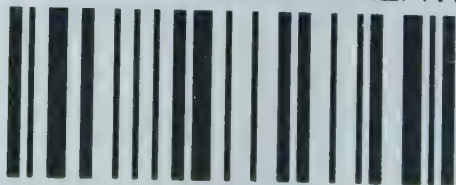
ಯಾವ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತೇವೋ ಆ ಫಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಫಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗದು. ಬೇವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಮಾವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗದು. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸತ್ಯ, ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮ, ಹಗೆತನಕ್ಕೆ ಹಗೆತನ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಾವು ಎಸೆದ ಚಿಂಡು ನಮಗೇ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿಬರುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ ಕೆಟ್ಟದಾಗಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ದುರಾತ್ಮರೊಡನೆಯೂ ಸಜ್ಜನರೊಡನೆಯೂ ಏಕಪ್ರಕಾರ ಪ್ರೇಮಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥವರ ಬಳಿಗೆಹೋಗಿ “ಅವನು ದುರಾತ್ಮನು ಅವನನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದರೆ ಅವರು, “ಅಂಥವರೂ ನಮಗೆ ಬೇಕು” ಎನ್ನುವರು. ಇಂಥವರು ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ದುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಜ್ಞಾನಿಗಳಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಗಿರುವರು. ಇವರ ರಹಸ್ಯವೇನೆಂದರೆ ಬಂದವರು ಅಡುವಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಾಂತವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು “ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೀಗೂ ಉಂಟು” ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವರಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬನಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ದೂರನ್ನುಕೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರೇಮವು ಕುಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟರೆನ್ನಬಹುದು. ಸತ್ಪಾತ್ರರೆಂದು ತಿಳಿದಹೊರತು ಯಾರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೂ ಹೇಳರು, ಕೆಟ್ಟದನ್ನೂ ಹೇಳರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೊದಗುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಪರಿಚಯಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೇ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂಬಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವು ದೊರೆಯುವುದು: ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾದರೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಲಾಭ, ಕವಿಯಾದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿ, ವೀರನಾದರೆ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನುಗುಣವಾದ ಫಲವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುವುದು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮತ್ತೊಂದರಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಫಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೆಲವರು ಖಿನ್ನರಾಗುವರು.

ಪತಂಗಗಳಂತೆ ಒಂದೆರಡು ಘಳಿಗೆಯ ವರೆಗೆ ಅಲಂಕಾರಪುರುಷರಾಗಿ ಜೀವಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಫಲವೇನು? ಮಿತವ್ಯಯವು ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಪುಟವಿಟ್ಟಂತೆ ಕ್ರಮೇಣ ಬಣ್ಣವೇರಿ ಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಭಗವತ್ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನವಾಗುತ್ತಿವೆಯಾದುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನೂ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನನಾಗಬೇಕು. ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಇವನು ಉನ್ನತ ಗುರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಬೇಕು. ಧನವು ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತೊಂದುವಿಧವಾದ ರಕ್ತ ಅಥವಾ ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಸ್ತೃತದೇಹವೆನ್ನುವರು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮರಣವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಂಬಲಾಗದ ವಿಷಯದಂತೆ ತೋರಬಹುದು: ಅವನು ಈ ಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದನ್ನು ಸಾವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಆತ್ಮವು ದೇಹದೊಂದಿಗೆ ಅಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಆತ್ಮದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇದು ಒರಟುತರ ಮಿತವ್ಯಯವೆಂದು ಕಾಣುವುದು. ಸುಖಸೌಕರ್ಯಗಳಿ

ಗಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡದೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಯಮಾಡುವುದು ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಿತವ್ಯಯ. ಮೂಲಧನದ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಲಾಭವನ್ನು ಪುನಃಪುನಃ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಲಾಭವು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಮೂಲಧನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು — ಸೇರಿಸುವುದು, ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬದೇ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ. ಗುಡಿಸಿಬಿಡುವ ಕಸದಲ್ಲೇನಾದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನೂ ಶೇಖರಿಸಿ ಅದರಿಂದಲೂ ಮೂಲಧನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಸಂಪಾದನೆಯು ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಬಾರದು, ಬಂಡವಾಳವು ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಮಾನುಷ ದೇಹಕ್ಕೂ ಈ ನ್ಯಾಯವು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅನಿತ್ಯವಾದ ದೇಹವು ನಿತ್ಯಜೀವಿಯಾದ ಆತ್ಮವೆಂಬ ಅಮೃತವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಅಮೃತಕಲಶ. ಈ ಜೀವವೆಂಬ ಅಮೃತವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಸುಖಭೋಗಗಳಿಗಾಗಿ ವ್ಯಯಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಅಧೋಗತಿಯ ಮಾರ್ಗವು ವಿಶಾಲವಾದುದಾಗಿಯೂ ಸುಲಭವಾದುದಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಜೀವಮಾನವನ್ನು ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಬಿಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೋ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಉರ್ಜಿತಪಡಿಸಿ ಉನ್ನತ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು ಉಚಿತವೋ? ಗೋವು ಹುಲ್ಲು ಮೇಯ್ದು ಅಮೃತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ: ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹಪೋಷಣೆಗೊದಗುವ ಆಹಾರವು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಸ್ತುವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಹೊಂದಬೇಕು, ಹೀಗಾಗದಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ತೀರ್ಯಗ್ಜಂತುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಹಸುವು ಮೇಯುವ ಹುಲ್ಲು ಹಾಲಾದರೂ ಹುಲ್ಲು ಹಾಲುಗಳೆರಡೂ ಪಾಂಚಭೌತಿಕವಸ್ತುಗಳು. ಮನುಷ್ಯನೊಳಗೊಳ್ಳುವ ಆಹಾರ ಪಾಂಚಭೌತಿಕ ವಸ್ತುವಾದರೂ ಅದು ದೇಹಬಲವಾಗಿ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಹೀಗೆ ವೃದ್ಧಿಯಾದ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಸ್ತುವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನಾಜಿಸಿ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜೀವವೆಂಬ ಮೂಲಧನವು ಇಮ್ಮಡಿ, ನಾಲ್ಕಡಿ, ನೂರ್ಮಡಿ, ಸಾವಿರ್ಮಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದೇ ಮಿತವ್ಯಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತೀರ್ಯಗ್ಜಂತುಗಳಿಗಿಂತ ಹೀನನಾಗಿ ವಿಷಯಸುಖಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ತನ್ನ ಜೀವವನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ದಿವ್ಯಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ: ಹೊಸಹೊಸ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವನು ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೇರುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಮಾನವ ಜನ್ಮವು ಸಾರ್ಥಕ.

AKSHARA GRANTHALAYA

ACC.NO. 111335

